

LAULĪBAS UN ĢIMENES ATTIECĪBAS

SKOLOTĀJA ROKASGRĀMATA

ĢIMENES ATTIECĪBAS

SKOLOTĀJA ROKASGRĀMATA

Publicējusi
Pēdējo Dienu Svēto Jēzus Kristus Baznīca
Soltleiksitija, Jūtas štats

Komentāri un ierosinājumi

Būsim pateicīgi par Jūsu komentāriem un ierosinājumiem saistībā ar šo rokasgrāmatu. Lūdzu, sūtiet tos uz:

Curriculum Planning
50 East North Temple Street, Floor 24
Salt Lake City, UT 84150-3200
USA

E-pasts: cur-development@ldschurch.org

Lūdzu, norādiet savu vārdu, adresi, bīskapiju un stabu. Noteikti norādiet rokasgrāmatas nosaukumu. Tad sniedziet savus komentārus un ierosinājumus par rokasgrāmatas stiprajām pusēm un to, ko varētu uzlabot.

© 2008 by Intellectual Reserve, Inc.

Visas tiesības saglabātas
Printed in Germany

Angļu val. teksta apstiprinājums: 8/97

Tulkojuma apstiprinājums: 8/97

Marriage and Family Relations: Instructors Manual tulkojums.

Latvian 35865 153

VISPĀRĒJI NORĀDĪJUMI

Kā lietot Mācību kursu: Laulības un ģimenes attiecības?

Šis mācību kurss ir izveidots, lai palīdzētu Baznīcas locekļiem stiprināt laulības un ģimenes un rast prieku savās ģimenes attiecībās. Bīskapija vai draudzes prezidijs ir atbildīgs par efektīvu mācību kursa pasniegšanu.

Tādēļ, ka Baznīcas locekļiem ir atšķirīgas vajadzības un tie nāk no dažādām ģimenes situācijām, kurss ir sadalīts divās daļās. A daļa, „Laulības stiprināšana”, galvenokārt ir noderīga laulātiem pāriem un Baznīcas locekļiem, kas gatavojas laulāties. B daļa, „Vecāku atbildība ģimenes stiprināšanā”, palīdz vecākiem un vecvecākiem to centienos audzināt bērnus būt paklausīgiem Tam Kungam (skat. Efez. 6:4). Baznīcas locekļiem, kas piedalās šajā mācību kursā, jāsaprot, ka tiem ir izvēle apmeklēt to saskaņā ar savām individuālajām vajadzībām. Piemēram, laulāts pāris bez bērniem varētu vēlēties piedalīties A daļā, taču ne B daļā. Vientuļš vecāks var izlemt piedalīties vienīgi B daļas stundās.

Bīskapijas un draudzes vadītāji var būt elastīgi mācību kursa lietošanā saskaņā ar Gara mudinājumiem un atsevišķu Baznīcas locekļu vajadzībām. Ir jāapsver šādas idejas:

- Bīskapijas un draudžu prezidiji var plānot šo kursu kā Svētdienas skolas klasi. Gara vadīti, vadītāji var uzaicināt apmeklēt noteiktus Baznīcas locekļus.
- Augsto priesteru grupu vadītāji, eldru kvorumu prezidiji un Sieviešu Palīdzības biedrību prezidiji var lietot atsevišķas stundas kā mācību materiālu katrā mēneša pirmajā svētdienā. Ja tas ir atbilstoši, viņi var lietot stundas garīgos vakaros un mācīšanai sestdienās vai citā nedēļas dienā.
- Bīskapijas un draudžu prezidiji var lietot atsevišķas stundas apvienotajās Melhisedeka priesterības un Sieviešu Palīdzības biedrības sanāksmēs piektajās svētdienās. Viņi var arī lietot šīs stundas garīgajos vakaros ar jaunajiem vīriešiem un sievietēm.
- Ārona priesterības un Jauno Sieviešu padomnieki var lietot šo rokasgrāmatu kā avotu jauniešu kopīgajiem pasākumiem. Viņi var lietot šīs stundas, lai mācītu jaunos vīriešus un jaunās sievietes kopā vai to attiecīgajās organizācijās.
- Atsevišķi cilvēki un pāri var studēt šo mācību kursu paši.

Kam būtu jāsaņem šī mācību kursa materiāli?

Katram no tālāk norādītajiem bīskapijas vai draudzes locekļiem jāsaņem *Skolotāja rokasgrāmata: Laulības un ģimenes attiecības* un *Dalībnieku studiju ceļvedis: Laulības un ģimenes attiecības*:

Bīskaps vai draudzes prezidents
Augsto priesteru grupas vadītājs
Elderu kворuma prezidents
Jauno Vīriešu organizācijas prezidents

Sieviešu Palīdzības biedrības prezidente
Jauno Sieviešu organizācijas prezidente
Mācību kursa *Laulības un ģimenes
attiecības* skolotājs

Katram mācību kursa dalībniekam jāsaņem studiju ceļveža eksemplārs.

Vispārēji norādījumi	iii
„Ģimene: Vēstījums pasaulei”	viii
Ievads	ix
Šī mācību kursa mērķis	ix
Jūsu kā skolotāja atbildība	ix
Izturēšanās pret nopietnām ģimenes problēmām	xi
Materiāli, ko jums vajadzētu lietot	xi
Papildu materiāli	xii

A DAĻA: LAULĪBAS STIPRINĀŠANA

1. „Ģimenei ir būtiska loma Radītāja iecerē”	3
Pēdējo dienu pravieši pasludina laulības un ģimenes mūžīgo nozīmīgumu	3
Mūžīgā laulība var nest prieku un lielas svētības šajā dzīvē un visā mūžībā	4
Mācību kurss „Laulības un ģimenes attiecības” ir izveidots, lai palīdzētu mums rast prieku mūsu ģimenes attiecībās	6
Mūsu mājas var kļūt par daļiņu no debesīm, ja mēs tās ceļam uz mūsu Pestītāja klints	7
2. Vienotības attīstīšana laulībā	9
Tas Kungs ir pavēlējis vīriem un sievietēm būt vienotiem	9
Vīriem un sievietēm jāciens vienam otru kā vienlīdzīgu partneri	9
Vīriem un sievietēm jāļauj savām individuālajām īpašībām un spējām papildināt vienam otru	10
Vīriem un sievietēm jābūt uzticīgiem vienam pret otru	11
3. Mīlestības un draudzības izkopšana laulībā	13
Vīriem un sievietēm jāizkopj sava mīlestība vienam pret otru	13
Jūtu un laipnības izrādīšana palīdz laulībā uzturēt dzīvu mīlestību un draudzību	13
Atbilstoša tuvība laulībā ir mīlestības izpausme	14
Laulātiem pāriem jātiecas pēc žēlsirdības, tīrās Kristus mīlestības	16
4. Grūtību pārvarēšana laulībā	18
Visi laulātie pāri pieredzēs grūtības	18
Vīri un sievietes var pārvarēt jebkādas grūtības, ja laulību tie uzskata par derības attiecībām	18

Kad rodas grūtības, mēs varam izvēlēties atbildēt ar pacietību un mīlestību, nevis ar neapmierinātību vai dusmām	19
5. Grūtību pārvarēšana, pielietojot pozitīvu saskarsmi.	23
Katram laulātam pārim būs kādi atšķirīgi uzskati	23
Vīriem un sievietēm vienam otrā jāskatās brīnišķīgās īpašības	23
Pozitīva saskarsme palīdz novērst un atrisināt grūtības	24
6. Laulības stiprināšana, pielietojot ticību un lūgšanu	28
Vīriem un sievietēm ir jāsadarbojas, lai palielinātu ticību Jēzum Kristus	28
Vīri un sievietes tiek svētīti, kad tie kopā lūdz.	29
7. Piedošanas dziedinošais spēks.	32
Piedošanas gars starp vīru un sievu palīdz rast mieru un uzticamības un drošības sajūtu	32
Vīriem un sievietēm jātiecas uz to, lai lūgtu viens otram piedošanu par savām kļūdām un no sirds jācenšas laboties	33
Vīriem un sievietēm jātiecas uz to, lai piedotu viens otram	34
8. Ģimenes finanšu pārvaldīšana	36
Pareiza finanšu pārvaldīšana ir būtiska, lai laulība būtu laimīga	36
Lai pildītu galvenos naudas pārvaldīšanas principus, vīriem un sievietēm ir jāsadarbojas	37
B DAĻA: VECĀKU ATBILDĪBA ĢIMENES STIPRINĀŠANĀ	
9. „Bērni ir Tā Kunga dāvana”	43
Debesu Tēvs uztic Savus garīgos bērnus zemes vecākiem	43
Vecākiem jācenšas apmierināt katra bērna individuālās vajadzības	44
Bērni ir tiesīgi uz mīlošām attiecībām ar saviem vecākiem.	45
Vardarbība pret bērnu ir pārkāpums pret Dievu	46
Bērni ienes lielu prieku savu vecāku dzīvē.	47
10. Tēva un mātes svētie pienākumi (1. daļa: Tēva pienākumi).	49
Tēviem un mātēm ir jāsadarbojas, lai katram no saviem bērniem nodrošinātu ticības vairogu	49
Tēviem jāpārrauga ar mīlestību un taisnīgumu.	50
Tēviem jāsniedz savai ģimenei dzīvē nepieciešamais un aizsardzība	51
11. Tēva un mātes svētie pienākumi (2. daļa: Mātes pienākumi).	53
Mātes piedalās Dieva darbā	53
Mātes galvenokārt ir atbildīgas par savu bērnu audzināšanu	54
Tēviem un mātēm kā līdzvērtīgiem partneriem ir jāpalīdz viens otram.	55
12. Bērnu mācīšana ar piemēru un pamācot	57
Vecāki ir atbildīgi par savu bērnu mācīšanu	57
Vecāki var saņemt iedvesmu, lai mācītu savus bērnus	58
Vecāki māca ar piemēru un norādījumiem	59

13. Evaņģēlija principu mācīšana bērniem (1. daļa)	62
Vecāku mācītais var palīdzēt bērniem kļūt stipriem ticībā	62
Vecākiem jā māca saviem bērniem evaņģēlija galvenie principi un priekšraksti	63
Vecākiem „ir jā māca saviem bērniem lūgt un staigāt taisnīgi Tā Kunga priekšā“	64
14. Evaņģēlija principu mācīšana bērniem (2. daļa)	66
Vecāki izrāda mīlestību pret saviem bērniem, kad viņi tos māca	66
Vecākiem jā māca bērniem līdzietība un kalpošana	67
Vecākiem jā māca bērniem godīgums un cieņa pret otra īpašumu	67
Vecākiem jā māca bērniem par godīga darba ieguvumiem	68
Vecākiem jā māca bērniem morālā šķīstība	69
15. Bērnu vadīšana, kad tie pieņem lēmumus	72
Bērniem nepieciešama vadība, kad tie pieņem lēmumus	72
Vecāki var palīdzēt bērniem lietot savu rīcības brīvību taisnīgumā	73
Vecākiem jā ļauj bērniem mācīties no nesaprātīgu lēmumu sekām	75
Vecākiem jā izrāda nebeidzama mīlestība pret bērniem, kas novirzās no pareizā ceļa	76
16. Ģimenes lūgšana, ģimenes Svēto Rakstu studēšana un ģimenes mājvakars	78
Ģimenes lūgšanai, Svēto Rakstu studēšanai un ģimenes mājvakaram jābūt augstām prioritātēm katrā Pēdējo Dienu Svēto ģimenē.	78
Ģimene saņem lielas svētības, kad tā kopā lūdz	79
Ģimenes Svēto Rakstu studēšana palīdz ģimenēm tuvināties Dievam	79
Ģimenes mājvakars palīdz ģimenēm nostiprināties pret pasaulīgām ietekmēm	81

VĒSTĪJUMS PASAULEI

PĒDĒJO DIENU SVĒTO JĒZUS KRISTUS BAZNĪCAS AUGSTĀKAIS
PREZIDIJS UN DIVPADSMIT APUSTUĻU PADOME

*M*ĒS, PĒDĒJO DIENU SVĒTO Jēzus Kristus Baznīcas Augstākais Prezidijs un Divpadsmit Apustuļu Padome, svinīgi paziņojam, ka laulība starp vīrieti un sievieti ir nolemta no Dieva un ģimenei ir būtiska loma Radītāja iecerē par Viņa bērnu mūžīgo likteni.

VISI CILVĒKI—vīrieši un sievietes—ir radīti pēc Dieva tēla un līdzības. Ikviens ir debesu vecāku mīlēts gara dēls un meita, un tādēļ katrs ir apveltīts ar dievišķu dabu un likteni. Dzimums ir būtiska pazīme, kas noteic cilvēka identitāti un mērķi pirmslaicīgā, laicīgā un pēcnāves dzīvē.

PIRMSLAICĪGAJĀ DZĪVĒ gara dēli un meitas zināja un pielūdza Dievu kā savu Mūžīgo Tēvu un pieņēma Viņa ieceri, pēc kuras Viņa bērni varēja iegūt ķermeņi ar miesu un asinīm un zemes pieredzi, lai turpinātu pilnveidoties un beidzot īstenotu savu dievišķo likteni kā mūžīgās dzīves mantinieki. Dievišķā laimes iecere ļauj ģimenes attiecībām turpināties pēc mūsu nāves. Svētajos tempļos pieejamie svētie priekšraksti un derības dod cilvēkiem iespēju atgriezties pie Dieva un ģimenēm būt vienotām uz mūžību.

PIRMAIS BAUSLIS, ko Dievs deva Ādamam un Ievai, attiecās uz viņu, kā vīra un sievas, spēju kļūt par vecākiem. Mēs atzīstam, ka Dieva dotais bauslis Saviem bērniem—vairoties un piepildīt zemi—ir spēkā. Turklāt mēs paziņojam, ka Dievs ir noteicis, ka svētām dzīvības radīšanas spējām ir jābūt vienīgi starp likumīgi laulātu vīru un sievu.

MĒS ATZĪSTAM, ka dzīvības rašanās uz zemes ir Dieva vadīta. Mēs apliecinām dzīvības svētumu un tās nozīmi Dieva mūžīgajā iecerē.

VĪRAM UN SIEVAI ir svēts pienākums mīlēt vienam otru, savus bērnus un rūpēties par viņiem. „Bērni ir Tā Kunga dāvana” (Psalmi 127:3). Vecāku svēts pienākums ir audzināt savus bērnus mīlestībā un taisnīgumā, rūpēties par viņu materiālajām un

garīgajām vajadzībām, mācīt bērniem citam citu mīlēt un kalpot, pildīt Dieva baušļus un būt labiem pilsoņiem, kas ievēro savas valsts likumus, lai kur viņi dzīvotu. Vīri un sievas, mātes un tēvi būs Dieva tiesas priekšā atbildīgi par šo pienākumu pildīšanu.

ĢIMENE ir nolemta no Dieva. Laulība starp vīrieti un sievieti ir būtiska Viņa mūžīgās ieceres daļa. Bērniem ir jādzimst laulībā, un tie jāaudzina tēvam un mātei, kuri atzīst un pilda laulības solījumus. Laime ģimenes dzīvē ir vislabāk sasniedzama, kad tā balstās uz Tā Kunga Jēzus Kristus mācībām. Veiksmīgas laulības un ģimenes tiek nodibinātas un saglabātas, ja tās balstās uz tādiem principiem kā ticība, lūgšana, grēku nožēlošana, piedošana, cieņa, mīlestība, līdzjūtība, darbs un veselīga atpūta. Saskaņā ar Dieva ieceri tēviem ir jāvada ģimene ar mīlestību un taisnīgumu, un viņu pienākums ir rūpēties par dzīves vajadzību apmierināšanu un savas ģimenes aizsardzību. Mātes galvenokārt ir atbildīgas par savu bērnu audzināšanu. Pildot šos svētos pienākumus, tēviem un mātēm ir pienākums, lai viņi kā līdzvērtīgi partneri palīdzētu viens otram. Nespēja, nāve vai citi apstākļi var radīt nepieciešamību apmainīties šo pienākumu veikšanā. Vajadzības gadījumā ģimenei jāsaņem citu radnieku palīdzība.

MĒS BRĪDINĀM, ka personas, kuras pārkāpj šķīstības derības, slikti izturas pret dzīvesbiedru vai bērniem, vai arī nepilda ģimenes aprūpes pienākumus, kādu dienu būs atbildīgas Dieva priekšā. Turklāt mēs brīdinām, ka ģimenes sairšana atnesīs cilvēkiem, sabiedrībām un tautām nelaiemes, kādas pareģoja senie un mūsdienu pravieši.

MĒS GRIEŽAMIES ar aicinājumu pie atbildīgiem pilsoņiem un valdību amatpersonām visā pasaulē radīt apstākļus un rosināt cilvēkus saglabāt un stiprināt ģimeni kā sabiedrības pamatvienību.

IEVADS

Šī mācību kursa mērķis

Mācību kurss: „Laulības un ģimenes attiecības” ir izveidots, lai palīdzētu Baznīcas locekļiem stiprināt laulības un ģimenes un rast prieku savās ģimenes attiecībās. Tas ir iedalīts divās daļās. A daļa, „Laulības stiprināšana”, galvenokārt ir noderīga laulātiem pāriem un Baznīcas locekļiem, kas gatavojas laulāties. B daļa, „Vecāku atbildība ģimenes stiprināšanā”, palīdz vecākiem un vecvecākiem viņu centienos audzināt bērnus būt paklausīgiem Tam Kungam (skat. Efez. 6:4).

Mācību kursa pamatā ir doktrīnas un principi, ko māca Svētie Raksti un pēdējo dienu pravieši un apustuļi. Mācību kurss īpaši uzsver vēstījumu: „Ģimene: Vēstījums pasaulei”, kas pievienots viii. lappusē.

Jūsu kā skolotāja atbildība

Pārdomājot laulības un ģimenes mūžīgo nozīmi un lielo nepieciešamību stiprināt laulības un ģimenes, jūs sāksit aptvert, cik ārkārtīgi svarīgs ir jūsu aicinājums mācīt šo kursu. Jūsu uzcītība un lūgšanas pilnā gatavošanās sniegs svētības jums un jūsu ģimenei, kā arī tiem, kas piedalās šajā kursā. Tiecieties paaugstināt savu aicinājumu, atcerieties principus, kas izklāstīti šajā lappusē un x–xi. lappusēs.

Sagatavojieties mācīt

Kā šī kursa skolotājam jums ir atbildība mācīt evaņģēlija mācības ar Svētā Gara spēku. Nav nepieciešams, lai jūs būtu profesionāli apmācīts ģimenes konsultēšanā, kā arī nav nepieciešams, lai jūs spētu rast risinājumus visām grūtībām, kas rodas ģimenēs. Diskusijām klasē jāvedina dalībniekus pārdomāt un lūgt par savu dzīvi un veikt uzlabojumus savās ģimenēs.

Lai gūtu palīdzību saistībā ar evaņģēlija mācīšanas būtiskajiem principiem, piemēram, personīgo gatavošanos, mīlestību pret tiem, kurus mācāt, un mācīšanu ar Garu, pārskatiet šādus avotus:

- „Gospel Teaching and Leadership” (Evaņģēlija mācīšana un vadība), 16. nodaļa the *Church Handbook of Instructions*, (Baznīcas instrukciju rokasgrāmata) *Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* (35209 vai 35903).
- *Teaching, No Greater Call* (Mācīšana, lielākais aicinājums) (36123).
- *Teaching Guidebook* (Mācīšanas ceļvedis) (34595 153).

Atcerieties par mācību kursa plašo saturu

Pirms sākat mācīt pirmo stundu, atliciniet laiku, lai pārskatītu visu kursu. Tas palīdzēs jums saskatīt, kā stundas savstarpēji saistās, lai stiprinātu laulības un ģimenes.

Gatavojoties katrai stundai, var būt noderīgi pārskatīt satura rādītāju (v–vii. lpp.), kas sniedz kursa pārskatu. Pārskatiet to, ko jau esat mācījis un mācījies, un pārdomājiet, kā mācības un principi katrā stundā papildina kursu kopumā.

Sāciet stundas gatavošanu savlaicīgi

Jūsu sagatavošanās būs veiksmīgāka, ja jūs katrai stundai gatavosities savlaicīgi. Neilgi pēc stundas mācīšanas pārskatiet nākamo stundu. Ja jūs zināsiet, par ko jūs mācīsiet, jūs varēsiet apdomāt šo stundu visas nedēļas laikā. Tas var palīdzēt jums labāk zināt principus, kas jums jāuzsver, metodes, ko varat lietot, un pieredzes, kurās varat dalīties.

Izvēlieties stundas materiālu, kas vislabāk apmierinās dalībnieku vajadzības

Rūpīgi studējiet katras stundas mācības un principus, meklējot Gara vadību, lai palīdzētu jums izvēlēties stundas materiālu, kas vislabāk apmierinās dalībnieku vajadzības. Atcerieties, ka „stundas panākumi tiek mērīti pēc tā, kādu ietekmi stunda atstāj uz tiem, ko jūs mācāt” (*Teaching, No Greater Call* [1999], 103).

Nolemiet, kādā veidā mācīt stundas

Papildus tam, lai noteiktu, ko jūs mācīsiet stundā, svarīgi ir nolemt, kādā veidā jūs to mācīsiet. Jums vienmēr jācenšas mācīt veidā, kas mudinātu dalībniekus pielietot dzīvē mācības un principus, ko tie apgūst.

Šī mācību kursa stundām jātiek pasniegtām kā pārrunām, nevis kā lekcijām. Palīdziet Baznīcas locekļiem lietderīgi piedalīties mācību un principu, ko jūs mācāt, pārrunāšanā. Tā Kunga padoms par pārrunām klasē ir atrodams Mācībā un Derībās 88:122: „Nozīmējiet savā starpā skolotāju, un lai visi nav runātāji vienlaicīgi; bet lai viens runā noteiktā laikā un lai visi klausās viņa vārdos, lai, kad visi būs runājuši, visi varētu būt iedvesmoti par visu, un lai katram cilvēkam varētu būt vienādas privilēģijas.” Informāciju par pārrunu vadīšanu skat. *Teaching, No Greater Call*, 63–70. lpp.

Ja tas ir atbilstoši, lietojiet dažādas metodes, lai palīdzētu dalībniekiem stundās mācīties un saprast principus. Piemēram, izmantojiet iespēju rakstīt uz tāfeles, lietot priekšmetus mācīšanai un novietot attēlus. Palīdzībai, kā lietot šīs un citas metodes, skat. *Teaching, No Greater Call*, 159–84. lpp.

Aiciniet dalībniekus pielietot dzīvē to, ko tie apguvuši

Kā evaņģēlija skolotājs jūs nevarat aprobežoties vienīgi ar dalīšanos informācijā, pat ja jūs to darāt oriģinālā, saistošā veidā. Jūsu mērķis ir palīdzēt citiem dzīvot saskaņā ar mācībām un principiem, ko tie mācās. Prezidents Harolds B. Lī, 11-tais Baznīcas prezidents, deva padomu:

„Visi evaņģēlija principi un priekšraksti zināmā mērā ir uzaicinājumi mācīties evaņģēliju, praktizējot tā mācības. Nevienam nezina desmitās tiesas principu, līdz tas maksā desmito tiesu. Nevienam nezina Gudrības Vārda principu, līdz tas ievēro Gudrības Vārdu. Tādējādi bērni vai pieaugušie nav pievērsti desmitai tiesai, Gudrības Vārdam, sabata dienas turēšanai svētumā vai lūgšanai, ja tikai dzird, ka kāds runā par šiem principiem. Mēs mācāmies evaņģēliju, dzīvojot pēc tā. . .

. . . Mēs nekad neko patiesi nezinām par evaņģēlija mācībām, līdz esam pieredzējuši svētības, kas nāk no dzīvošanas pēc katra no principiem” (*Stand Ye in Holy Places* [1974], 215).

Baznīcas žurnālos bieži ietverti iedvesmojoši stāsti, ilustrējot, kā Baznīcas locekļi tikuši svētīti, kad tie dzīvojuši pēc evaņģēlija. Pēc satura rādītājiem šajos žurnālos

jūs varat atrast stāstus, kas māca noteiktas mācības un principus. Apsveriet iespēju dalīties ar kādu no šiem stāstiem klasē.

Katras stundas noslēgumā uzaiciniet tās dalībniekus pielietot to, ko tie mācījušies. Noteikti atvēliet pietiekami daudz laika, lai izteiktu aicinājumus, kas tos iedvesmotu rīkoties. Plānojiet veidus, kā izteikt šādus uzaicinājumus. Piemēram, pēc 9. stundas, „Bērni ir Tā Kunga dāvana”, jūs varētu pārskatīt stundas galvenos principus un tad uzaicināt dalībniekus apņemties pavadīt laiku divatā ar katru no saviem bērniem.

Mudiniet dalībniekus lietot mācību kursa studiju ceļvedi.

Kā daļu no savas gatavošanās katrai stundai jums vajadzētu pārskatīt atbilstošo materiālu *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības* (36357). Plānojiet veidus, kā mudināt dalībniekus (1) pildīt vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) izlasīt rakstu vai rakstus, kas papildina katru stundu. Uzsveriet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie kopā lasa un pārrunā studiju ceļveža rakstus.

Dalībniekiem vajadzētu ņemt līdzi savu studiju ceļvedi uz katru stundu.

Atbildiet uz to cilvēku vajadzībām, kuriem ir atšķirīga ģimenes situācija

Esiet iejūtīgi pret dalībnieku individuālajām situācijām, kad kāds no viņiem varētu būt neprecējies, atraitnis, šķirtenis vai atrodas citās sarežģītās ģimenes situācijās. Paturiet prātā šādu prezidenta Spensera V. Kimbala, 12-tā Baznīcas prezidenta, izteikumu:

„Mēs . . . turpinām tiekties pēc ideālas Pēdējo Dienu Svēto ģimenes. Fakts, ka dažiem nav iespēju dzīvot šādā ģimenē, nav pietiekams iemesls, lai mēs pārstātu par to runāt. Mēs pārrunājam ģimenes dzīvi iejūtīgi, tomēr saprotot, ka daudziem . . . pašlaik nav privilēģijas piederēt šādai ģimenei vai to izveidot. Taču mēs nevaram atlikt šo standartu, jo no tā ir atkarīgs pārāk daudz kas” (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, red. Edward L. Kimball [1982], 294–95).

Nopietna izturēšanās pret ģimenes problēmām

Mudinot uz pārrunām, pārliecinieties, ka dalībnieki saprot, ka nav piemēroti dalīties detaļās par nopietnām ģimenes problēmām. Ja dalībnieki vēlas gūt padomu par nopietnām problēmām, uzmanīgi mudiniet tos runāt personīgi ar bīskapu. Viņš varēs tiem sniegt padomus. Viņš var arī ieteikt padomdevējus no LDS Family Services (PDS Ģimenes pakalpojumi) vai citiem sabiedrības resursiem, kas sniedz palīdzību, kas ir saskaņā ar Baznīcas standartiem.

Materiāli, ko jums vajadzētu lietot

Baznīca ir radījusi pietiekami daudz materiālu, lai palīdzētu jums mācīt pareizas mācības un principus par laulību un ģimeni. Lūdzu, atturieties lietot komerciāli izveidotus materiālus, kad gatavojaties vai kad mācāt. Jūsu galvenie mācīšanas materiāli šim kursam ir Svētie Raksti, šī rokasgrāmata un *Dalībnieku studiju ceļvedis: Laulības un ģimenes attiecības*. Šī mācību kursa materiālu sagatavošanā ir ieguldīts daudz pārdomu un lūgšanu.

Papildu materiāli

Tālāk norādītie Baznīcas izveidotie materiāli sniedz papildus informāciju par tēmām, kas tiek apspriestas šajā kursā. Šie materiāli ir pieejami vietējos Baznīcas materiālu sadales centros. Jūs varat mudināt dalībniekus lietot šos materiālus savās ģimenēs (tie uzskaitīti vi. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedis: Laulības un ģimenes attiecības*).

- *Ģimenes rokasgrāmata* (31180 153). Šī rokasgrāmata apraksta ģimenes organizāciju, sniedz informāciju par evaņģēlija mācīšanu mājās un izklāsta priesterības priekšrakstu un svētību norisi.
- Raksti par laulībām un ģimeni Baznīcas žurnālos.
- *Family Home Evening Resource Book (Ģimenes mājvakaru avotu grāmata)* (31106). Šī grāmata palīdz vecākiem un bērniem gatavot stundas ģimenes mājvakaram (3–160, 173–232. lpp.). Tā satur idejas, kā padarīt ģimenes mājvakaru par izdevušos (163–70. lpp.), un tajā ietverti ierosinājumi par noteiktu principu un atbildību mācīšanu bērniem (235–62. lpp.). Tajā arī ietvertas idejas ģimenes aktivitātēm (265–340. lpp.).
- *Teaching, No Greater Call (Mācīšana, lielākais aicinājums)* (36123). Šī grāmata satur principus un praktiskus ieteikumus, lai palīdzētu Baznīcas locekļiem kļūt labākiem evaņģēlija skolotājiem. D daļa, „Mācīšana mājās” (125–48. lpp.), ir īpaši noderīga vecākiem.
- *Mācīšanas ceļvedis* (34595 153). Šī rokasgrāmata sniedz ieteikumus, kā uzlabot evaņģēlija mācīšanu un mācīšanos.
- *Jaunatnes morāles stiprināšanai* (34285 153). Šajā bukletā izklāstīti Baznīcas standarti randiņiem, apģērbam un izskatam, draudzībai, godīgumam, valodai, plašsaziņas līdzekļiem, garīgai un fiziskai veselībai, mūzikai un dejām, seksuālāi šķīstībai, sabata dienas ievērošanai, grēku nožēlošanai, cienīgumam un kalpošanai.
- *A Parent's Guide (Vecāku ceļvedis)* (31125). Šī rokasgrāmata satur ieteikumus, lai palīdzētu vecākiem mācīt saviem bērniem par fizisko intimitāti.
- *Guidebook for Parents and Guardians of Handicapped Children (Rokasgrāmata vecākiem un aizbildņiem ar bērniem-invalidiem)* (31123). Šī rokasgrāmata sniedz padomus ģimenēm, kurās ir bērni ar invaliditāti. Tā satur arī informāciju par Baznīcas izveidotiem materiāliem, lai palīdzētu vecākiem un citiem mācīt invalīdus.
- *Cornerstones of a Happy Home (Laimīgu māju stūrakmeņi)* (33108). Šajā bukletā ietverta runa, ko teica prezidents Gordons B. Hinklijs, kad viņš kalpoja par otro padomnieku Augstākajā Prezidijā.
- *Being a Righteous Husband and Father (Būt taisnīgam vīram un tēvam)* (35402). Šajā bukletā ietverta runa, ko teica prezidents Hovards V. Hanters, 14-tais Baznīcas prezidents.
- „Ģimenes finanšu ceļvedis”, Liahona, 2000. g. aprīlis. Šis eldera Mārvina Dž. Eštona no Divpadsmit apustuļu kvoruma raksts sniedz praktiskus ieteikumus, kā pārvaldīt ģimenes finanses.

A DAĻA LAULĪBAS STIPRINĀŠANA

„ĢIMENEI IR BŪTISKA LOMA RADĪTĀJA IECERĒ”

1
STUNDA

Mērķis

Uzsvērt ģimenes mūžīgo nozīmīgumu un palīdzēt dalībniekiem zināt, ko nepieciešams darīt, lai saņemtu pilnu ieguvumu no mācību kursa „Laulības un ģimenes attiecības”.

Sagatavošanās

1. Pārskatiet principus nodaļā „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.). Meklējiet veidus, kā lietot šos principus, kad gatavojaties mācīt.
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus, kas izklāsta stundas mācības un principus. Kā daļu no savas gatavošanās nedēļas laikā pārdomājiet šīs mācības un principus, meklējot Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
3. Ar lūgšanu studējiet „Ģimene: Vēstījums pasaulei”, kas atrodams šīs rokasgrāmatas vii. lappusē un *Dalībnieku studiju ceļveža: Laulības un ģimenes attiecības* iv. lappusē.
4. Sagādājiet katram dalībniekam *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības* (36357 153). Jums vajadzētu saņemt šīs grāmatas no Svētdienas skolas prezidija, bīskapijas lietveža vai bīskapijas lietveža palīga, kas atbildīgs par materiāliem.
5. Iepriekš palūdziet vienu vai divus dalībniekus, lai viņi sagatavojas īsi pastāstīt par to, kā viņi jutās, kad tika laulāti templī. Palūdziet viņiem arī sagatavoties pastāstīt par prieku un svētībām, ko viņi saņem šajā dzīvē tādēļ, ka ir saistīti ar savu dzīvesbiedru uz mūžību. Meklējiet Gara vadību, izlemjot, kuru jums vajadzētu lūgt izpildīt šo uzdevumu.
6. Pirms stundas sākuma uzrakstiet uz tāfeles šādu citātu (no *Stand Ye in Holy Places (Stāviet svētās vietās)* [1974], 255):

Vissvarīgākais Tā Kunga darbs, ko jūs un es jebkad darīsim, notiks mūsu pašu mājās.

*Prezidents Harolds B. Lī
11-tais Baznīcas prezidents*

Ieteicamā stundas gaita

Pēdējo dienu pravieši pasludina laulības un ģimenes mūžīgo nozīmīgumu

Dalieties šādā patiesā stāstā:

Kādam vīram likās, ka postošos plūdus viņš ir zaudējis visu. Viņš raudāja, taču nevis par pasaulīgo labumu zaudēšanu, bet tādēļ, ka viņš nevarēja atrast savu mīloto sievu un četrus bērnus. Pastāvēja reāla iespējamība, ka tie ir nosliukuši. Drīz pienāca ziņa, ka tie ir dzīvi un gaida viņu tuvējā neatliekamās palīdzības iestādē. Cik tas bija priecīgs brīdis, kad ģimene atkal satikās kopā! Kopīgi priecājoties, vīrs teica: „Man atkal ir mana ģimene, un, lai gan esmu palicis bez jebkāda pasaulīga īpašuma, es jūtos kā miljonārs” (citējis Roberts L. Simpsons, Conference Report, 1980. g. okt. 11–12; vai *Ensign*, 1980. g. nov., 11).

Īsi dalieties savā pārlicībā un liecībā par laulību un ģimeni. Ja tas ir atbilstoši, dalieties savās izjūtās par savu ģimeni. Tad izlasiet šādu eldera Boida K. Pekera no Divpadsmīt apustuļu kворuma izteikumu:

„Baznīcas pats kodols nav staba centrs; tas nav sanāksmju nams. . . Vissvētākā vieta uz zemes pati par sevi var nebūt arī templis. Sanāksmju nams, staba centrs un templis ir svēti tādēļ, ka tie veicina vissvētākās Baznīcas vienības—māju—veidošanu, un tie svēti vissvētākās attiecības Baznīcā—ģimeni” („*That All May Be Edified*” [1982], 234–35).

Iedodiet katram dalībniekam *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Palūdziet, lai dalībnieki uzšķir iv. lappusi. Paskaidrojiet, ka 1995. gadā Augstākais Prezidijs un Divpadsmīt apustuļu kворums izdeva vēstījumu visai pasaulei par laulību un ģimeni. Šī mācību kursa laikā tiks pārrunātas daudzas no mācībām un principiem, kas tiek mācīti šajā vēstījumā. Kopā ar dalībniekiem izlasiet vēstījumu, uzaicinot dažādus dalībniekus skaļi nolasīt katru rindkopu.

- Kādas ir dažas no mācībām un principiem, kas tiek mācīti šajā vēstījumā par ģimeni? (Dalībnieku atbildes varat pierakstīt uz tāfeles.) Kādēļ pasaulei nepieciešami šis padoms un brīdinājums?

Prezidents Gordons B. Hinklijs, 15-tais Baznīcas prezidents, paskaidroja: „Kādēļ mums tagad ir šis vēstījums par ģimeni? Tādēļ, ka ģimenei tiek uzbrukts. Visā pasaulē ģimenes izjūk. Vieta, kur sākt uzlabot sabiedrību, ir mājas. Bērni lielākoties dara to, ko tiem māca. Mēs cenšamies padarīt pasauli labāku, padarot stiprākas ģimenes” („*Inspirational Thoughts*,” *Ensign*, 1997. g. aug., 5).

- Kā jūs un jūsu ģimene ir tikusi stiprināta, sekojot šī vēstījuma padomiem?

Mūžīgā laulība var nest prieku un lielas svētības šajā dzīvē un visā mūžībā.

Uzsveriet, ka mūžīgā laulība ieņem galveno lomu Debesu Tēva diženajā laimes iecerē. Tā ļauj ģimenēm rast patiesu prieku šajā dzīvē un turpināt pilnveidoties visā mūžībā.

- Kādas svētības mēs varam saņemt šajā dzīvē, ja esam laulāti uz mūžību?

Uzaiciniet nozīmētos dalībniekus īsi pastāstīt par to, kā viņi jutās, kad tika laulāti templī, un par prieku un svētībām, ko viņi saņem šajā dzīvē tādēļ, ka ir saistīti ar savu dzīvesbiedru uz mūžību (skat. „*Sagatavošanās*,” 5. punkts).

Apsveriet iespēju dalīties vienā vai vairākos no tālāk dotajiem izteikumiem.

Prezidents Džeimss E. Fausts no Augstākā Prezidija mācīja: „Daudzas derības ir nepieciešamas laimei šeit un viņpasaulē. Vissvarīgāko derību starpā ir laulības derības, kas tiek slēgtas starp vīru un sievu. No šīm derībām plūst vislielākie prieki dzīvē” (Conference Report, 1998. g. apr., 19; vai *Ensign*, 1998. g. maijs, 17).

Elders Boids K. Pekers teica, ka „romantika, mīlestība, laulība un vecāku loma” ir „visšķīstākās, visskaistākās un valdzinošākās pieredzes dzīvē” (Conference Report, 1993. g. okt., 28; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 21).

Elders Džozefs B. Virtlins no Divpadsmīt apustuļu kворuma izteicās: „Mūžīgās laulības jaukās attiecības ir vienas no lielākajām svētībām, ko Dievs dāvājis Saviem bērniem. Katrā ziņā daudzie gadi, ko esmu pavadījis kopā ar savu brīnišķīgo dzīvesbiedri, ir nesuši lielākos prieka brīžus manā dzīvē. No laiku gala laulību attiecības starp vīru un sievu ir būtiskas mūsu Debesu Tēva diženajā

laimes iecerē. Mūsu dzīve ir izmainīta uz labo pusi, un mēs abi esam tikuši gan pamācīti, gan padarīti cildenāki, baudot jaukās svētības, esot kopā ar mīļiem ģimenes locekļiem” (Conference Report, 1997. g. okt., 42; vai *Ensign*, 1997. g. nov., 32).

Savā pirmajā runā visiem Baznīcas locekļiem prezidents Gordons B. Hinklijs kā Baznīcas prezidents teica: „Es izsaku pateicību savai mīļotajai sievai, ar kuru šomēnes būšu kopā piecdesmit astoņus gadus. . . Cik ļoti esmu pateicīgs par šo dārgo sievieti, kura ir gājusi man blakus gan saulainā laikā, gan vētrā. Mēs neesam tik stalti, kādi reiz bijām. Taču nav mazinājusies mūsu mīlestība vienam pret otru” (Conference Report, 1995. g. apr., 93; vai *Ensign*, 1995. g. maijs, 70).

Paskaidrojiet, ka daudzi cilvēki tic, ka laulību un ģimenes dzīvi var pieredzēt vienīgi mirstīgajā dzīvē. Taču kā Baznīcas locekļi mēs zinām, ka cienīgs pāris var ieiet templī un caur svētu priesterības priekšrakstu tikt saistīts kā vīrs un sieva kopā uz mūžību. Kad vīrietis un sieviete šādā veidā tiek laulāti, sākas mūžīgās ģimenes vienība.

- Kādas mūžīgas svētības ir apsoltas precētiem pāriem, kas tiek saistīti ar priesterības spēku un pēc tam paliek uzticīgi savām derībām? (Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mācībā un Derībās 131:1–4; 132:19–24, 30–31. Tālāk uzskaitītas dažas atbildes, kuras var uzrakstīt uz tāfeles.)
 - a. Viņi tiks paaugstināti celestiālās valstības augstākajā pakāpē kopā ar Debesu Tēvu un Jēzu Kristu (M&D 131:1–3; 132:20–24).
 - b. Viņi būs kopā „laikā un caur visu mūžību” (M&D 132:19). Viņu bērni arī var būt daļa no viņu mūžīgās ģimenes. (Paskaidrojiet, ka apsoltajuma Svētais Gars, kas ir minēts M&D 132:19, ir Svētais Gars. Saskaņā ar mūsu uzticību Svētais Gars apstiprina, ka priesterības priekšraksti, ko esam saņēmuši, un derības, ko esam noslēguši, ir Dievam pieņemamas.)
 - c. Viņi iemantos „troņus, valstības, valdības un varas” (M&D 132:19).
 - d. Viņi turpinās radīt pēcnācējus jeb garīgos bērnus visā mūžībā (M&D 132:19, 30–31; skat. arī M&D 131:4).
- Kā jums palīdz zināšanas par to, ka ģimenes var būt mūžīgas?

Norādiet, ka ir daudzi uzticīgi Pēdējo Dienu Svētie, kuriem ne savas vainas dēļ nav iespējas saņemt mūžīgās laulības svētības šajā dzīvē. Uzsveriet, ka Tas Kungs ir apsoltījis, ka galu galā visi uzticīgie Svētie saņems šīs svētības. Ja jūs jūtat, ka ir nepieciešams palīdzēt dalībniekiem saprast šo principu, izlasiet tālāk doto eldera Dalina H. Ouksa no Divpadsmit apustuļu kvoruma izteikumu:

„Mēs zinām, ka daudziem cienīgiem un brīnišķīgiem Pēdējo Dienu Svētajiem pašlaik nav pilnīgu iespēju un būtisko nosacījumu viņu attīstībai. Vientulība, pēcnācēju neesamība, nāve un šķiršanās sagrauj ideālus un atliek apsoltu svētību piepildījumu. Turklāt dažas sievietes, kuras vēlas būt pilna laika mātes un mājsaimnieces, ir burtiski spiestas strādāt pilnu slodzi. Taču šīs grūtības ir tikai īslaicīgas. Tas Kungs ir apsoltījis, ka mūžībā neviena svētība netiks liegta Viņa dēļiem un meitām, kas tur baušļus un ir uzticīgi savām derībām, un vēlas to, kas ir pareizs.

„Daudzas no vissvarīgākajām lietām, kas tiek liegtas mirstībā, tiks labotas Tūkstošgadē, kas ir laiks, kad diženajā laimes iecerē visiem mūsu Debesu Tēva cienīgajiem bērniem tiks piepildīts viss, kas ir nepilnīgs. Par to, ka tas tā būs, mēs zinām no tempļa priekšrakstiem. Par to, ka tas tā būs, es zinu arī no ģimenes

attiecībām un pieredzēm” (Conference Report, 1993. g. okt., 101; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 75).

Lai pielāgotos atsevišķu dalībnieku apstākļiem, var noderēt, ja izlasāt vienu vai abus no izteikumiem no 8. lappuses „Papildu materiāli.”

Mācību kurss „Laulības un ģimenes attiecības” ir izveidots, lai palīdzētu mums rast prieku mūsu ģimenes attiecībās.

Uzaiciniet kādu dalībnieku skaļi nolasīt tālāk sniegto izteikumu:

Prezidents Harolds B. Lī, 11-tais Baznīcas prezidents, teica: „Vissvarīgākais Tā Kunga darbs, ko jūs un es jebkad darīsim, notiks mūsu pašu mājās” (*Stand Ye in Holy Places*, 255).

- Kādos veidos pasaule būtu savādāka, ja ikviens dzīvotu saskaņā ar šo vienkāršo paziņojumu?

Paskaidrojiet, ka šis mācību kurss ir izveidots, lai palīdzēt stiprināt laulības un ģimenes un rast prieku mūsu ģimenes attiecībās. Stundas pamatojas uz doktrīnām un principiem, ko māca Svētie Raksti un pēdējo dienu pravieši.

Norādiet, ka, izvēloties piedalīties šajā kursā, Baznīcas locekļi ir izrādījuši vēlmi stiprināt savu ģimeni. Lai saņemtu pilnu guvumu no šī mācību kursa, viņiem ir jādara trīs lietas:

1. Jāpiedalās stundās.

Paskaidrojiet, ka visi, kas piedalās šajā mācību kursā, var mācīties cits no cita neatkarīgi no savas pieredzes saistībā ar laulībām vai bērnu audzināšanu. Aiciniet dalībniekus liecināt par tām patiesībām, kas tiek apspriestas, un dalīties pieredzēs, kas atbilst stundā mācītajam.

2. Jālieto *Dalībnieku studiju ceļvedis: Laulības un ģimenes attiecības*.

Palūdziet, lai dalībnieki atver savu *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Norādiet, ka katrai stundai ceļvedī ir „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai”, kas ir ieteikumi, lai palīdzētu dalībniekiem lietot mācības un principus, ko viņi ir mācījušies. Papildu katrai stundai ir pievienots viens vai divi raksti no Baznīcas Augstākajiem pilnvarotajiem. Pēc katras stundas dalībniekiem vajadzētu izpildīt vismaz vienu no ieteikumiem un izstudēt katru rakstu. Laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja viņi rakstus lasa un pārrunā kopā.

Atsaucieties uz 3–6. lpp. studiju ceļvedī. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot eldera Boida K. Pekera rakstu „Uz laiku un visu mūžību.”

Mudiniet dalībniekus ņemt līdzi savus studiju ceļvežus uz katru stundu.

3. Jātiecas dzīvot saskaņā ar stundā izklāstītajām mācībām un principiem.

Uzsveriet, ka nav pietiekami vienīgi mācīties evaņģēliju. Lai evaņģēlijs darbotos mūsu dzīvē, mums jādzīvo saskaņā ar to, ko mācāmies. Prezidents Harolds B. Lī paziņoja: „Mēs nekad patiesi neko nezinām par evaņģēlija mācībām, līdz esam pieredzējuši svētības, kas nāk no dzīvošanas pēc katra no principiem” (*Stand Ye in Holy Places*, 215).

Mūsu mājas var kļūt par daļiņu no debesīm, ja mēs tās ceļam uz mūsu Pestītāja klints.

Uzsveriet, ka mūsdienu pasaulē mājas ir viena no retajām vietām, kur mēs varam rast mieru. Tad izlasiet šo prezidenta Tomasa S. Monsona no Augstākā Prezidija izteikumu:

„Ja mēs patiesi cenšamies, mūsu mājas var kļūt par daļiņu no debesīm šeit uz zemes. Domas, ko domājam, darbi, ko darām, dzīve, ko dzīvojam, ietekmē ne tikai mūsu zemes dzīves ceļojuma sekmes—tas iezīmē ceļu uz mūsu mūžīgajiem mērķiem” (Conference Report, 1988. g. okt., 80–81; vai *Ensign*, 1988. g. nov., 69).

- Kādos veidos mājas var būt daļiņa no debesīm?

Pēc tam, kad dalībnieki ir atbildējuši uz šo jautājumu, dalieties savā pārlicībā par to, kā mājas var būt daļiņa no debesīm. Ja tas ir atbilstoši, dalieties vienā vai divās personīgajās pieredzēs, iekļaujot to savā licībā.

Dalieties šādā prezidenta Spensera V. Kimbala, 12-tā Baznīcas prezidenta, izteikumā:

„Daudzi no sociālajiem ierobežojumiem, kas pagātnē ir palīdzējuši nostiprināt un balstīt ģimēni, pagaist un izzūd. Pienāks laiks, kad vienīgi tie, kas dziļi un aktīvi tic ģimenei, spēs pasargāt savu ģimēni pieaugošā ļaunuma vidū, kas ir mums visapkārt” (Conference Report, 1980. g. okt., 3; vai *Ensign*, 1980. g. nov., 4).

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Helamana 5:12. Tad izlasiet šo eldera Džozefa B. Virtlina no Divpadsmit apustuļu kворuma izteikumu:

„Ja jūs ceļat savas mājas uz mūsu Pestītāja un evaņģēlija klints pamata, tās var būt svētnīcas, kur jūsu ģimenes var tikt pasargātas no spēcīgajām dzīves vētrām” (Conference Report, 1993. g. apr., 88; vai *Ensign*, 1993. g. maijs, 71).

- Ko jums nozīmē—celt savas mājas „uz mūsu Pestītāja klints pamata”? Kādas ir dažas noteiktas lietas, ko ģimenes darīs, ja tām ir mājas, kuru centrā ir Kristus?

Uzsveriet, ka šajā mācību kursā tiek pārrunāti principi, kas palīdz stiprināt laulības un ģimenes. Mums jālieto šie principi, lai savās mājās mēs varētu tuvināties Debesu Tēvam un Jēzum Kristum. Mēs nekad nedrīkstam izlaist no sava redzesloka Glābēja bezgalīgo Izpiršanu, kas dod mums iespēju dzīvot ar savu ģimēni mūžīgi.

Noslēgums

Paudiet savu entuziasmu par šo mācību kursu un dariet dalībniekiem zināmu, ko viņi var sagaidīt no jums kā skolotāja. Piemēram, jūs varat apliecināt, ka jūs garīgi sevi sagatavosit, lai mācītu, un ka jūs tiem pievienosities, pielietojot stundās mācītos principus, un lietosit *Dalībnieku ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet tos, kurus mācāt, apņemties piedalīties stundās, lietojot studiju ceļvedi un pielietojot mācības un principus, ko tie apgūst.

Pēc Gara mudinājuma lieciniet par ģimenes lielo nozīmīgumu. Paudiet pateicību par zināšanām, ka jūsu ģimene var būt mūžīga.

Papildu materiāli **Izteikumi, lai risinātu to dalībnieku vajadzības, kam ir atšķirīga ģimenes situācija**

Lai risinātu dalībnieku vajadzības, kam ir atšķirīga ģimenes situācija, izlasiet vienu vai abus no tālāk sniegtajiem izteikumiem.

Prezidents Ezra Tafts Bensons, 13-tais Baznīcas prezidents, mācīja vientuļajām māsām Baznīcā: „Mēs jūs uzskatām par ļoti svarīgu Baznīcas sastāvdaļu. Mēs lūdzam, lai uzsvars, ko mēs, protams, liekam uz ģimenēm, neliktu jums justies mazāk vajadzīgām vai vērtīgām Tam Kungam vai Viņa Baznīcai. Baznīcas piederības svētās saites ir daudz pārākas par laulības statusu, vecumu vai pašreizējiem apstākļiem. Jūsu, kā Dieva meitu, individuālā vērtība pārspēj visu” („To the Single Adult Sisters of the Church,” *Ensign*, 1988. g. nov., 96).

Prezidents Džozefs Fīldings Smits, 10-tais Baznīcas prezidents, mācīja: „Ja vīrietis vai sieviete, kuri ir saistīti templī uz laiku un uz mūžību, grēko un zaudē tiesības saņemt paaugstināšanu celestiālajā valstībā, viņš vai viņa nevar aizkavēt sava cietušā dzīvesbiedra, kas ir bijis uzticīgs, attīstību. Ikviens tiks tiesāts saskaņā ar saviem darbiem, un nebūtu taisnīgi nosodīt nevainīgos par vainīgo grēkiem” (*Doctrines of Salvation*, apkop. Bruce R. McConkie, 3 sēj. [1954–56], 2:177).

Mērķis Palīdzēt laulātiem pāriem būt vienotiem un palīdzēt neprecētajiem Baznīcas locekļiem sagatavoties izbaudīt savā laulībā vienotību.

Sagatavošanās

1. Sagatavojoties mācīt, meklējiet veidus, kā sekot principiem no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus. Šie virsraksti sniedz pārskatu par šīs stundas mācībām un principiem. Gatavojoties stundai, padomājiet par veidiem, kā palīdzēt dalībniekiem pielietot šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
3. Ja ir pieejama rokasgrāmata *Family Home Evening Resource Book* (31106), studējiet „Achieving Oneness in Marriage” (Vienotības sasniegšana laulībā) 239–40. lpp. Stundas laikā apsveriet iespēju atsaukties uz šo rakstu.
4. Paņemiet uz klasi līdzīgu papīra lapu un pildspalvu vai zīmuli katram dalībniekam.

Ieteicamā stundas gaita

Tas Kungs ir pavēlējis vīriem un sievietēm būt vienotiem.

Sākot stundu, uzrakstiet uz tāfeles $1+1=1$.

- Kā tas raksturo laulības attiecības?

Pēc tam, kad dalībnieki ir pārrunājuši šo jautājumu, kopā ar viņiem izlasiet

1. Mozus 2:24. Uzsveriet, ka Dievs ir pavēlējis vīriem un sievietēm būt vienotiem.

- Ko nozīmē vīram un sievietei būt vienotiem?

Palūdziet, lai dalībnieki izlasa šo eldera Henrija B. Airinga no Divpadsmit apustuļu kvorumu izteikumu (7. lappuse *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Radot vīrieti un sievieti, vienotība viņu laulībā nebija kaut kas, uz ko cerēt; tas bija bauslis! “Tādēļ vīrs atstās tēvu un māti un pieķersies savai sievietei, un tie kļūs par vienu miesu” (1. Mozus gr. 2:24). Mūsu Debesu Tēvs vēlas, lai mūsu sirdis būtu sasaistītas vienotībā. Šī vienotība mīlestībā nav vienkārši ideāls. Tā ir nepieciešamība” (Conference Report, 1998. g. apr., 85; vai *Ensign*, 1998. g. maijs, 66).

Paskaidrojiet, ka šajā stundā tiks pārrunāti vairāki veidi, kā vīri un sievietes var būt vienoti.

Vīriem un sievietēm jācieņa vienu otru kā vienlīdzīgu partneri.

Paskaidrojiet, ka svarīgs princips par vienotību laulībā ir tāds, ka vīriem un sievietēm jācieņa vienu otru kā vienlīdzīgu partneri. Kalpojot par pirmo padomnieku Augstākajā Prezidijā, prezidents Gordons B. Hinklijs teica:

„Laulība savā patiesajā būtībā ir vienlīdzīgu cilvēku partnerība, kur neviens neizrāda varu pār otru, bet drīzāk katrs no partneriem mudina un palīdz otram, lai kādas atbildības un vēlmes viņam vai viņai būtu” („I Believe,” *Ensign*, 1992. g. aug., 6).

- Kādēļ vīram un sievai, lai tie būtu vienoti, jāciena vienam otru kā vienlīdzīgu partneri?
- Kāda var būt attieksme vai paradumi, kas neļauj vīriem un sievietēm būt vienlīdzīgiem partneriem savā laulībā? Ko vīri un sievietes var darīt, lai pārvarētu šādas grūtības?

Elders Boids K. Pekers no Divpadsmit apustuļu kворuma mācīja:

„Tam tā nevajadzētu būt, ka vienīgi sieviete pielāgojas sava vīra vai dēlu priesterības pienākumiem. Viņai, protams, tos jāstiprina, jāatbalsta un jāiedrošina.

Savukārt, priesterības nesējiem jāpielāgojas sievas un mātes vajadzībām un atbildībām. Starp viņu galvenajiem priesterības pienākumiem jābūt viņas fiziskajai, emocionālajai, intelektuālajai un kulturālai labklājībai, un viņas garīgajai izaugsmei.

Lai cik tas būtu vienkāršs, nav tāda uzdevuma, saistīta ar rūpēm par bērniem, bērnu audzināšanu vai mājas uzkopšanu, kas nebūtu arī vīra vienlīdzīgs pienākums” („A Tribute to Women,” *Ensign*, 1989. g. jūl., 75).

Elders Ričards Dž. Skots no Divpadsmit apustuļu kворuma sniedza padomu priesterības vadītājiem: „Kā vīrs un cienīgs priesterības nesējs jūs vēlēsities līdzināties Glābējam, Kura priesterību jūs nesat. Jūsu galvenā uzmanība jūsu dzīvē kļūs nodošanās savai sievai un bērniem. Reizēm cilvēks mēģina kontrolēt katra ģimenes locekļa likteni. Viņš pieņem visus lēmumus. Viņa sieva ir pakļauta tā personīgajām iegribām. Nav svarīgi, vai tas ir vai nav paradums. Tas nav tā, kā vēlētos Tas Kungs. Tas nav veids, kā Pēdējo Dienu Svēto vīrs izturas pret sievu un ģimeni” (Conference Report, 1999. g. apr., 32; vai *Ensign*, 1999. g. maijs, 26).

- Ko dara vīrs un sieva, ja tie ciena viens otru kā vienlīdzīgu partneri? (Apsveriet iespēju pierakstīt dalībnieku atbildes uz tāfeles. Ja nepieciešams, dalieties turpmāk sniegtajos ierosinājumos un uzaiciniet dalībniekus dalīties pieredzēs, kas saistītas ar šiem ierosinājumiem.)
 - a. Viņi dalās atbildībā par to, ka ģimene kopā lūdz, notur ģimenes mājvakarus un kopā studē Svētos Rakstus.
 - b. Viņi kopā plāno, kā tiks lietotas ģimenes finanses.
 - c. Viņi kopā apspriežas un vienojas par ģimenes likumiem un to, kā disciplinēt bērnus. Bērni redz, ka vecāki ir vienoti šādos lēmumos.
 - d. Viņi kopā plāno ģimenes pasākumus.
 - e. Viņi abi palīdz veikt mājas uzkopšanas pienākumus.
 - f. Viņi kopā apmeklē baznīcu.

Vīriem un sievietēm jāļauj savām individuālajām īpašībām un spējām papildināt vienam otru.

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Pāvila 1. vēstuli korintiešiem 11:11. Tad dalieties šādā eldera Ričarda Dž. Skota izteikumā:

„Tā Kunga iecerē vajadzīgi divi—vīrietis un sieviete—lai veidotu veselumu. . . Dzīves lielākajai laimei un produktivitātei nepieciešams gan vīrs, gan sieva. Viņu centieni apvienojas un ir savstarpēji papildinoši. Katram ir individuālas īpašības, kas vislabāk atbilst lomai, ko Tas Kungs ir noteicis vīrieša un sievietes laimei. Ja lietotas saskaņā ar Tā Kunga ieceri, šīs spējas ļauj laulātam pārim domāt, rīkoties un priecāties vienotībā—kopā saskarties ar grūtībām un vienotībā tās pārvarēt, pieaugt mīlestībā un izpratnē un caur tempļa priekšrakstiem tapt kopā sasaistītiem vienā veselumā uz mūžību. Tāda ir iecere” (Conference Report, 1996. g. okt., 101; vai *Ensign*, 1996. g. nov., 73–74).

Lai ilustrētu principu, ko mācīja elders Skots, vadiet tālāk aprakstīto uzdevumu:

Katram dalībniekam iedodiet papīra lapu un pildspalvu vai zīmuli. Palūdziet katram dalībniekam, kas ir laulāts, uzrakstīt dažas no savām īpašībām un spējām un dažas no sava dzīvesbiedra īpašībām un spējām. Palūdziet katram dalībniekam, kas ir neprecējies, padomāt par laulātu pāri un uzrakstīt dažas no vīra un sievas īpašībām un spējām. Pēc tam, kad dalībnieki dažas minūtes ir rakstījuši, uzdodiet šādus jautājumus:

- Kādos veidos īpašības un spējas, kuras jūs esat uzrakstījuši, var palīdzēt laulātiem pāriem būt vienotiem? (Palūdziet, lai dalībnieki dalās konkrētos piemēros.)
- Kādos veidos jūs esat redzējuši, kā atšķirības starp vīru un sievu kļūst par spēku to attiecībās?

Izlasiet šādu māsas Mērdžorijas P. Hinklijas, prezidenta Gordona B. Hinklija sievas, izteikumu par pirmo laulībā pavadīto gadu:

„Mēs mīlējām viens otru, par to nebija šaubu, taču mums arī bija jāpierod vienam pie otra. Es domāju, ka jebkuram pārim ir jāpierod vienam pie otra. Drīz vien es sapratu, ka labāk būs, ja mēs cītīgāk strādāsim pie tā, lai pierastu viens pie otra, nevis pastāvīgi centīsimies izmainīt viens otru” (*Church News*, 1998. g. 26. sept., 4).

- Kādos veidos rezultāti varētu atšķirties, ja pāri cenšas pierast viens pie otra, nevis pastāvīgi cenšas mainīt viens otru?

Vīriem un sievietēm jābūt uzticīgiem vienam pret otru.

Dalieties šādā prezidenta Gordona B. Hinklija, 15-tā Baznīcas prezidenta, padomā:

„Nolemiet, ka jūsu starpā nekad nebūs nekā tāda, kas varētu sagraut jūsu laulību. Dariet tā, lai tā pastāvētu. Nolemiet darīt tā, lai tā pastāvētu. Pastāv pārāk daudz šķiršanos, kur sirdis tiek salauztas un dažkārt tiek sagrautas dzīves. Esiet kvēli uzticīgi viens otram” („Life’s Obligations,” *Ensign*, 1999. g. febr., 2, 4).

- Ko jums nozīmē vārds *uzticīgs*? (Atbildes varētu būt: būt uzticamam, patiesam un attiecībās uzticības cienīgam.)

Paskaidrojiet, ka Tas Kungs ir uzsvēris nepieciešamību, lai vīri un sievas būtu uzticīgi viens pret otru. Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mācības un Derību 42:22. Norādiet, ka šis bauslis vienādi attiecas gan uz vīriem, gan uz sievietēm.

- Ko nozīmē pieķerties vīram vai sievietei un nevienam citam?

Prezidents Spensers V. Kimbals, 12-tais Baznīcas prezidents, mācīja: „Vārdi *nevienam citam* izslēdz ikvienu un visu. Vīra vai sievas dzīvē dzīvesbiedrs kļūst pārāks par visu, un ne sabiedriskā dzīve, ne darbs, ne politika, ne kādas citas

intereses vai cilvēks, vai lieta nekad negūs priekšrocību pār dzīvesbiedru” (*Faith Precedes the Miracle* [1972], 143).

- Kā cilvēks var pildīt sabiedriskās, darba un Baznīcas saistības tā, lai tas netraucētu uzticībai pret viņa vai viņas dzīvesbiedru?
- Kādos konkrētos veidos pāri var izrādīt uzticību viens pret otru? (Ja dalībniekiem ir grūtības atbildēt uz šo jautājumu, dalieties dažos piemēros, kas līdzinās tālāk dotajiem.)
 - a. Vīrs var mainīt darba, izklaides vai citu uzdevumu plānus, lai svinētu savas sievas dzimšanas dienu.
 - b. Sieva var katru dienu lūgt par sava vīra panākumiem viņa darbos.
 - c. Viņi var ieklausīties viens otrā, pat ja tas nav viegli.
 - d. Sarunās ar ģimenes locekļiem un draugiem viņi var runāt ar mīlestību un cieņu viens par otru.

Noslēgums

Uzsveriet, ka Tas Kungs un Viņa pravieši ir pavēlējuši vīriem un sievietēm būt vienotiem mīlestībā un darboties kopā kā vienlīdzīgiem partneriem. Katru dienu ar savām domām, vārdiem un rīcību vīri un sievietes var izrādīt savu uzticību viens otram.

Vadoties no Gara, lieciniet par patiesībām, kas tika pārrunātas stundas laikā.

Atsaucieties uz 7–10. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot eldera Henrija B. Airinga rakstu „Lai mēs varētu būt viens”. Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja viņi lasa rakstus un studiju ceļvedi un pārrunā kopā.

Atgādiniet dalībniekiem ņemt līdzi uz nākamo stundu savus studiju ceļvežus.

MĪLESTĪBAS UN DRAUDZĪBAS IZKOPŠANA LAULĪBĀ

3
STUNDA

Mērķis Palīdzēt dalībniekiem labāk saprast mīlestības principu un iedrošiniet tos, kuri ir laulāti, izkopt savā laulībā mīlestību.

Sagatavošanās

1. Pārdomājiet, kādā veidā jūs varat lietot principus no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).
2. Apdomājiet mācības un principus, kas izklāstīti šīs stundas galvenajos virsrakstos. Nedēļas laikā padomājiet par veidiem, kā mācīt šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
3. Ja pieejamas norādītās lietas, sagatavojieties tās stundas laikā izmantot:
 - a. Viens vai vairāki laulību attēli. Piemēram, jūs varat parādīt attēlu „Jauns pāris dodas uz templi” (62559; Evaņģēlija mākslas darbu kolekcija 609) vai jūs varat atnest fotogrāfijas no savas laulību ceremonijas un lūgt dalībniekiem atnest savu laulību attēlus.
 - b. Puķe vai attēls ar puķi.

**Ieteicamā stundas
gaita**

Vīriem un sievietēm jāizkopi sava mīlestība vienam pret otru.

Parādiet vienu vai vairāku laulību attēlus (skat. „Sagatavošanās,” 3a). Izsakiet savas domas par mīlestību, ko vīri un sievietes izjūt viens pret otru, kad viņi ir tikko kā laulājušies.

Parādiet puķi vai attēlu ar puķi (skat. „Sagatavošanās,” 3b). Tad palūdziet, lai kāds dalībnieks izlasa šo izteikumu, ko teicis prezidents Spensers V. Kimbals, 12-tais Baznīcas prezidents (13. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Mīlestībai tāpat kā ziedam un kā ķermenim ir vajadzīga nepārtraukta barošana. Mirstīgais ķermenis, nesaņemot barību, drīz vien novārgtu un nomirtu. Trauslais zieds nokalstu un nomirtu bez barības un ūdens. Tāpat arī nevar sagaidīt, ka mīlestība ilgs mūžīgi, ja vien tā regulāri netiek barota ar mīlestības devu, cieņas un apbrīna izpausmēm, pateicības izrādīšanu un nesavtīgu rīcību” (*Oneness in Marriage*, *Ensign*, 1977. g. marts, 5).

Paskaidrojiet, ka šī stunda ir par to, kā vīri un sievietes var izkopt savu mīlestību vienam pret otru, lai tā turpinātu pieaugt.

Jūtu un laipnības izrādīšana palīdz laulībā uzturēt dzīvu mīlestību un draudzību.

Palūdziet dalībniekiem, kas ir laulāti, padomāt par laiku, kad viņi bija jaunlaulātie. Uzaiciniet viņus pastāstīt par dažām lietām, ko tajā dzīves posmā, viņi darīja savu dzīvesbiedru labā.

- Kādēļ šāda rīcība ir būtiska visas laulības laikā?

Paskaidrojiet, ka vīram un sievai jāturpina izrādīt uzmanība vienam pret otru un jāizkopj sava draudzība dzīves laikā. Tā rīkojoties, viņi atklās, ka mīlestība vienam pret otru kļūst stiprāka.

Elders Marlins K. Džensens no Septiņdesmitajiem novēroja: „Draudzība ir . . . uzmanības izrādīšanas un laulības būtiska un brīnišķīga sastāvdaļa. Attiecības starp vīrieti un sievieti, kas sākas ar draudzību un vēlāk nobriest romantikā un galu galā laulībā, parasti kļūst par nezūdošu, mūžīgu draudzību. Nekas mūsdienu pasaulē, kurā ir ātri izjūkošas laulības, nav iedvesmojošāks, kā redzēt vīru un sievu, kas gadu pēc gada klusi ciena un izbauda viens otra draudzību, kopā pieredzot mirstības svētības un pārbaudījumus” (Conference Report, 1999. g. apr., 81; vai *Ensign*, 1999. g. maijs, 64).

Kalpojot par Septiņdesmito, elders Džeimss E. Fausts teica, ka viens no mazāk acīmredzamiem, taču nozīmīgākajiem šķiršanās iemesliem ir „pastāvīgas bagātināšanās trūkums laulībā, . . . kaut kā sevišķa neesamība, kas to padara vērtīgu, īpašu un brīnišķīgu, kad tā ir garlaicīga, grūta un pelēcīga.” Viņš sniedza padomu: „Laulības bagātināšanā lielas lietas ir mazas lietas. Tā ir pastāvīga atzinības izteikšana vienam pret otru un dziļdomīga pateicības izrādīšana. Tā ir iedrošināšana un palīdzēšana viens otram augt. Laulība ir kopīgi meklējumi pēc labā, skaistā un dievišķā” (Conference Report, 1977. g. okt., 13–14; vai *Ensign*, 1977. g. nov., 10–11).

- Kādas ir dažas no „mazām lietām,” kas laulībā var uzturēt mīlestību un draudzību? (Apsveriet iespēju pierakstīt dalībnieku atbildes uz tāfeles.) Kādās pieredzēs vai piemēros jūs varat dalīties, kas parāda to, cik svarīgi ir uzturēt pieaugošu mīlestību?

Kāda sieviete, kura bija laulībā vairāk nekā 35 gadus, teica: „Man patīk, ka mans vīrs joprojām sagādā man mazus pārsteigumus pēc tam, kad viņš ir bijis prom no mājām kādu vakaru vai nedēļas nogali. Tai nav jābūt lielai lietai, tikai kādam cepumam vai ziedam, ko viņš atnes pēc sapulces. Man īpaši patīk, kad viņš man zvana dienas vidū no darba vienīgi, lai pavaicātu, kā man klājas vai dalītos kādās jaukās ziņās. Šīs mazās lietas palīdz man justies mīlētai un lolotai.”

Norādiet, ka vīriem un sievietēm nepieciešams plānot laiku, lai pabūtu kopā divatā. Palūdziet, lai dalībnieki izlasa šo padomu, ko teicis elders Džo Dž. Kristensens no Septiņdesmitajiem (17. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Turpiniet aplidot. Atvēliet laiku, ko pavadīt kopā—tikai jūs divi vien. Tikpat svarīgi, cik svarīgi ir būt kopā kā ģimenei ar bērniem, jums ik nedēļas regulāri ir vajadzīgs laiks kopā divatā. Ja jūs to plānosiet, jūsu bērni zinās, ka jūs jūtat, ka jūsu laulība ir tik svarīga, ka jums vajag to bagātināt. Lai to darītu, ir vajadzīga apņemšanās, plānošana un ieviešana ikdienā” (Conference Report, 1995. g. apr., 86; vai *Ensign*, 1995. g. maijs, 65).

- Kāds labums var tikt iegūts, ja vīri un sievas atrod laiku, lai kopā kaut ko darītu? Kā laulāti pāri var atrast laiku tam, lai turpinātu izrādīt uzmanību?

Atbilstoša tuvība laulībā ir mīlestības izpausme.

Paskaidrojiet, ka atbilstoša fiziskās tuvības izpausme laulībā ir Tā Kunga atzīta. Tā sniedz laulātam pārim lielas svētības, palīdzot tiem apvienot savas dvēseles un stiprināt tās mīlestībā vienam pret otru. Apsveriet iespēju dalīties kādā vai visos no tālāk dotajiem izteikumiem:

Elders Ričards Dž. Skots no Divpadsmit apustuļu kворuma izskaidroja fiziskās tuvības mērķus laulībā: „Nezūdošās laulības derības ietvaros Tas Kungs ļauj vīram un sievai paust svētos radīšanas spēkus visā pievilcībā un skaistumā Viņa noteiktajās robežās. Viens no šīs privātās, svētās, intīmās pieredzes mērķiem ir sniegt fiziskos ķermeņus gariem, kuriem Debesu Tēvs vēlas, lai tie pieredzētu mirstību. Cits mērķis šīm spēcīgajām un skaistajām mīlestības jūtām ir saistīt vīru un sievu kopā lojalitātē, uzticībā, uzmanībā vienam pret otru un kopējam mērķim” (Conference Report, 1994. g. okt., 50; vai *Ensign*, 1994. g. nov., 38).

Elders Dalins H. Ouks no Divpadsmit apustuļu kворuma mācīja: „Spēks radīt mirstīgo dzīvību ir viscildenākais spēks, ko Dievs ir devis Saviem bērniem. Tā lietošanu atļāva pirmais bauslis [dots Ādamam un Ievai], taču tika dots cits svarīgs bauslis, lai aizliegtu tā nepareizu lietošanu. Uzsvars, ko mēs liekam uz šķīstības likumu, ir pamatots ar mūsu radīšanas spēku mērķi—lai piepildītos Dieva iecere. Mūsu radīšanas spēku izpausme ir tīkama Dievam, taču Viņš ir pavēlējis, ka tai jābūt ierobežotai laulības ietvaros” (Conference Report, 1993. g. okt., 99; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 74).

Prezidents Spensers V. Kimbals mācīja: „Likumīgas laulības robežās tuvība dzimumattiecībās ir pareiza un dievišķi atļauta. Pašā seksualitātē nav nekā nesvēta vai degradējoša, jo ar tās palīdzību vīrieši un sievietes apvienojas radīšanas procesā un mīlestības izpausmē” (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, red. Edward L. Kimball [1982], 311).

Elders Džefrijs R. Holands no Divpadsmit apustuļu kворuma mācīja: „Cilvēku tuvība ir paredzēta laulātam pārim, jo tas ir galīgais simbols pilnīgai vienotībai, kopumam un vienībai, ko ir nodibinājis un noteicis Dievs. Kopš Ēdenes dārza laikiem laulības bija iecerētas, lai noteiktu pilnīgu vīrieša un sievietes saplūšanu—to sirdis, cerības, dzīves, mīlestību, ģimēni, nākotni, visu. Ādams teica Ievai, ka viņa ir kauls no viņa kaula un miesa no viņa miesas, un ka tiem jābūt vienai miesai to kopīgajā dzīvē [skat. 1. Mozus 2:23–24]. Tā ir tādas pilnības vienība, ka mēs lietojam vārdu *aizzīmogot*, lai izteiktu tās mūžīgo apsoliģumu. Praviētis Džozefs Smits reiz teica, ka mēs, iespējams, varētu attēlot šīs svētās saites kā tādas, kas „sametina” vienu ar otru [skat. M&D 128:18]” (Conference Report, 1998. g. okt., 100; vai *Ensign*, 1998. g. nov., 76).

Prezidents Hovards V. Hanters, 14-tais Baznīcas prezidents, sniedza padomu, ka pat laulības attiecībās svētos radīšanas spēkus nedrīkst lietot nepareizi: „Vadošajiem principiem intīmajās attiecībās starp vīru un sievu jābūt maigumam un cieņai—nekad savtīgumam. Katram no partneriem jābūt taktiskam un iejūtīgam pret otra vajadzībām un vēlmēm. Tas Kungs nosoda jebkādu valdonīģumu, nepiedienīģumu un nekontrolētu uzvedību dzimumattiecībās starp vīru un sievu” (Conference Report, 1994. g. okt., 68; vai *Ensign*, 1994. g. nov., 51).

Kopā ar dalībniekiem izlasiet 2. Mozus 20:14, 17. Pēc tam dalieties šādā prezidenta Gordona B. Hinklīja, 15-tā Baznīcas prezidenta, izteikumā:

„Mēs ticam šķīstībai pirms laulībām un pilnīgai uzticībai pēc laulībām. Ar to tiek pateikts viss. Tas dzīvē ir ceļš uz laimi. Tas ir ceļš uz apmierinātību. Tas sniedz mieru sirdī un mieru mājās” (Conference Report, 1996. g. okt., 68; vai *Ensign*, 1996. g. nov., 49).

Uzsveriet, ka vīriem un sievietēm jābūt uzmanīgiem, lai nedarītu neko, kas pat tuvinātos neuzticībai. Piemēram, tiem vienmēr jāuztur pienācīgas emocionālās un fiziskās robežas starp sevi un pretējā dzimuma darbabiedriem.

- Kādēļ pilnīga uzticība laulības attiecībās ir būtiski svarīga?
- Kādā veidā kaitīga jeb pornogrāfiska materiāla skatīšanās ir uzticības nodevība laulībai? Kādos veidos flirtēšana ar pretējā dzimuma pārstāvi kaitē laulībai?

Dalieties vienā vai abos no tālāk dotajiem izteikumiem:

Prezidents Hovards V. Hanters sniedza padomu: „Esiet uzticīgi savām laulības derībām domās, vārdos un darbos. Pornogrāfija, flirtēšana un kaitīgas fantāzijas bojā cilvēka raksturu un nojauc laimīgu laulību pamatus. Tādējādi tiek iznīcināta vienotība un uzticība laulībā” (Conference Report, 1994. g. okt., 67; vai *Ensign*, 1994. g. nov., 50).

Prezidents Ezra Tafts Bensons, 13-tais Baznīcas prezidents, sniedza padomu: „Ja esat laulāti, izvairieties no jebkāda veida flirtēšanas. . . Tas, kas varētu likties kā nevainīga ķircināšana vai vienkārši neliela izklaidēšanās ar kādu no pretējā dzimuma, var viegli vadīt uz daudz nopietnāku iesaistīšanos un iespējamu neuzticību. Labs jautājums, ko sev pavaicāt, ir šāds: Vai mans dzīvesbiedrs būtu apmierināts, ja viņš vai viņa zinātu, ka es to daru? Vai sieva būtu apmierināta, zinot, ka viņas vīrs pusdieno vienatnē ar savu sekretāri? Vai vīrs būtu apmierināts, ja viņš redzētu savu sievu, flirtējot un koķetējot ar kādu citu vīrieti? Mani dārgie brāļi un māsas, tas ir tas, ko apustulis Pāvils domāja, kad viņš sacīja: Attraujieties no visa, kas ļauns (1. tesalonīķiešiem 5:22)” („The Law of Chastity,” *Brigham Young University 1987–88 Devotional and Fireside Speeches* [1988], 52).

Laulātiem pāriem jātiecas pēc žēlsirdības, tīrās Kristus mīlestības.

- Kopā ar dalībniekiem izlasiet Jāņa ev. 13:34–35 un Pāvila vēst. efeziešiem 5:25. Ko šie panti māca par to, kā vīriem un sievietēm jāizturas vienam pret otru?

Uzsveriet, ka, lai gan laulāta pāra fiziskās attiecības ir svarīgas, tas nav pats svarīgākais aspekts to mīlestībā. Dalieties šādā prezidenta Spensera V. Kimbala izteikumā:

„[Mīlestība laulībā] ir dziļa un aptveroša. Tā nav kā pasaulīga saistība, kas nepareizi nodēvēta par mīlestību, kas galvenokārt ir fiziska pievilcība. Kad laulība balstās vienīgi uz tās, abas puses drīz vien nogurst viena no otras. . . Mīlestība, par ko runā Tas Kungs, ir ne tikai fiziska pievilcība, bet arī garīga pievilcība. Tā ir ticība un uzticēšanās, un savstarpēja izpratne. Tā ir pilnīga partnerība. Tā ir partnerība ar kopējiem ideāliem un standartiem. Tā ir nesavtīga un upurē otra labā. Tā ir domu un rīcību tīrība, un ticība Dievam un Viņa plānam. Tā ir kļūšana par vecākiem mirstībā, vienmēr lūkojoties uz Dievību un radišanu, un kļūšanu par garu vecākiem. Tā ir plaša, visaptveroša un neierobežota. Šāda veida mīlestība nekad nenogurst jeb nemazinās. Tā izdzīvo caur slimībām un bēdām, caur labklājību un trūkumu, caur sasniegumiem un vilšanos, caur laiku un mūžību” (*Faith Precedes the Miracle* [1972], 130–31).

Paskaidrojiet, ka mīlestība, par ko runāja prezidents Kimbals, ir žēlsirdība, tīrā Kristus mīlestība. Kopā ar dalībniekiem izlasiet Moronija 7:45–48. Palūdziet dalībniekiem, tiem lasot, noteikt žēlsirdības iezīmes. Uzrakstiet šīs iezīmes uz tāfeles, kā parādīts tālāk:

Žēlsirdība:

Pacieš daudz.
 Ir laipna.
 Neskauž.
 Nav uzpūtīga (lepna).
 Nemeklē savu labumu.
 Nav viegli aizkaitināma.
 Nepiemīn ļaunu.
 Nepriecājas par nekrietnību, bet priecājas par patiesību.
 Panes visu.
 Tic visam.
 Cer uz visu.
 Iztur visu.
 Nekad nebeidzas.
 Ir lielākā no visām.
 Ir tīrā Kristus mīlestība.
 Paliek mūžīgi.

Norādiet, ka līdz ar saistībām mīlēt Debesu Tēvu un Jēzu Kristu un nākt pie Viņiem, laulības saistības—īpaši mūžīgās laulības saistības—ir vissvarīgākās saistības, ko mēs jebkad noslēdzam. Vīriem un sievietēm pastāvīgi jāstrādā, lai attīstītu žēlsirdību vienam pret otru.

Lai palīdzētu dalībniekiem pielietot šo principu, vērsiet viņu uzmanību uz žēlsirdības iezīmēm, ko jūs uzrakstījāt uz tāfeles. Uzaiciniet viņus pārrunāt veidus, kādos noteiktas iezīmes, piemēram, „nemeklē savu labumu” vai „nekad nebeidzas,” var tikt izpaustas laulības attiecībās. Palūdziet viņus dalīties piemēros, ko viņi ir pieredzējuši saistībā ar šīm iezīmēm.

Noslēgums

Uzsveriet, ka vīriem un sievietēm jāizkopj sava mīlestība un draudzība. Viņiem nepieciešams uzturēt savu mīlestību, turpinot darīt mazas lietas, kas parāda jūtas un laipnību. Viņiem jābūt jūtīgiem pret otra garīgajām, fiziskajām un emocionālajām vajadzībām, kopā daloties dzīves priekos un nastās. Viņiem jānolemj nekad nedarīt neko tādu, kas grautu mīlestību, kas ir būtiska laulības attiecībās. Un viņiem ir „[jālūdz] Tēvu ar visu savas sirds spēku, lai [viņi] varētu tikt piepildīti ar šo [žēlsirdību]” (Moronija 7:48). Turpinot būt pilnīgi uzticīgiem vienam pret otru, laulības partneru mīlestība vienam pret otru gadu gaitā pieaugs. Viņi atklās, ka attīsta tādu mīlestību, kas patiesi ir Kristum līdzīga.

Atsaucieties uz 11–13. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot prezidenta Spensera V. Kimbala rakstu „Vienotība laulībā”. Norādiet, ka laulāti pāri var gūt lielu labumu, ja tie rakstus un studiju ceļvedi lasa un pārrunā kopā.

Mērķis

Palīdzēt dalībniekiem mācīties, ka vīriem un sievietēm ir jāsadarbojas, lai pārvarētu grūtības, un ka viņi var izvēlēties atbildēt ar pacietību un mīlestību, nevis ar nepmierinātību un dusmām.

Sagatavošanās

1. Pārskatiet principus nodaļā „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.). Meklējiet veidus, kā, gatavojot stundu, jūs varat pielietot šos principus.
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus, kas izklāsta stundas mācības un principus. Gatavojoties stundai, nedēļas laikā pārdomājiet šīs mācības un principus un meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
3. Studējiet Svēto Rakstu vietas 19. lpp., lai jūs būtu gatavs vadīt par tām pārrunu.
4. Ja ir pieejama rokasgrāmata *Family Home Evening Resource Book* (31106), studējiet „Resolving Conflicts in Marriage” (Konfliktu atrisināšana laulībā) 240–41. lpp. Apsveriet iespēju stundas laikā atsaukties uz šo rakstu.

Ieteicamā stundas gaita**Visi laulātie pāri pieredzēs grūtības.**

Dalieties šajā eldera Brūsa C. Heifena no Septiņdesmitajiem stāstā:

„Līgava kāzu dienā svētlaimīgi nopūtās: Mammu, pienācis gals visām manām raizēm! Jā, atbildēja viņas māte: Taču kurš gals?” (Conference Report, 1996. g. okt., 34; vai *Ensign*, 1996. g. nov., 26).

- Kādas raizes vai grūtības var rasties laulātam pārim? (Apsveriet iespēju pierakstīt dalībnieku atbildes uz tāfeles. Atbildes varētu būt līdzīgas tālāk dotajām.)

a. Nesaskaņas	h. Cenšanās rast piepildījumu, kad visi bērni ir atstājuši mājas
b. Savtīgums	i. Tuvinieku nāve
c. Aizvainojums	j. Finansiālas problēmas
d. Slikta veselība	k. Kaprīzi bērni
e. Pēcnācēju neesamība	l. Dabas katastrofas
f. Novecošana	
g. Ģimenes locekļi ar invaliditāti	

Norādiet, ka dažas grūtības rodas sarežģījumu dēļ laulību attiecībās. Citas var rasties kā dzīves dabiska sastāvdaļa.

Vīri un sievietes var pārvarēt jebkādas grūtības, ja laulību tie uzskata par derības attiecībām.

Paskaidrojiet, ka laulāti pāri attieksies pret grūtībām atkarībā no tā, kādi ir viņu uzskati par savu laulību. Uzrakstiet uz tāfeles vārdus *līgums* un *derība*.

Paskaidrojiet, ka līgums ir rakstiska vienošanās starp diviem cilvēkiem vai cilvēku grupām. Tas ir spēkā saskaņā ar valsts likumiem. Derība ir līdzīga līgumam, taču tai ir daudz tālejošākas sekas. Vārds *derība* dažkārt attiecas uz vienošanos starp cilvēkiem, taču evaņģēlija kontekstā tas attiecas uz vienošanos starp mums un To Kungu. Derībā Tas Kungs dod nosacījumus, un mēs apsolām tos turēt (skat. Svēto Rakstu Ceļvedis, „Derība,” 31. lpp.). Kad mēs turam savus solījumus, Tas Kungs ir saistīts izpildīt Savus apsolījumus (skat. M&D 82:10).

Norādiet, ka daudzi cilvēki mūsdienu sabiedrībā laulību uzskata vienīgi par līgumu. Palūdziet dalībniekiem padomāt par šādiem jautājumiem, neatbildot uz tiem skaļi:

- Kad laulībā rodas grūtības, ko vīrs un sieva varētu darīt, ja savas attiecības viņi uzskata par līgumu? Ko viņi darītu, ja uzskatītu savas attiecības par derību?

Elders Brūss C. Heifens no Septiņdesmitajiem novēroja: „Kad rodas grūtības, *līgumiskās* laulības partneri var meklēt laimi, aizejot prom. Viņi precas, lai gūtu labumu, un paliks kopā vienīgi tik ilgi, kamēr saņem to, par ko viņi noslēguši vienošanos. Taču, kad grūtības rodas *derību* laulībā, vīrs un sieva tās risinās. . . *Līgumiskie* dzīvesbiedri katrs dod 50 procentus, *derību* dzīvesbiedri katrs dod 100 procentus. Laulība pēc savas būtības ir derība, nevis tikai privāts līgums, ko kāds pēc vēlēšanās var atcelt” (Conference Report, 1996. g. okt., 34; vai *Ensign*, 1996. g. nov., 26).

Kad rodas grūtības, mēs varam izvēlēties atbildēt ar pacietību un mīlestību, nevis ar neapmierinātību vai dusmām.

Norādiet, ka, lai arī vīri un sievas nevar izvairīties no dažām grūtībām, viņi var izvēlēties, kā atbildēt uz šīm grūtībām. Elders Linns G. Robins no Septiņdesmitajiem paskaidroja: „Neviens mums neliek dusmoties. Uz mums netiek pielietots spēks. Kļūt dusmīgam ir apzināta izvēle, lēmums. Tāpēc mēs varam izvēlēties nedusmoties. *Mēs izvēlamies!*” (Conference Report, 1998. g. apr., 105; vai *Ensign*, 1998. g. maijs, 80).

Uzsveriet, ka Debesu Tēvs ir devis mums rīcības brīvību—spēju izvēlēties un pašiem rīkoties. Mēs varam lietot savu rīcības brīvību, grūtību brīžos izvēloties būt pacietīgiem un mīlošiem.

Palūdziet dalībniekiem pēc kārtas skaļi izlasīt tālāk dotās Svēto Rakstu vietas. Kad viņi ir izlasījuši, mudiniet pārrunāt veidus, kā šie panti var tikt attiecināti uz vīriem un sievietēm, kad tie atbild uz grūtībām laulībā un ikdienas dzīvē.

Mosijas 18:21
1. Jāņa 4:18
1. Pētera 4:8
Jāņa 13:34–35
Jāņa 16:33
2. Nefija 31:20

Mācība un Derības 24:8
Almas 38:12
3. Nefijs 11:29–30
Jēkaba v. 1:19–20
Mosijas 3:19

- Kad mēs jūtam, ka kļūstam neapmierināti vai dusmīgi, ko mēs varētu darīt, lai pārvarētu šīs sajūtas? (Atbildes varētu būt līdzīgas tālāk dotajām.)
 - a. Aiziet uz brīdi un atgriezties, kad esam nomierinājušies.
 - b. Lūgt Dievu pēc palīdzības un vadības.
 - c. Domstarpību gadījumā atlicināt laiku, lai pārdomātu otra cilvēka motīvus un sajūtas.

- d. Meklēt palīdzību pie vietējiem Baznīcas vadītājiem, un, ja nepieciešams, profesionālu palīdzību, ja uzskati un darbība ir saskanīga ar Baznīcas mācībām.

Lai ilustrētu, ka vīri un sievas var izvēlēties, kā tie attieksies pret grūtībām, izlasiet tālāk doto stāstu. Paskaidrojiet, ka tas ir piemērs par mazām ikdienas grūtībām, kas var rasties laulībā.

„Tā bija viena no tām dienām, kad, lai arī cik ļoti viņa visu dienu steidzās, Della nespēja tikt galā ar visām ģimenes prasībām. Viņas kaimiņiene, kurai bija pat vairāk bērnu nekā viņai, likās tik priecīga, ka Della kā sieviete, sieva un māte sāka šaubīties par savām spējām.

Bens ceļā uz mājām jutās vairāk izsalcis nekā parasti. Bija nepieciešams veikt papildu astoņdesmit jūdzes, lai aizvestu lauksaimniecības tehniku, un tagad viņš bija noguris. Ilgas nokļūt mājās aizvien pieauga. Miers. Ēdiens. Atpūta.

Della dzirdēja Bena mašīnu piebrauktuvē un paraudzījās pulkstenī. Ak, nē! Jau septiņi? Ko nu? Viņa vēlējās pagatavot vakariņas, bet . . .

Viņa dzirdēja atveramies durvis, kad steigā uzlika pēdējo cepumu uz cepamā papīra.

Bens ienāca pa durvīm, pagriezās un uzsmaidīja Dellai. Viņa izskatījās saspringta, un viņš pamanīja tukšo galdu. Viņš apstājās un ievilka dziļu elpu.”

Uzdodiet dalībniekiem šādus jautājumus:

- Ja Bens domātu vienīgi par sevi, kas varētu notikt?
- Ja Bens domātu par sievu, kā viņš atbildētu?

Pēc jautājumu pārrunāšanas turpiniet stāstu.

„Bens izelpoja, uzsmaidīja Dellai un teica: Izskatās, ka esmu ieradies tieši laikā, lai palīdzētu. Viņas sasprindzinājums izzuda. Atvieglota viņa to noskūpstīja un teica: Labi, ka tu esi mājās, Ben. Tev bija gara diena, un es vēlējos, lai vakariņas tev būtu gatavas! Viņa pamāja uz tukšo galdu.

Mēs pabeigsim gatavot tās kopā, viņš teica, apliekot ap viņu savu roku. Tad viņi sāka dalīties dažādās grūtībās, ar ko tie bija saskārušies. Kamēr Bens apsēdās pie galda, Della ievietoja cepumus krāsnī un pastāstīja viņam, cik steidzīga viņa bija jutusies visu dienu—pat nomākta. Bens aizmirsa par to, cik viņš bija izsalcis, un domāja par veidiem, kā padarīt viņas dienas vieglākas” (*Family Home Evening Resource Book* [1983], 241; izmainīta rindkopu secība).

Noslēgums

Atsaucieties uz 14–15. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot eldera Linna G. Robinsa rakstu „Izvēles brīvība un dusmas”. Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie rakstus un studiju ceļvedi lasa un pārrunā kopā.

Papildu materiāli Vardarbība pret dzīvesbiedru—pārkāpums pret Dievu

Paskaidrojiet, ka tad, kad vīri un sievas ir dusmīgi vai neapmierināti, tie dažkārt ļauj savai uzvedībai kļūt aizvainojošai un postošai. Dzīvesbiedri nekad un nekādā veidā nedrīkst būt vardarbīgi viens pret otru. Vardarbība ir Dieva baušļu un Baznīcas vadītāju uzsvērtās nostādnes pārkāpums. Prezidents Džordžs Alberts Smits, astotais Baznīcas prezidents, paziņoja: „Neviens nekad nav darījis nevienam pāri, ja viņam ir bijis Tā Kunga Gars. Tas vienmēr notiek tad, kad mums ir kāds cits gars” (Conference Report, 1950. g. okt., 8).

Īsumā dalieties ar tālāk sniegto informāciju:

Vardarbība pret dzīvesbiedru var būt emocionāla, fiziska un seksuāla.

Emocionāla vardarbība ietver tādās darbības kā kliegšana, lādēšana, aizvainojošu un pazemojošu piezīmju izteikšana, rīkošanās diktatoriskā veidā, dzīvesbiedra pazemošana bērnu vai citu priekšā, atbalsta vai uzmanības nesniegšana par sodu un dzīvesbiedra jūtu ignorēšana vai noniecināšana.

Fiziska vardarbība ietver grūšanu, ieslodzīšanu, sapurināšanu, sišanu, ieplaukāšanu, piespiešanu un resursu liegšanu.

Seksuāla vardarbība var būt vai nu emocionāla, vai fiziska. Tas ietver seksuālu uzņēmēšanos, sājpu radišanu, spēka pielietošanu vai iebiedēšanu, un tuvības brīžos nemitīga tādu lietu darīšana, kas otram ir nepatīkama vai nepieņemama.

Paskaidrojiet, ka, ja dalībniekiem vēl ir jautājumi par to, kas ir vardarbība, tiem jāmeklē padoms pie sava bīskapa.

Dalieties tālāk dotajā prezidenta Gordona B. Hinklija, 15-tā Baznīcas prezidenta, izteikumā. Norādiet, ka, lai gan prezidents Hinklijs teica šo brīdinājumu vīriešiem, kuri ir vardarbīgi pret savām sievietēm, tas attiecas arī uz sievietēm. Palūdziet dalībniekus klusi izvērtēt savu uzvedību, ieklausoties šādā padomā:

„Daži [vīrieši] dienas laikā rāda jauku seju pasaules priekšā un atnāk vakarā mājās, atmet savu pašdisciplīnu un uz mazāko provokāciju izrāda dusmu izvirdumu.

Neviens vīrietis, kurš saistīts ar šādu ļaunumu un nepiedienīgu uzvešanos, nav Dieva priesterības cienīgs. Neviena vīrietis, kurš šādi uzvedas, nav Tā Kunga nama privilēģiju cienīgs. Man žēl, ka ir daži vīrieši, kas nav cienīgi saņemt savas sievas un bērnu mīlestību. Ir bērni, kas baidās no saviem tēviem, un sievas, kas baidās no saviem vīriem. Ja ir kādi vīrieši, kas dzird manu balsi, es kā Tā Kunga kalps norāju jūs un aicinu jūs nožēlot grēkus. Disciplinējiet sevi. Kontrolējiet savas dusmas. Vairumam lietu, kas jūs sadusmo, ir ļoti maza nozīme. Taču kādu briesmīgu cenu jūs maksājat ar savām dusmām. Lūdziet Tam Kungam piedošanu. Lūdziet savai sievai piedošanu. Atvainojieties saviem bērniem” (Conference Report, 1996. g. okt., 91–92; vai *Ensign*, 1996. g. nov., 68).

Paskaidrojiet, ka daži cilvēki attīsta aizvainojošas uzvedības aspektus, to nepamanot. Citi atzīst, ka to uzvedībai jāmainās, taču domā, ka bez palīdzības nespēj veikt izmaiņas.

Tie, kas vēlas palīdzību, lai saprastu un izmainītu savu aizvainojošo uzvedību, var to izmainīt, kad tie pazemīgi meklē Tā Kunga palīdzību un vadību. Viņi var vērsties pie sava bīskapa, kurš spēs tiem dot padomus. Bīskaps arī var ieteikt konsul-

tantus no LDS Family Services (PDS Ģimenes pakalpojumi) vai citiem sabiedrības resursiem, kas sniedz palīdzību, kas ir saskaņā ar Baznīcas standartiem.

- Kādos veidos vardarbība pret dzīvesbiedru var ietekmēt pāra bērnus?

Papildu tam, lai uzzinātu dalībnieku atbildes, norādiet, ka vardarbība pret dzīvesbiedru rada paliekošu piemēru par to, kā censties atrisināt grūtības postošos veidos. Cilvēki, kuri kā bērni ir bijuši liecinieki šādai vardarbībai, nereti slikti izturas pret citiem un turpina tā attiekties, kad paši ir laulāti.

- Kā tas ietekmē bērnus, kad viņi redz savus vecākus, risinot grūtības ar laipnību un pacietību?

Paskaidrojiet, ka mātes un tēvi, kuri ir mīloši un nobrieduši, kad tie saskaras ar grūtībām, māca saviem bērniem labus ieradumus, kas var saglabāt visu dzīvi. Bīskaps Roberts D. Heilzs, kalpojot par prezidējošo bīskapu, teica: „Tas palīdz bērniem saprast, ka labiem vecākiem var būt dažādi viedokļi un ka šīs atšķirības var pārvarēt bez sišanas, kliegšanas un lietu mešanas. Viņiem nepieciešams redzēt un sajūst mierīgo saskarsmi, kurā ir savstarpēja cieņa pret otra viedokli, lai tie paši zinātu, kā pārvarēt grūtības savā dzīvē” (Conference Report, 1993. g. okt., 10; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 9).

GRŪTĪBU PĀRVARĒŠANA, PIELIETOJOT POZITĪVU SASKARSMI

5
STUNDA

Mērķis Mācīt dalībniekiem, kā laulībā novērst un atrisināt grūtības mīlestības pilnā saskarsmē.

Sagatavošanās

1. Sagatavojoties mācīt, meklējiet veidus, kā sekot principiem no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus. Šie virsraksti sniedz pārskatu par šīs stundas mācībām un principiem. Gatavojoties stundai, padomājiet par veidiem, kā palīdzēt dalībniekiem pielietot šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.

Ieteicamā stundas gaita

Katram laulātam pārim būs kādi atšķirīgi uzskati.

Palūdziet, lai dalībnieki izlasa šo padomu, ko teicis elders Džo Dž. Kristensens no Septiņdesmitajiem (18. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Dažkārt mēs dzirdam ko tādu: Mēs esam precējušies piecdesmit gadus, un mums nekad nav bijusi atšķirība mūsu uzskatos. Ja tā tiešām arī ir, tad viens no partneriem ir pārāk dominējošs pār otru, vai, kā kāds ir teicis, viņš ir svešinieks patiesībai. Ikvienu saprātīga pāra starpā būs atšķirības uzskatos. Mūsu uzdevums ir zināt, kā to atrisināt. Tas ir nepieciešams, lai labu laulību padarītu vēl labāku” (Conference Report, 1995 g. apr., 86; vai *Ensign*, 1995. g. maijs, 65).

Paskaidrojiet, ka šajā stundā tiks pārrunāti noteikti principi, kas var palīdzēt vīram un sievai novērst un atrisināt grūtības savās attiecībās.

Vīriem un sievietēm jāsaprot viena otrā brīnišķīgās īpašības.

Norādiet, ka tad, kad vīri un sievietes cenšas viens otru saskatīt brīnišķīgas īpašības, tie labāk spēj novērst grūtības. Viņi spēj arī sadarboties, lai atrisinātu radušās problēmas. Dalieties tālāk dotajā stāstā:

Kāda sieviete atkārtoti devās pie sava bīskapa, lai sūdzētos par savu vīru. Visbeidzot bīskaps viņai pajautāja: „Kādēļ tu precējies ar šo vīrieti, kuru tu izskati par tik nejutīgu un neciešamu?” Sieviete kādu brīdi padomāja un teica: „Es domāju, ka viņam ir bijušas dažas labas īpašības, taču nevaru nevienu atcerēties. Viņš noteikti ir izmainījies.” Bīskaps viņai palūdza doties mājās un lūgt, lai viņas sirds tiktu mīkstināta un lai viņa spētu atcerēties īpašības, ko viņa reiz savā vīrā apbrīnoja. Viņa atklāja, ka laika gaitā viņa spēja atpazīt un koncentrēties uz sava vīra labajām īpašībām. Pirms tam viņa bija tik pārņemta ar viņa kļūdu saskatīšanu, ka nespēja saskatīt viņa labās īpašības.

- Kādos veidos jūs esat sapratuši to, cik vērtīgi ir citos saskatīt labās īpašības? Kā labu īpašību saskatīšana vienam otrā palīdz vīriem un sievietēm stiprināt savu laulību?

Atgādiniet dalībniekiem, ka, lai arī katrs cilvēks ir unikāls, mēs visi esam Dieva bērni. Uzaiciniet kādu dalībnieku skaļi nolasīt šo izteikumu no „Ģimene: Vēstījums pasaulei” (šīs rokasgrāmatas viii. lappusē un *Dalībnieku studiju ceļveža: Laulības un ģimenes attiecības* iv. lappusē):

„Visi cilvēki—vīrieši un sievietes—ir radīti pēc Dieva tēla un līdzības. Ikviens ir debesu vecāku mīlēts gara dēls vai meita, un tādēļ katrs ir apveltīts ar dievišķām īpašībām un likteni.”

- Kā šīs patiesības atcerēšanās palīdz vīriem un sievietēm viņu centienos izprast vienam otru?

Paskaidrojiet, ka tad, kad vīri un sievietes viens otram cenšas saskatīt visu, kas ir skaists un dievišķs, viņi rod lielāku prieku savās attiecībās un labāk spēj viens otram palīdzēt papildīt savu dievišķo potenciālu.

Kalpojot Divpadsmit apustuļu kvorumā, elders Gordons B. Hinklijs runāja par „tādu cieņu, kad savs dzīvesbiedrs tiek uzskatīts par visdārgāko draugu uz zemes.” Viņš teica: „Attiecībām laulībā ir nosliece kļūt ikdienišķām un pat garlaicīgām. Es nezinu nevienu labāku veidu, lai noturētu laulību cēlā un iedvesmojošā līmenī, kā vīrietim laiku pa laikam padomāt par faktu, ka palīgs, kas stāv viņam blakus, ir Dieva meita, kurai ir saistības ar [Dievu] lielajā radošajā procesā papildīt Viņa mūžīgos mērķus. Es nezinu nevienu efektīvāku veidu, kā sievietei saglabāt starojošu mīlestību pret savu vīru, kā viņai meklēt un uzsvērt dievišķās īpašības, kas ir katrā no mūsu Tēva dēliem un kas var tikt atraisītas, kad pastāv cieņa, apbrīna un iedrošinājums. Šāda rīcība pati par sevi izkops pastāvīgu cieņas pieaugumu vienam pret otru” (Conference Report, 1971. g. apr., 81–82; vai *Ensign*, 1971. g. jūn., 71–72).

Pozitīva saskarsme palīdz novērst un atrisināt grūtības.

Paskaidrojiet, ka papildus labu īpašību saskatīšanai vienam otrā, vīriem un sievietēm jācenšas vienam ar otru labi sarunāties. Saskarsme ir būtiska mīlestības un vienotības izveidē un iespējamo problēmu risināšanā.

Uz tāfeles uzrakstiet šādus principus:

Klausieties viens otrā.
Grūtības pārrunāiet atklāti un mierīgi.
Sarunājieties sirsnīgā, pozitīvā veidā.

Paskaidrojiet, ka šie principi var palīdzēt laulātiem pāriem uzlabot viņu saskarsmi. Lietojiet tālāk doto materiālu, lai par šiem principiem vadītu pārrunu.

Klausieties viens otrā.

Dalieties šajā eldera Rasela M. Nelsona no Divpadsmit apustuļu kvoruma padomā:

„Vīri un sievas, mācieties ieklausīties un ieklausieties, lai mācītos viens no otra. . . Laika veltīšana sarunām ir būtiska, lai saglabātu saskarsmes kanālus nebojātus. Ja galvenās attiecības dzīvē ir laulība, tad galvenais laiks pienākas tām! Tomēr bieži prioritāte tiek dota mazāk nozīmīgām sanāksmēm, atstājot tikai pāri palikušos brīžus tam, lai ieklausītos dārgajā partnerī” (Conference Report, 1991. g. apr., 28; vai *Ensign*, 1991. g. maijs, 23).

- Ko vīrs un sieva iegūst no tā, ja tie viens otrā uzmanīgi un sirsnīgi ieklausās? (Atbildes varētu būt līdzīgas tālāk dotajām.)
 - a. Tie uzzina vairāk viens par otra patiesajām sajūtām un motivācijām.
 - b. Tie cenšas saprast pirms tiesāšanas vai padoma sniegšanas.
 - c. Katrs no viņiem visdrīzāk jutīsies novērtēts un mīlēts.
 - d. Katrs no viņiem visdrīzāk neieturēs aizsardzības pozīciju un sazināsies atklātāk.
- Kas var traucēt pāriem patiesi ieklausīties vienam otrā? (Starp atbildēm var būt: aizņemti grafiki, nespēja atrast laiku, lai klausītos, intereses trūkums par otra cilvēka pienākumiem.)
- Ko laulības partneri var darīt, lai kļūtu labāki klausītāji? (Papildu dalībnieku domām, apsveriet iespēju dalīties tālāk dotās idejās.)
 - a. Atrast laiku, lai kopā aprunātos. Novērst traucēkļus, lai sniegtu viens otram nedalītu uzmanību.
 - b. Klausīties, lai saprastu. Nepārtraukt to, kurš runā. Ja nepieciešams, uzdot tādus jautājumus kā: „Vai vari man pastāstīt par to vairāk?” vai: „Kā tu juties, kad tas notika?”, vai: „Neesmu pārliecināts, ka es sapratu. Vai tu saki, ka . . . ?”
 - c. Izvairīties dusmoties vai apvainoties. Atcerieties, ka daudzos gadījumos pareizs var būt vairāk nekā tikai viens viedoklis.

Grūtības pārrunāiet atklāti un mierīgi.

- Kādēļ ir svarīgi, lai dzīvesbiedri viens ar otru runātu atklāti par grūtībām, ar kurām tie saskaras savā laulībā?

Norādiet, ka pārrunām par grūtībām jānotiek cieņas pilnā veidā, bez skaļiem argumentiem jeb strīdiem. Kalpojot Divpadsmit apustuļu kvorumā, elders Gordons B. Hinklijs mācīja:

„Mēs reti kad iekļūstam nepatikšanās, ja runājam klusā balsī. Vienīgi tad, kad mēs paceļam savas balsis, sāk šķīst dzirksteles un mazi pauguriņi kļūst par lieliem strīdus kalniem. . . Debesu balss ir klusa un mierīga balss; līdzīgi, māju miera balss ir klusa balss” (Conference Report, 1971. g. apr., 82; vai *Ensign*, 1971. g. jūn., 72).

Prezidents Deivids O. Makejs teica: „Lai vīrs un sieva savā starpā nekad nesarunājas paaugstinātos toņos, izņemot gadījumu, ja mājās ir ugunsgrēks” (*Stepping Stones to an Abundant Life*, apkop. Llewelyn R. McKay [1971], 294).

Sazinieties sirsnīgā, pozitīvā veidā.

- Kādos veidos laulību ietekmē atzinības, atbalsta un uzmanības izrādīšana? Kā laulību ietekmē negatīva saskarsme, piemēram, kritika, pārmetumi un kļūdu meklēšana?

Palūdziet, lai dalībnieki izlasa šo padomu, ko teicis elders Džo Dž. Kristensens (17. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Pārtrauciet nemitīgo dzelstīšanu. Neesiet pārāk kritisks pret otra kļūdām. Atzīstiet, ka neviens no mums nav pilnīgs. Mums visiem ir ejams garš ceļš, lai mēs kļūtu tādi Kristus līdzīgi ļaudis, par kādiem mūsu vadītāji aicina mūs kļūt.

No nemitīgās dzelstīšanas, kā Prezidents Spensers V. Kimbals to nosauca, var izirt vai katra laulība. Visdrīzāk katrs no mums sāpīgi pārdzīvo par savām vājībām, un mums nav vajadzīgi bieži atgādinājumi. Ir maz tādu cilvēku, kas mainījušies uz labo pusi pastāvīgas kritikas vai pārmetumu rezultātā. Mūsu neuzmanības dēļ tas, ko mēs bieži dēvējam par *lietišķo* kritiku patiesībā ir *graujošā* kritika” (skat. Conference Report, 1995. g. apr., 85; vai *Ensign*, 1995. g. maijs, 64–65; skat. arī Spencer W. Kimball, “Marriage and Divorce,” *1976 Devotional Speeches of the Year* [1977], 148).

- Kāds var būt pastāvīgu pārmetumu vai kritikas rezultāts?
- Viens no kritikas veidiem ir paradums salīdzināt cilvēka vājības ar citu cilvēku stiprajām pusēm. Kā šāds paradums var ietekmēt laulību?
- Kādas pieredzes jums ir bijušas, kas parāda, cik vērtīgi ir citus uzslavēt un iedrošināt, nevis tos pastāvīgi kritizēt? Kādos veidos pozitīvi izteikumi var stiprināt laulības?

Kāda sieviete paskaidroja, ka vīrs to bieži uzslavē par viņas kā sievas un mājsaimnieces talantiem ne tikai tad, kad abi ir mājās, bet arī, kad ir kopā ar draugiem. Viņš nekad nepiemin viņas vājības. Tā vietā viņš koncentrējas uz viņas stiprajām pusēm. Viņa teica, ka viņa izteikumi sniedz viņai cerību un motivāciju uzlaboties.

Noslēgums

Dalieties šajā eldera Mārvina Dž. Aštona no Divpadsmit apustuļu kvoruma padomā:

„Ģimenes pārrunās atšķirībām nav jātiek ignorētām, taču tām jātiek mierīgi izsvērtām un izvērtētām. Kāda cilvēka uzskats vai viedoklis parasti nav tik svarīgs kā veselīgas, ilglaicīgas attiecības. Laipnība un cieņa, klausoties un atbildot pārrunu laikā, ir pamats atbilstošam dialogam. . . Cik svarīgi ir zināt, kā nepiekrīt cita viedoklim, nekļūstot nelaipnam!” (Conference Report, 1976. g. apr., 79; vai *Ensign*, 1976. g. maijs, 52).

Īsumā pārskatiet principus, ko jūs pārrunājāt. Mudiniet dalībniekus pielietot šos principus savā dzīvē. Sniedziet savu liecību pēc Gara mudinājuma.

Atsaucieties uz 16–18. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot eldera Džo Dž. Kristensena rakstu „Laulības un diženā laimes iecere.” Norādiet, ka laulāti pāri var gūt lielu labumu, ja tie rakstu un studiju ceļvedi lasa un pārrunā kopā.

LAULĪBAS STIPRINĀŠANA, PIELIETOJOT TICĪBU UN LŪGŠANU

Mērķis Palīdzēt dalībniekiem saprast un strādāt pie tā, lai saņemtu svētības, kas nāk, ja laulāti pāri izrāda ticību Jēzum Kristum un kopā lūdz.

Sagatavošanās

1. Pārskatiet principus nodaļā „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.). Meklējiet veidus, kā lietot šos principus, kad gatavojaties mācīt.
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus, kas izklāsta stundas mācības un principus. Kā daļu no savas gatavošanās nedēļas laikā pārdomājiet šīs mācības un principus, meklējot Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.

Ieteicamā stundas gaita

Vīriem un sievietēm ir jāsadarbojas, lai palielinātu ticību Jēzum Kristum.

Dalieties tālāk dotajā stāstā, ko atstāstījis prezidents Džeimss E. Fausts no Augstākā Prezidija:

„Elders Orins Vorheiss . . . ir liels, glīts, lielisks jauns vīrietis, kurš kalpoja Argentīnas Buenosairesas dienvidu misijā. Kādā vakarā aptuveni 11 mēnešus pēc viņa ierašanās misijā elderam Vorheisam un viņa pāriniekam uzmācās daži bruņoti laupītāji. Bezjēdzīgā varmācībā viens no tiem iešāva eldera Vorheisa galvā. . .

Elders Vorheiss joprojām ir pilnīgi paralizēts un nespēj runāt, taču viņam ir brīnišķīgs gars, un viņš uz jautājumiem var atbildēt ar roku kustībām. Viņš joprojām valkā savu misionāra plāksnīti. Viņa vecāki nevaicā: Kādēļ tas notika ar mūsu cēlsirdīgo dēlu, kurš kalpoja pēc Skolotāja aicinājuma? Nevienam uz to nav drošas atbildes, izņemot iespēju, ka tam ir augstāki mērķi. Mums ir jāstaigā ticībā” (Conference Report, 1999. g. okt., 73; vai *Ensign*, 1999. g. nov., 59–60).

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Ebrejiem 11:1 un Almas 32:21. Norādiet, ka Džozefa Smita tulkojumā Ebrejiem 11:1 teikts, ka „ticība ir *pārlicība* par to, kas cerams.”

- Saskaņā ar šiem pantiem, kāda ir ticības definīcija?
- Kādas var būt situācijas, kurās laulātiem pāriem „jāstaigā ticībā”, kā teica prezidents Fausts?

Apsveriet iespēju palūgt dalībniekiem, lai tie dalās piemēros no savas dzīves. Starp atbildēm varētu būt: slikta veselība, pēcnācēju neesamība, novecošana, bērni invalīdi, tuvinieku nāve, finansiālas problēmas, kaprīzi bērni un dabas katastrofas. Paskaidrojiet, ka mūsu dzīvē var būt grūtības, pat ja cenšamies dzīvot taisnīgi.

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Moronija 7:32–33. Uzsveriet, ka mūsu ticībai jābūt vērstai uz Jēzu Kristu. Elders Ričards Dž. Skots no Divpadsmit apustuļu kворuma paskaidroja, ka tad, kad mēs izrādām ticību Jēzum Kristum, mēs tiekam stiprināti, lai pārvarētu grūtības:

„Kad jūs meklējat glābšanu pazemībā un ticībā *Jēzum Kristum*, Tas Kungs ar dievišķu spēku sniegs atvieglojumu. . . Neviens nevar jums palīdzēt, ja no jūsu pušes nav ticības un cenšanās. To pieprasa jūsu personīgā izaugsme. Netiecieties pēc dzīves, kas būtu bez neērtībām, sāpēm, spiediena, izaicinājumiem vai bēdām, jo tie ir līdzekļi, ko mīlošais Debesu Tēvs lieto, lai veicinātu mūsu personīgo izaugsmi un sapratni. Kā atkārtoti apgalvots Svētajos Rakstos, jūs saņemsit palīdzību, ja izrādīsiet *ticību* Jēzum Kristum. Šī ticība tiek izrādīta, labprātīgi uzticoties Viņa apsolījumiem, kas doti caur Viņa praviešiem un Viņa Svētajos Rakstos” (Conference Report, 1994. g. apr., 8; vai *Ensign*, 1994. g. maijs, 8).

Norādiet, ka vīriem un sievietēm ir jāsadarbojas, lai vērstu savu dzīvi uz Glābēju. Elders Džefrijs R. Holands no Divpadsmit apustuļu kvoruma teica:

„Vai vēlies spējas, drošību un aizsardzību . . . laulības dzīvē un mūžībā? Esi paties Jēzus mācekļi. Esi paties, saistīties Pēdējo Dienu Svētais vārdos un darbos. Paļaujies uz to, ka tavai ticībai ir ļoti liela saistība ar romantiku, jo . . . Jēzus Kristus, pasaules gaismas, ir vienīgā gaismas, kurā tu sekmīgi vari redzēt mīlestības un laimes ceļu sev un savai mīļotajai” („*How Do I Love Thee?*” [Brigham Young University devotional address, 2000. g. 15. febr.], 6).

- Kā pieaugoša ticība Glābējam var palīdzēt laulātiem pāriem stiprināt savas attiecības vienam ar otru? (Atbildes varētu būt līdzīgas tālāk dotajām.)
 - a. Viņi kļūst līdzīgāki Kristum tajā, kā tie izturas viens pret otru. Viņi kļūst mīlošāki, izpalīdzīgāki, rāmāki, pacietīgāki un ar lielāku vēlmi uzklaut vienam otru.
 - b. Viņi kļūst pazemīgāki un ar lielāku vēlmi nožēlot grēkus un pildīt Glābēja mācības. Jo vairāk katrs no dzīvesbiedriem vēlēsies nožēlot grēkus un kļūt līdzīgāks Glābējam, jo harmoniskāka būs laulība.
- Kādos veidos laulāti pāri var sadarboties, lai palielinātu ticību Glābējam? (Uzaiciniet dalībniekus dalīties pieredzēs, kas ir stiprinājušas viņu ticību Glābējam. Papildu dalībnieku domām, apsveriet iespēju dalīties tālāk dotajās idejās.)
 - a. Paklausīt evaņģēlija likumiem un priekšrakstiem. (Dalieties šajā izteikumā, ko teicis bīskaps Roberts D. Heilzs, kad viņš kalpoja par prezidējošo bīskapu: „Paklausība evaņģēlija likumiem un priekšrakstiem ir būtiska, lai iegūtu ticību Tam Kungam Jēzum Kristum” [Conference Report, 1990. g. apr., 52; vai *Ensign*, 1990. g. maijs, 39].)
 - b. Kopā studēt Svētos Rakstus. (Kopā ar dalībniekiem izlasiet Helamana 15:7–8).
 - c. Uzticēties Tam Kungam. (Kopā ar dalībniekiem izlasiet Salamana pam. 3:5–6). Norādiet, ka laulātais pāris var nolemt meklēt palīdzību no Tā Kunga ar lielāku dedzību, kad tie saskaras ar grūtībām, tādējādi padarot savu ticību par neatņemamāku savas dzīves sastāvdaļu.)

Vīri un sievietes tiek svētīti, kad tie kopā lūdz.

- Kādas svētības var saņemt vīrs un sieva, ja viņi regulāri kopā metas ceļos lūgšanā? (Mudiniet dalībniekus dalīties pieredzēs, kas ir atbilstošas šim jautājumam. Papildus izlasiet tālāk doto citātu un vienu vai abus no piemēriem.)

Kalpojot Divpadsmit apustuļu kvorumā, elders Gordons B. Hinklijs sniedza padomu:

„Es nezinu nevienu citu paradumu, kam būtu noderīgāka ietekme jūsu dzīvē, kā paradumam kopā nomesties ceļos, kad iesākat un noslēdzat katru dienu. Kaut kādā veidā mazās vētras, kas, šķiet, skar katru laulību, tiek izkļiedētas, kad nometaties uz ceļiem Tā Kunga priekšā un viens otra klātbūtnē jūs Viņam pasakāties viens par otru, un tad kopā lūdzat pēc svētībām savā dzīvē, savās mājās, saviem tuviniekiem un par saviem sapņiem.

Jūsu partneris tad būs Dievs, un jūsu ikdienas sarunas ar Viņu sniegs mieru jūsu sirdī un prieku jūsu dzīvē, kas nevar nākt ne no viena cita avota. Ar gadiem jūsu attiecības kļūs jaukākas; jūsu mīlestība kļūs stiprāka. Pieaugs jūsu savstarpējā cieņa” (Conference Report, 1971. g. apr., 83; vai *Ensign*, 1971. g. jūn., 72).

Kāds vīrs teica, ka viņa sievas lūgšanas iedvesmo būt labākam vīram un tēvam. Kad viņš nometas uz ceļiem blakus savai sievai lūgšanā, turot viņas roku, viņš klausās viņas lūgšanā Debesu Tēvam par rūpēm, kas ir viņas sirdī. Viņa mīlestība pret viņu pieaug, jo viņš zina, ka viņas sirds ir šķīsta un ka viņas motīvi ir neviltoti. Viņš zina, ka tad, kad viņa runā ar Debesu Tēvu, viņa patiešām nevēlas neko citu, kā kalpot Viņam taisnīgumā.

Kādā citā ģimenē vīrs cieta no ilglaicīgas fiziskas invaliditātes. Katru vakaru pirms viņš ar savu sievu devās gulēt, viņi pateicās Debesu Tēvam par savām svētībām un meklēja Viņa vadību, lai audzinātu savus četrus bērnus, iztiekot ar trūcīgiem ienākumiem. Pēc vairākiem gadiem, kad vīrs varēja atgriezties darbā, viņiem vaicāja, kā tie spēja pārdzīvot šos grūtos laikus. Viņi liecināja, ka nozīmīgi bija tas, ka abi sadarbojās un lūdza Dievu. Viņu sirsnīgās lūgšanas tika atbildētas ar daudzām svētībām, ieskaitot cerību, ko tie saņēma caur mierinošo Gara ietekmi.

- Kā kopīga lūgšana palīdz vīriem un sievietēm risināt grūtības savās attiecībās? (Kad dalībnieki pārrunā šo jautājumu, norādiet, ka tad, kad vīri un sievietes ir sastrīdējušies, tie dažkārt pārtrauc kopā lūgt. Tomēr kopīga lūgšana ir spēcīgs līdzeklis, lai palīdzētu tiem pārvarēt šādas grūtības.)

Prezidents Tomass S. Monsons no Augstākā Prezidija stāstīja par dienu, kad viņš ar savu sievu, Francisu, tika laulāti Soltleikas Templī. Benjamīns Baurings, vīrs, kas veica šo ceremoniju, sniedza tiem šādu padomu: „Vai varu jums, jaunlaulātie, dot recepti, kas nodrošinās, ka jebkuras nesaskaņas, kas jums varētu būt, neilgs ilgāk par vienu dienu? Katru vakaru nometieties ceļos pie savas gultas. Vienu vakaru, brāli Monson, tu lūdz skaļi, esot uz ceļiem. Nākamo vakaru tu, māsa Monsone, lūdz skaļi, esot uz ceļiem. Es varu jums garantēt, ka tad jebkuras nesaskaņas, kas var rasties dienas laikā, izzudīs, jums lūdzot. Jūs vienkārši nevarat kopā lūgt, ja viens pret otru nerodat vislabākās izjūtas” (Conference Report, 1988. g. okt., 81; vai *Ensign*, 1988. g. nov., 70).

Elders Deivids B. Heits no Divpadsmit apustuļu kворuma teica: „Ja jums kā vīram un sievietei ir nopietnas nesaskaņas vai ja jūs jūtat, ka laulībā veidojas kāda spriedze jeb saspīlējums, jums vajadzētu pazemīgi kopā nomesties uz saviem ceļiem un sirsnīgi, ar patiesu nolūku lūgt Dievu, mūsu Tēvu, lai atceltu tumsu, kas nosedz jūsu attiecības, lai jūs varētu saņemt nepieciešamo gaismu, redzēt savas kļūdas, nožēlot savas aplamības, piedot viens otram un pieņemt vienam otru, kā jūs to darījāt sākumā. Es svinīgi apliecinu jums, ka Dievs dzīvo un atbildēs uz jūsu pazemīgajām lūgšanām” (Conference Report, 1984. g. apr., 17; vai *Ensign*, 1984. g. maijs, 14).

Palūdziet dalībniekiem, kuri ir laulāti, klusībā izvērtēt savus centienus lūgt kopā ar savu dzīvesbiedru. Uzsveriet, ka mājās, kur ir tikai viens no vecākiem, dedzīga personīga lūgšana ienes tajās Dieva svētības.

Noslēgums

Uzsveriet, ka tad, kad vīri un sievas sadarbojas, lai attīstītu ticību Jēzum Kristum un lūgtu, viņi rod lielu laimi, vienotību un spēju pārvarēt savas grūtības.

Vadoties no Gara, lieciniet par patiesībām, kas tika pārrunātas stundas laikā.

Atsaucieties uz 19–22. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot eldera Ričarda Dž. Skota rakstu „Atrast dzīvē prieku.” Norādiet, ka laulāti pāri var gūt lielu labumu, ja tie rakstus un studiju ceļvedi lasa un pārrunā kopā.

Atgādiniet dalībniekiem savus studiju ceļvežus ņemt līdzi uz nākamo stundu.

Mērķis Palīdzēt dalībniekiem pieredzēt mieru, kas nāk pie tiem, kas piedod vienam otru, un mudināt dalībniekus uzturēt piedošanas garu savās mājās.

Sagatavošanās

1. Pārskatiet principus nodaļā „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.). Meklējiet veidus, kā lietot šos principus, gatavojoties mācīt.
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus, kas izklāsta stundas mācības un principus. Kā daļu no savas gatavošanās nedēļas laikā pārdomājiet šīs mācības un principus, meklējot Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.

3. Atgādiniet dalībniekiem, lai tie uz stundu paņem līdzi savu *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Viņiem tas noderēs stundas laikā.

Piezīme: Mācot šo stundu, esiet īpaši iejūtīgi pret atsevišķu dalībnieku apstākļiem. Ja dalībnieki uzdod jautājumus par piedošanas lūgšanu vai piedošanu otram nopietnās ģimenes problēmās, piemēram, vardarbības vai neuzticības gadījumā, uzmanīgi mudiniet viņus runāt individuāli ar bīskapu.

Ieteicamā stundas gaita

Piedošanas gars starp vīru un sievu palīdz rast mieru un uzticamības un drošības sajūtu.

Izlasiet tālāk doto stāstu, ko atstāstījis elders Hjūdžs V. Pinoks no Septiņdesmitajiem:

„Kāds pāris . . . apprecējās vēlāk dzīvē; sieva jau iepriekš bija bijusi precējusies, taču vīram tās bija pirmās laulības. Pēc vairākiem laulības svētlaiques mēnešiem radās nopietnas nesaskaņas, kas emocionāli tik ļoti sāpināja vīru, ka viņš nespēja veikt savus ikdienas uzdevumus.

Būdams šo nesaskaņu ietekmes pārņemts, viņš apstājās, lai analizētu šo problēmu un atklāja, ka pie šīs problēmas vismaz daļēji bija vainīgs viņš. Viņš devās pie savas jaunlaulātās un vairākas reizes neveikli stostījās: „Piedod, mīļā”. Sieva izplūda asarās, atzīstot, ka lielākoties viņa ir vainīga pie problēmas, un lūdza piedošanu. Esot viens ar otru apskāvušies, viņa atzinās, ka nekad iepriekš nebija pieredzējusi šos atvainošanās vārdus, un viņa tagad zināja, ka jebkuru no viņu problēmām nākotnē ir iespējams atrisināt. Viņa jutās droša, jo viņa zināja, ka viņi abi spēs pateikt: „Piedod; es piedodu” („Making a Marriage Work,” *Ensign*, 1981. g. sept., 36–37).

Salīdziniet šo stāstu ar prezidenta Gordona B. Hinklija aprakstu par interviju, kas viņam bija ar vīru un sievu, kas savā laulībā pieredzēja grūtības (24. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Es atceros, kā ilgi klausījos kādu pāri, kas sēdēja pie galda iepretim man. Bija jūtams, ka viņu starpā bija sarūgtinājums. Es zinu, ka reiz viņu mīlestība bija dziļa un patiesa. Bet katrs no viņiem bija izveidojis ieradumu runāt par otra trūkumiem. Nevēloties piedot otra kļūdas, kādas piemīt mums visiem, un nevēloties tās aizmirst, un dzīvot iecietīgi tām pāri, viņi turpināja kašķēties viens ar otru līdz viņu mīlestība, ko viņi reiz bija izjutuši, bija apslāpēta. Tā bija izdzisusi un nonāca līdz tā saucamajai „bez vainas” šķiršanās lietai. Palika vien vientulība un savstarpēji apvainojumi. Es esmu pārliecināts, ja vien viņos būtu bijusi kaut nedaudz nožēlas un piedošanas, viņi vēl joprojām būtu kopā, izbaudot draudzīgas attiecības, kas tik bagātīgi bija svētījušas viņu agrīnos gadus” („Of You It Is Required to Forgive,” *Ensign*, 1991. g. jūn., 4).

- Ko mēs varam mācīties no šiem diviem piemēriem?

Paskaidrojiet, ka šī stunda ir par nepieciešamību tiekties pēc piedošanas un par to, cik svarīgi ir piedot vienam otru. Uzsveriet, ka laulāts pāris var pārvarēt daudzas grūtības savās attiecībās, ja savā laulībā viņi tiecas pēc piedošanas gara. Ja viņi tā darīs, tie uzzinās, cik paties ir prezidenta Gordona B. Hinklija solījums tiem, kas piedod viens otram: „Jūsu sirdī ienāks miers, kas nebūtu iegūstams, rīkojoties savādāk” (*Ensign*, 1991. g. jūn., 5).

Vīriem un sievietēm jātiecas uz to, lai lūgtu viens otram piedošanu par savām kļūdām un no sirds jācenšas laboties.

- Kādēļ vīriem un sievietēm ir svarīgi teikt: „Es to nožēloju” un lūgt otram piedošanu par savām nepilnībām?
- Kādēļ dažkārt ir grūti lūgt piedošanu? (Atbildēs var tikt minēts, ka traucē egoisms un lepnums vai ka dažkārt par mūsu problēmām mēs vainojam citus.)
- Kā mēs varam rast spēku, lai otram lūgtu piedošanu?

Uzsveriet, ka, lūdzot piedošanu, ir svarīgi no sirds censties mainīties un, ja nepieciešams, nožēlot savus grēkus. Nav pietiekami izrādīt tikai nožēlu par savu rīcību—mums vajag strādāt, lai būtu citu un arī Tā Kunga piedošanas cienīgi.

- Kāda ir bīstamība, ja tiek lūgta piedošana bez centieniem laboties?

Noslēdzot šo stundas daļu, apsveriet iespēju dalīties vienā vai abos no tālāk dotajiem patiesajiem stāstiem.

Kāds vīrs pēc vakara pavadīšanas kopā ar savu sievu un dažiem draugiem ievēroja, ka viņa sieva ir neparasti klusa. Viņš tai vaicāja, kas noticis, un viņa paskaidroja, ka vakara laikā vairākas reizes jutās apmulsusi un aizvainota, jo viņš bija stāstījis stāstus, kas tika attiecināti uz viņu. Sākumā viņš aizstāvēja savu rīcību, sakot, ka tikai jokoja, ka viņš vienīgi vēlējās, lai visi jauki pavadītu laiku, un ka viņa pārspilē. Tomēr, abiem turpinot sarunāties, viņš saprata, ka patiešām bija viņu sāpinājis. Viņš izjuta dziļu nožēlu, aptverot, ka vieglprātīgā attieksme daudzas reizes bija mulsinājusi sievu. Viņš atvainojās un apsolīja vairs viņu neaizvainot. Viņš turēja savu solījumu. Kopš tā laika viņš atrada veidus, kā citu klātbūtnē viņai izteikt sirsnīgus komplimentus.

Vīrs un tēvs, kurš kopš pusaudža gadiem bija aizrāvis ar pornogrāfiju, nebija to pārtraucis. Viņš jutās bezspēcīgs, jo nezināja, kā viņš varētu mainīties. Visbeidzot viņš uzcītīgi lūdza pēc palīdzības, pazemojās un sāka studēt Glābēja dzīvi un mācības. Kad viņš vairāk izprata svētības, kas tiek dotas caur Glābēja veikto Grēku

Izpirkšanu, viņš saprata, ka viņam ir iespējams mainīt savu uzvedību. Viņš izprata, ka viņa atkarība posta viņu pašu un viņa laulību, un ģimeni. Viņa jaunā izpratne par Jēzus Kristus misiju ļāva viņam veikt nepieciešamās izmaiņas un glābt savu laulību.

Dalieties šajā izteikumā, ko teicis elders Spensers V. Kimbals, kalpojot Divpadsmit apustuļu kvorumā:

„Katrai piedošanai ir nosacījums. Plāksterim jābūt tikpat platumā kā brūcei. Gavēšanai, lūgšanām, pazemībai jābūt atbilstoši vai pat lielāki nekā grēks. Ir jābūt salauztai sirdij un nožēlas pilnam garam. Ir jābūt „maisaudeklam un pelniem”. Ir jābūt asarām un patiesai sirds izmaiņai. Ir jābūt pārliecībai par grēku, ļaunuma atmešanai, kļūdas atzīšanai atbilstošajiem pārstāvjiem, kas ir pilnvaroti no Tā Kunga. Ir jābūt atlīdzināšanai un pārliecinātai, noteiktai gaitas, virziena un mērķa izmaiņai. Nosacījumiem jātiek kontrolētiem un attiecībām jātiek izlabotām jeb izmainītām. Jābūt drēbju mazgāšanai, lai tās taptu tīras, un ir jābūt jaunai apņēmībai dzīvot pēc visiem Dieva likumiem. Īsumā, jābūt sevī, grēka un pasaules pārvarēšanai” (*The Miracle of Forgiveness* [1969], 353).

Vīriem un sievietēm jātiecas piedot vienam otru.

Norādiet, ka papildu piedošanas lūgšanai par saviem grēkiem un kļūdām, ko esam veikuši, mums jāpiedod. Dažkārt mēs varam apvainoties sīkumu dēļ, ko cilvēki dara, taču Tas Kungs mums ir pavēlējis piedot citam citu. Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mācības un Derību 64:8–10 un Mateja 6:14–15.

- Kādos veidos laulības tiek stiprinātas, ja vīri un sievietes labprātīgi piedod viens otram?

Prezidents Gordons B. Hinklijs sniedza padomu: „Ja kāds no jums nēsā savā sirdī postošo naidīguma attieksmi pret citiem, es jums ļoti lūdzu lūgt Tam Kungam spēku piedot. Šīs vēlmes izpaušme būs jūsu grēku nožēlošanas pati būtība. Tas var nebūt viegli, un tas var nenotikt ātri. Bet, ja jūs meklēsiet to ar sirsnību un izkopsiet to, tā nāks. . . Jūsu sirdī ienāks miers, kas nebūtu iegūstams, rīkojoties savādāk.” (*Ensign*, 1991. g. jūn., 5; skat. arī 24. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*).

- Kādēļ reizēm ir grūti piedot? (Atbildēs var būt ietverts, ka cilvēki tiecas pasargāt sevi no aizvainojumiem nākotnē, ka tie domā, ka piedošana ir tas pats, kas aizvainojošu rīcību pieļaušana, vai ka tiem ir grūti piedot cilvēkam, kas sagaida piedošanu bez cenšanās mainīt savu aizvainojošo uzvedību.)
- Kas draud vīriem un sievietēm, ja viņi atsakās piedot?
- Kādos veidos piedošana svētī tos, kam tiek piedots? Kādā veidā piedošana no citiem palīdz cilvēkam mainīt nevēlamu uzvedību?
- Kādos veidos piedošanas gars var svētīt cilvēku, kas piedod?

Iesakiet, ka tad, kad mēs domājam, ka mums citi nodarījuši pāri, mums vajadzētu sev jautāt, ko Glābējs vēlas, lai mēs atbildētu. Prezidents Hovards V. Hanteris, 14-tais Baznīcas prezidents, sniedza padomu: „Mums jādomā vairāk par svētām lietām un jārīkojas tā, kā Glābējs sagaida, lai Viņa mācekļi rīkotos. Mums katrā gadījumā sev jājasautā: „Ko darītu Jēzus?” un tad jārīkojas drosmīgāk saskaņā ar atbildi” (Conference Report, 1994. g. okt., 118; vai *Ensign*, 1994. g. nov., 87).

Izlasiet šo padomu, ko devis prezidents Džozefs F. Smits, sestais Baznīcas prezidents:

„Katram no mums ir savas vājības un savi trūkumi. Dažkārt vīrs saskata trūkumu savā sievā, un viņš tai norāda uz to. Dažkārt sieva domā, ka viņas vīrs nav rīkojies pareizi, un viņa tam aizrāda. Kāds no tā labums? Vai piedošana nav labāka? Vai žēlsirdība nav labāka? Vai mīlestība nav labāka? Vai nav labāk nerunāt par kļūdām, nepārspilēt vājības, tās pastāvīgi uzsverot un atkārtot? Vai tā nav labāk? Un vai vienība, kas ir nostiprināta starp jums un jūsu bērnu dzimšanu un ar jauno un mūžīgo derību, nebūs ciešāka, ja jūs aizmirstu pieminēt viens otra vājības un trūkumus? Vai nav labāk tās atstāt un par tām neko neteikt—apglabāt tās un runāt vienīgi par labo, ko jūs viens par otru zināt un jūtat, un tādējādi apglabāt viens otra trūkumus un tos nevairot; vai tā nav labāk?” („Sermon on Home Government,” *Millennial Star*, 1912. g. 25. janv., 49–50).

Noslēgums

Dalieties šajā eldera Spensera V. Kimbala izteikumā:

„Kāds atvieglojums! Kāds mierinājums! Kāds prieks! Tie, kurus nospiež pārkāpumi un bēdas, un grēks, var saņemt piedošanu un tikt attīrīti un šķīstīti, ja tie atgriežas pie sava Kunga, mācās no Viņa un tur Viņa baušļus. Un katrs no mums, kam nepieciešams nožēlot ikdienas aplamības un vājības, var dalīties šajā brīnumā” (*The Miracle of Forgiveness*, 368).

Pēc Gara mudinājuma lieciniet, ka, ja laulāti pāri piedod viens otra trūkumus, tie izjūt mieru. Viņi kļūst vienotāki un spējīgāki risināt grūtības laulībā un bērnu audzināšanā. Aiciniet dalībniekus izkopt savās mājās piedošanas garu.

Atsaucieties uz 23–25. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot prezidenta Gordona B. Hinklija rakstu „No jums tiek prasīts piedot.” Norādiet, ka laulāti pāri var gūt lielu labumu, ja tie rakstus un studiju ceļvedi lasa un pārrunā kopā.

Atgādiniet dalībniekiem savus studiju ceļvežus ņemt līdzi uz nākamo stundu.

Mērķis

Palīdzēt dalībniekiem pielietot savās mājās drošus finanšu pārvaldes principus.

Sagatavošanās

1. Apdomājiet veidus, kā jūs varat lietot principus no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).
2. Izlasiet šīs stundas galvenos virsrakstus. Šie virsraksti sniedz pārskatu par šīs stundas mācībām un principiem. Papildu tam rūpīgi studējiet prezidenta N. Eldona Tanera rakstu „Pastāvība mainīgajā pasaulē” 26–29. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Šī raksta principi ir galvenais pamats šai stundai. Kā daļu no savas gatavošanās nedēļas laikā pārdomājiet šos principus. Meklējiet Gara vadību, lai izņemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
3. Atgādiniet dalībniekiem, lai tie uz stundu paņem līdzīgu savu *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Šīs stundas laikā tiem vajadzēs atsaukties uz prezidenta Tanera rakstu.
4. Ja pieejams buklets *One for the Money: Guide to Family Finance* (33293), pārskatiet to. Apsveriet tā izmantošanu stundas laikā.
5. Ja jūs lietojat papildu materiālus, kas atrodami 26–29. lpp., paņemiet līdzīgu uz klasi papīra lapu un pildspalvu vai zīmuli katram dalībniekam.

Ieteicamā stundas gaita**Pareiza finanšu pārvaldīšana ir būtiska, lai laulība būtu laimīga.**

Uzaiciniet kādu laulātu pāri iznākt klases priekšā (esiet uzmanīgi ar to, ko jūs uzaicināt). Paskaidrojiet, ka jūs grasāties parādīt, kā maza lieta var vai nu stiprināt laulību, vai laulībā radīt nopietnas problēmas. Tad parādiet naudas zīmi.

Iedodiet naudas zīmi vienam no cilvēkiem, ko jūs esat uzaicinājuši iznākt klases priekšā.

- Kā laulības attiecības ietekmē tas, ja ģimenes finanses kontrolē vienīgi vīrs vai sieva?

Pēc tam, kad dalībnieki ir pārrunājuši šo jautājumu, paņemiet naudas zīmi atpakaļ.

- Kā tiek ietekmētas laulības attiecības, kad neviens nekontrolē ģimenes finanses vai kad finanses kontrolē procentu aizdevums?

Pēc šī jautājuma pārrunāšanas dodiet naudas zīmi atpakaļ. Lūdziet, lai vīrs to uzliek uz savas plaukostas un lai viņa sieva uzliek savu plaukstu uz viņa plaukostas. Paskaidrojiet, ka naudas pārvaldīšana nav pati svarīgākā atslēga mīlošām laulības attiecībām. Tomēr, kad vīrs un sieva rīkojas kopīgi, lai pārvaldītu savas finanses, tie kļūst vienoti šajā svarīgajā centienā savest kārtībā savas mājas. Viņi arī novērš sarežģītas grūtības. Dažas no nopietnākajām problēmām laulībā rodas tad, kad finanšu līdzekļi netiek rūpīgi pārvaldīti un tas netiek darīts ģimenes labā.

- Kādos veidos tiek stiprināta laulība, ja, pārvaldot savas finanses, vīri un sievas sadarbojas?

Lai pildītu galvenos naudas pārvaldīšanas principus, vīriem un sievietēm jāsadarbojas.

Palūdziet dalībniekus atšķirt 26–29. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Lūdziet tos pārskatīt rakstu „Pastāvība mainīgajā pasaulē” un sameklēt prezidenta N. Eldona Tanera „piecus ekonomiskās pastāvības principus.” Kad dalībnieki šos principus ir atraduši, uzrakstiet tos uz tāfeles:

Godprātīgi maksāt desmito tiesu.
Tērēt mazāk, nekā nopelnāt.
Iemācīties atšķirt vajadzības no vēlmēm.
Izveidot budžetu un dzīvot budžeta robežās.
Būt godīgiem visos savos finansiālajos darījumos.

Kad jūs esat uzrakstījuši visus piecus principus uz tāfeles, lietojiet tālāk doto materiālu, lai par tiem vadītu pārrunu.

Godprātīgi maksāt desmito tiesu.

Uzaiciniet kādu dalībnieku izlasīt šo prezidenta Tanera izteikumu (27. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Desmitās tiesas maksāšana ir bauslis—bauslis ar apsolījumu. Ja mēs paklausām šim bauslim, mums ir apsolīts, ka mums “veiksies šinī zemē.” Šī labklājība sastāv ne tikai no materiālām lietām—tā var ietvert gan labu veselību, gan asu prātu. Tā ietver ģimenes vienotību un garīgu izaugsmi. Es ceru, ka tie no jums, kas pagaidām nemaksā pilnu desmito tiesu, meklēs pēc ticības un spēka to darīt. Piepildot šo saistību pret savu Radītāju, jūs gūsīsit lielu, lielu laimi, kādu pazīst tikai tie, kas ir uzticīgi šim bauslim” (Conference Report, 1979. g. okt., 119; vai *Ensign*, 1979. g. nov., 81).

- Kā desmitās tiesas maksāšana ir nesusi svētības jūsu ģimenei vai citiem, ko jūs pazīstat?

Tērēt mazāk, nekā nopelnāt.

Palūdziet kādam dalībniekam izlasīt šo prezidenta Tanera izteikumu (27. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Es esmu atklājis, ka vispār nav iespējams nopelnīt *vairāk* nekā jūs spējat iztērēt. Esmu pārliecināts, ka nevis naudas daudzums, ko cilvēks nopelna, nes sirdsmieru, bet gan spēja *kontrolēt* savu naudu. Nauda var būt ne tikai paklausīgs kalps, bet arī skarbs uzraugs. Tie, kas veido savu dzīves standartu, atstājot nelielu pārpalikumu, kontrolē savus apstākļus. Tos, kas tērē mazliet vairāk, nekā tie nopelna,

kontrolē apstākļi. Tie atrodas jūgā. Prezidents Hibers Dž. Grants reiz teica: Ja ir kas tāds, kas cilvēka sirdī un ģimenē spēj nest mieru un apmierinātību, tad tā ir dzīvošana savu līdzekļu robežās. Un, ja ir kaut kas tāds, kas grauž, nomāc un ved izmisumā, tad tie ir parādi un saistības, ko cilvēks nespēj pildīt (*Gospel Standards*, sel. G. Homer Durham [1941], 111).

Veids, kā tērēt mazāk, nekā mēs pelnām ir vienkāršs, tā ir disciplīna. Agrāk vai vēlāk dzīvē, galu galā mums ir jāiemācās disciplinēt sevi, savas tieksmes un savas ekonomiskās vēlmes. Cik gan svētīts ir tas cilvēks, kurš iemācās tērēt mazāk, nekā viņš nopelna, un iekrāj nebartām dienām!" (Conference Report, 1979. g. okt., 119; vai *Ensign*, 1979. g. nov., 81).

Apsveriet iespēju dalīties šajā prezidenta Gordona B. Hinklija, 15-tā Baznīcas prezidenta, izteikumā:

„Pienācis laiks savest kārtībā mūsu mājas.

Tik daudzi no mūsu cilvēkiem dzīvo uz savu ienākumu pašas robežas. Patiesībā daži dzīvo uz aizņēmumiem. . .

Mani satrauc milzīgais patēriņa parāds, kas gulstas pār valsts ļaudīm, ieskaitot mūsu cilvēkus. . .

Es jūs mudinu . . . paraudzīties uz savu finansiālo stāvokli. Es jūs mudinu būt aturīgiem savos tēriņos, disciplinējiet sevi savos pirkumos, lai pēc iespējas izvairītos no parāda. Nomaksājiet parādu, cik vien ātri to varat, un atbrīvojiet sevi no jūga" (Conference Report, 1998. g. okt.; 70, 72; vai *Ensign*, 1998. g. nov., 53–54).

- Kādā veidā parāds ir jūgs?
- Kādi paradumi jums ir palīdzējuši izkļūt no parāda vai izvairīties no parāda? Ko jūs esat darījuši, lai spētu nedaudz iekrāt no saviem ienākumiem?

Iemācīties atšķirt vajadzības no vēlmēm.

Palūdziet kādu dalībnieku uzlasīt šo prezidenta Tanera izteikumu (28. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Pārmērība un slikta naudas pārvaldīšana rada dziļu plaisu laulāto attiecībās. Vairumam laulāto pāru problēmu sakne, šķiet, ir ekonomiska rakstura—vai nu nepietiekami ienākumi, lai uzturētu ģimeni, vai nopelnīto ienākumu nepareiza pārvaldīšana" (Conference Report, 1979. g. okt., 119–20; vai *Ensign*, 1979. g. nov., 81).

- Kā mēs varam atšķirt vajadzības no vēlmēm? Kādēļ ir būtiski, lai vīri un sievas to darītu kopā?

Izveidot budžetu un dzīvot budžeta robežās.

Paskaidrojiet, ka neatkarīgi no tā, kādi ir līdzekļi, katrs laulātais pāris var sadarboties, lai izveidotu ģimenes budžetu. Budžets ir plānoto ienākumu un izdevumu izklāsts noteiktam laika periodam. Tas palīdz ģimenēm nodrošināt, ka izdevumi nepārsniedz ienākumus. Laulātiem pāriem vajadzētu pārrunāt savu budžetu, nosakot savas vajadzības, vēlmes un finansiālos mērķus. Piemēram, pēc savu ienākumu izvērtēšanas nākamajām divām nedēļām laulātais pāris var izlemt, cik daudz naudas tie tērēs atsevišķām kategorijām, tādām kā desmitā tiesa un citi Baznīcas ziedojumi, uzkrājumi, pārtika, hipotekārais kredīts vai īre. Divu nedēļu pe-

riodā viņi pieraksta savus ienākumus un izdevumus. Tie kopā apspriežas pirms lielu pirkumu veikšanas vai citu lietu darīšanas, kas ietekmē sastādīto budžetu. Pēc divu nedēļu perioda viņi var salīdzināt savus faktiskos ienākumus un izdevumus ar savu sākotnējo plānu.

Lai palīdzētu dalībniekiem saprast, kā sastādīt budžetu, palūdziet tos atšķirt budžeta plānošanas piemēru, kas atrodams arī 30. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības.*

Budžets no _____ līdz _____			
		datums	datums
IENĀKUMI		PLĀNOTIE	FAKTISKIE
Alga jeb darba samaksa pēc nodokļu nomaksas			
Citi ienākumi			
Ienākumi kopā			
IZDEVUMI		PLĀNOTIE	FAKTISKIE
Desmitā tiesa			
Citi Baznīcas ziedojumi			
Ilgtermiņa uzkrājumi			
Uzkrājumi neparedzētiem gadījumiem			
Pārtika			
Hipotekārie maksājumi vai īre			
Komunālie maksājumi			
Transporta izdevumi			
Parādu maksājumi			
Apdrošināšana			
Medicīniskie izdevumi			
Apģērbs			
Citi			
Citi			
Citi			
Izdevumi kopā			

Uzaiciniet kādu dalībnieku uzlasīt šo prezidenta Tanera izteikumu (28. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Intervējot daudzus cilvēkus gadu gaitā, esmu novērojis, ka pārāk daudziem nav praktiska budžeta vai tie nav sevi disciplinējuši, lai dzīvotu pēc tā noteikumiem. Daudzi cilvēki domā, ka budžets tiem laupa brīvību. Gluži pretēji—veiksmīgi cilvēki ir sapratuši, ka budžets ļauj realizēt patiesu ekonomisko brīvību” (Conference Report, 1979. g. okt., 121; vai *Ensign*, 1979. g. nov., 82).

Būt godīgiem visos savos finansiālajos darījumos.

Palūdziet kādam dalībniekam izlasīt šo prezidenta Tanera izteikumu (29. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Godprātības ideāls nekad neizies no modes. Tas attiecas uz visu, ko mēs darām. Kā Baznīcas vadītājiem un Baznīcas locekļiem mums jābūt godprātīguma iemiejumam” (Conference Report, 1979. g. okt., 121; vai *Ensign*, 1979. g. nov., 82).

- Kādēļ godīgums ir svarīga visu mūsu finansiālo darījumu sastāvdaļa? Kādēļ ģimenes finansēs būtisks ir godīgums dzīvesbiedru starpā?

Noslēgums

Uzsveriet, ka vīriem un sievietēm jāsadarbojas, lai pārvaldītu savas finanses. Palūdziet dalībniekiem izvērtēt, cik labi tie pilda principus, kas tika pārrunāti šīs stundas laikā. Uzaiciniet viņus sastādīt plānus, kā uzlabot savas naudas pārvaldīšanu.

Vadoties no Gara, lieciniet par patiesībām, kas tika pārrunātas stundas laikā.

Atsaucieties uz 26–30. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot eldera N. Eldona Tanera rakstu „Pastāvība mainīgajā pasaulē.” Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie lasa un pārrunā studiju ceļveža rakstus kopā.

Papildu materiāli

A daļas stundu pārskats mācību kursam: Laulības un ģimenes attiecības

Šī stunda noslēdz A daļu mācību kursam: Laulības un ģimenes attiecības. Ja jūs mācāt visu kursu, apsveriet iespēju veikt tālāk doto uzdevumu.

Katram dalībniekam iedodiet papīra lapu un pildspalvu vai zīmuli. Palūdziet dalībniekiem veltīt trīs minūtes, lai pierakstītu mācības un principus, ko tie atceras no šī kursa pirmajām astoņām stundām. Palūdziet, lai tie pasvītrot sev nozīmīgākās mācības un principus. Mudiniet viņus sagatavoties runāt par kādiem no pierakstiem, ko tie ir pasvītrotuši. Ja viņiem nepieciešama palīdzība, lietojiet satura rādītāju šīs rokasgrāmatas v–vii. lpp. vai kursa pārskatu vii–viii. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*.

Pēc trim minūtēm palūdziet katram dalībniekam nolasīt vienu ierakstu no sava saraksta un paskaidrot, kāpēc tieši tas ir nozīmīgs. Apkopojiet dalībnieku domas uz tāfeles un apstipriniet katra izteikuma svarīgumu. Tad dalieties savās domās. Ja ir laiks, atkārtojiet šo uzdevumu vēlreiz.

Pateicieties tiem, kurus jūs mācāt, par piedalīšanos šī kursa pirmajā daļā. Paskaidrojiet, ka kursa otro daļu veido astoņas stundas par to, kā vecāki var stiprināt savu ģimeni un rast prieku savos pienākumos. Aiciniet visus dalībniekus turpināt apmeklēt šīs nodarbības.

B DAĻA
VECĀKU ATBILDĪBA
ĢIMENES STIPRINĀŠANĀ

Mērķis Atgādināt dalībniekiem, ka tad, kad zemes vecāki uzņem Debesu Tēva bērnus savās mājās, tie uzņemas atbildību tos mīlēt, lolot, mācīt un vadīt uz mūžīgo dzīvi.

Sagatavošanās

1. Sagatavojoties mācīt, meklējiet veidus, kā sekot principiem no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus. Šie virsraksti sniedz pārskatu par šīs stundas mācībām un principiem. Gatavojoties stundai, padomājiet par veidiem, kā palīdzēt dalībniekiem lietot šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
3. Iepriekš palūdziet dažus bērnus no Sākumskolas atnākt uz klasi stundas sākumā un nodziedāt dziesmu „Es esmu Dieva bērns” (*Children’s Songbook*, 2–3; *Baznīcas dziesmas*, 58. lpp.). Jeb arī sagatavojieties dziedāt šo dziesmu kopā ar dalībniekiem.
4. Iepriekš palūdziet vienu vai divus dalībniekus sagatavoties īsi pastāstīt par prieku, ko viņu dzīve ienes viņu bērni. Iesakiet, lai stāstot viņi dalās arī personīgajā pieredzē. Meklējiet Gara vadību, izlemjot, kuram jums vajadzētu lūgt izpildīt šo uzdevumu.

Ieteicamā stundas gaita

Debesu Tēvs uztic Savus garīgos bērnus zemes vecākiem.

Palūdziet uzaicinātajiem Sākumskolas bērniem nodziedāt dziesmu „Es esmu Dieva bērns” (skat. „Sagatavošanās,” 3. punkts.) Tūlīt pēc dziesmas ļaujiet bērniem atgriezties savās Sākumskolas klasēs. Ja neesat uzaicinājis Sākumskolas bērnus nākt uz klasi, uzaiciniet dalībniekus nodziedāt šo dziesmu kopā ar jums.

- Kādas patiesības tiek mācītas šajā dziesmā?
- Ko mēs varam mācīties par vecāku atbildībām no šīs dziesmas? (Apsveriet iespēju atsaukties uz piedziedājuma vārdiem: „Vadi mani, nāc man līdzi, / Nāc man palīgā! / Māci visu labu man / Ar Viņu dzīvot reiz.”)

Prezidents Gordons B. Hinklijs, 15-tais Baznīcas prezidents, deva padomu: „Nekad neaizmirstiet, ka šie bērniņi ir Dieva dēli un meitas un ka jums ir aizbildņa attiecības ar tiem. Viņš bija vecāks, pirms jūs bijāt vecāki, un ka Viņš nav atteicies no Savām vecāka tiesībām vai intereses par šiem bērniņiem. Tad nu mīliet tos un rūpējieties par tiem. Tēvi, kontrolējiet savas dusmas tagad un visos nākamajos gados. Mātes, kontrolējiet savas balsis; nepaceliet tās. Audziniet savus bērnus mīlestībā, Tā Kunga audzināšanā un pamācībā. Rūpējieties par saviem bērniņiem. Uzņemiet tos savās mājās un audziniet, un mīliet tos ar visu savu sirdi” („Excerpts from Recent Addresses of President Gordon B. Hinckley,” *Ensign*, 1997. g. jūl., 73).

Elders M. Rasels Balards no Divpadsmīt apustuļu kvoruma mācīja: „Katrs cilvēks ir Dieva garīgais bērns un pirms nākšanas uz zemi dzīvoja kopā ar Debesu Tēvu. Viņš uztic Savus garīgos bērnus zemes vecākiem, kas tiem sniedz mirstīgo ķermeni caur fiziskās piedzimšanas brīnumu, un dod vecākiem svētu iespēju un atbildību tos mīlēt, aizsargāt, mācīt un uzaudzināt gaismā un patiesībā, lai kādu dienu, pateicoties Jēzus Kristus Izpirkšanai un augšāmcelšanai, tie varētu atgriezties Debesu Tēva klātbūtnē” (Conference Report, 1991. g. apr., 104; vai *Ensign*, 1991. g. maijs, 78).

- Kā šīm zināšanām un izpratnei vajadzētu ietekmēt to, kā vecāki attiecas pret saviem bērniem?

Izlasiet šo padomu, ko devis bīskaps Roberts D. Heilzs, kad viņš kalpoja kā prezidējošais bīskaps: „Daudzos veidos bērnu audzināšanas, mīlēšanas, rūpēšanās un mācīšanās procesā zemes vecāki pārstāv savu Debesu Tēvu. Bērni dabiski lūkojas uz saviem vecākiem, mācoties par sava Debesu Tēva īpašībām. Pēc tam, kad tie ir sākuši mīlēt, cienīt un paļauties uz saviem zemes vecākiem, tie nereti neapzināti attīsta tādas pašas jūtas pret savu Debesu Tēvu” (Conference Report, 1993. g. okt., 10; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 9).

Aiciniet dalībniekus pārdomāt, kā vecāku attieksme un rīcība var ietekmēt bērnu izjūtas pret Debesu Tēvu.

Vecākiem jācenšas apmierināt katra bērna individuālās vajadzības.

Paskaidrojiet, ka katram bērnam ir savas vēlmes, talanti un vajadzības. Ir svarīgi, lai vecāki censtos saprast katra bērna individuālās spējas un vajadzības.

Daudzi bērni ir diezgan atšķirīgi no saviem vecākiem. Var atšķirties to temperamenti, un tiem var būt dažādas stiprās un vājās puses. Šīs atšķirības var neapmierināt vecākus, kuriem var sagādāt grūtības vadīt bērnus un palīdzēt tiem pieredzēt to, ko paši nekad nav pieredzējuši. Taču vecākiem jāatceras, ka šos īpašos bērnus tiem ir uzticējies Debesu Tēvs un ka Viņš tiem palīdzēs zināt, kā vadīt katru bērnu, lai piepildītu viņa vai viņas dievišķo potenciālu. Māsa Mišalēne P. Grasli, bijusī Sākumskolas vispārējā prezidente, teica:

„Mums ir jāatklāj, kas mūsu bērni ir patiesībā. Mums ir jāzina, kas viņus interesē, kas satrauc un ko viņi darītu, ja piepildītos to kvēlākie sapņi. Gandrīz vienmēr viņu kvēlākie sapņi ir brīnišķīgi. Mēs varam ļaut bērniem būt tādiem, kādi tie ir, un necerēt, lai tie būtu savu vecāku atveidojums. Sniedziet bērniem dažādas pieredzes, lai viņi var atklāt, kas tos interesē, un tad atbalstiet šīs intereses un talantus—pat ja tie nav tādi kā jums” („Teaching Our Children,” *Ensign*, 1994. g. apr., 62).

- Kādēļ ir svarīgi, lai vecāki izprastu katra sava bērna individuālās iezīmes un vajadzības?
- Kāds var būt ļaunums, ja vecāki uzspiež bērniem pasākumus vai pieredzes, kas neatbilst bērnu individuālajiem talantiem un interesēm?
- Ko vecāki var darīt, lai pilnveidotu katra sava bērna talantus un spējas?

Lai palīdzētu dalībniekiem pielietot šo principu, palūdziet tiem pierakstīt dažus no veidiem, kādos bērni vienā un tai pašā ģimenē varētu atšķirties cits no cita un no saviem vecākiem. To darot, dalībnieki var apdomāt savu pieredzi, esot vecākiem, vai pieredzi ar saviem vecākiem un brāļiem, un māsām. Pierakstiet viņu

domas uz tāfeles. Pēc tam pārrunājiet konkrētus talantus vai iezīmes. Norādiet uz konkrētiem talantiem vai iezīmēm, uzdodot tādus jautājumus kā:

- Ko vecāki var darīt, lai mudinātu bērnu turpināt attīstīt šo talantu?
- Ja bērnam ir šī iezīme, ko vecāki varētu darīt, lai mācītu viņam vai viņai būt mīlošam un laipnam?
- Kādos veidos bērns ar šo talantu var sniegt ieguldījumu ģimenes mājvakaram?

Norādiet, ka vecāki, kas izprot katra bērna spējas un īpašības, spēj labāk savus bērnus disciplinēt. Uzaiciniet kādu dalībnieku izlasīt tālāk doto padomu, ko sniedzis elders Džeimss E. Fausts, kad viņš kalpoja Divpadsmit apustuļu kvorumā (skat. 47. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Viens no sarežģītākajiem vecāku uzdevumiem ir atbilstoši disciplinēt savus bērnus. Bērnu audzināšana ir tik individuālistiska. Katrs bērns ir atšķirīgs un unikāls. Tas, kas palīdz vienam, var nepalīdzēt citam. Es nezinu, kurš vēl ir pietiekami gudrs, lai pateiktu, ka disciplīna ir pārāk barga vai ka tā ir pārāk saudzīga, izņemot bērnu vecākus, kuri tos mīl visvairāk. Tas ir jautājums, kas vecākiem jāizšķir ar lūgšanu. Katrā ziņā galvenajam un caurvijošajam principam ir jābūt tādām, ka bērni tiek disciplinēti vairāk ar mīlestību nekā ar sodu” (Conference Report, 1990. g. okt., 41; vai *Ensign*, 1990. g. nov., 34).

- Kādas pieredzes jums ir palīdzējušas saprast, ka disciplīnai jānotiek saskaņā ar katra bērna vajadzībām un apstākļiem?

Bērni ir tiesīgi uz mīlošām attiecībām ar saviem vecākiem.

Norādiet, ka viena no svarīgākajām lietām, ko vecāki var darīt, ir nodrošināt savās mājās mīlestības, draudzības un laimes atmosfēru. Dalieties tālāk dotajos izteikumos.

Kalpojot Divpadsmit apustuļu kvorumā, elders Gordons B. Hinklijs teica: „Cik laimīgs, cik svētīts ir bērns, kurš izjūt savu vecāku mīlestību! Šis siltums, šī mīlestība turpmākajos gados nesīs saldus augļus” (Conference Report, 1978. g. okt., 25; vai *Ensign*, 1978. g. nov., 18).

Elders Marlins K. Džensens no Septiņdesmitajiem teica: „Līdzīgi tik daudz kam, kas dzīvē ir vērtīgs, mūsu vajadzība pēc draudzības vislabāk tiek apmierināta mājās. Ja mūsu bērni sajūt draudzību savā ģimenē, viens ar otru un ar vecākiem, tie izmisīgi necentīsies justies pieņemti ārpus ģimenes” (Conference Report, 1999. g. apr., 81; vai *Ensign*, 1999. g. maijs, 64).

- Ko jūs atceraties no savas bērnības, kas ir palīdzējis jums justies mīlētām? Kādos veidos šīs mīlestības izjūtas jūs ir ietekmējušas dzīves laikā?
- Ko vecāki var darīt savās mājās, lai palīdzētu saviem bērniem zināt, ka viņi tos mīl?

Norādiet, ka, vecākiem tiecoties pēc mīlošām attiecībām ar saviem bērniem, būtiski svarīga ir laba sazināšanās. Elders M. Rasels Balards sniedza padomu: „Attiecībās starp ģimenes locekļiem nekas nav svarīgāks kā atklāta, godīga sarunāšanās. It īpaši tas ir nozīmīgi vecākiem, kuri saviem bērniem cenšas mācīt evaņģēlija principus un standartus. Spēja apspriesties ar saviem jauniešiem un, iespējams, vēl svarīgāk—patiesi klausīties viņu raizēs—ir pamats, uz kā tiek celtas sekmīgas attiecības. Bieži tas, ko mēs redzam acīs un ko mēs jūtam sirdī, darīs zināmu

daudz vairāk nekā tas, ko mēs dzirdam vai sākām” (Conference Report, 1999. g. apr., 114; vai *Ensign*, 1999. g. maijs, 86–87).

- Ko vecāki var darīt, lai labi komunicētu ar saviem bērniem? (Atbildes varētu būt līdzīgas tālāk dotajām.)
 - a. Esiet nenogurstošs klausītājs. Ja nepieciešams, atkārtojiet to, ko sapratāt no bērna teiktā. Tas tiem rādīs, ka jūs patiesi klausāties un palīdzēs jums būt drošiem, ka jūs saprotat.
 - b. Veltiet laiku, lai runātos ar bērniem un uzklausītu tos pat tad, kad tie ir ļoti mazi—pat pirms tie māc runāt.
 - c. Esiet ieinteresēti to idejās.
 - d. Ēdienreižu laikā rosiniet sarunas.
 - e. Veltiet laiku, lai parunātos ar katru no tiem atsevišķi.

Lai uzsvērtu to, ka vecākiem ir jāvelta laiks divatā ar katru no saviem bērniem, dalieties šajā padomā, ko sniedzis elders Roberts D. Heilzs no Divpadsmi apustuļu kvoruma: „Veltiet individuālu laiku ar [saviem] bērniem, ļaujot tiem izvēlēties aktivitāti vai sarunas tematu. Neļaujiet nekam novērst uzmanību” (Conference Report, 1999. g. apr., 41; vai *Ensign*, 1999. g. maijs., 33).

Vairāk ideju par labas komunikācijas principiem skat. 24–26. lpp. 5. stundā.

Vardarbība pret bērniem ir pārkāpums pret Dievu.

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mateja 18:6. Paskaidrojiet, ka vecāki pret saviem bērniem nekad nekādā veidā nedrīkst būt vardarbīgi.

- Kādi ir daži no vardarbības veidiem pret bērniem? (Apsveriet iespēju pierakstīt dalībnieku atbildes uz tāfeles. Atbildes varētu būt līdzīgas tālāk dotajām.)
 - a. Stipras dusmas
 - b. Kliegšana
 - c. Draudi
 - d. Fiziska vardarbība
 - e. Jebkāds seksuāls kontakts vai nepiedienīga pieskaršanās
 - f. Noniecinoši komentāri
 - g. Mīlestības neizrādīšana
 - h. Pakļaušana nepiedienīgu filmu, joku, valodas, žurnālu vai interneta satura iedarbībai
 - i. Elementāro zināšanu nepareiza sniegšana
 - j. Nevēriība, ieskaitot medicīniskās aprūpes un nepietiekamas uzraudzības vai disciplīnas trūkumu
- Kādos veidos šāda rīcība kaitē bērniem?

Pēc šī jautājuma pārrunāšanas paskaidrojiet, ka dažkārt pieaugušie, pret kuriem slikti izturējušies bērni, izturas pret bērniem tādos pat negatīvos veidos, neapverot, cik šāda uzvedība ir kaitīga. Dažkārt tie var domāt, ka paši nespēj mainīt savu uzvedību. Uzsveriet, ka cilvēki, kas ir izturējušies vardarbīgi, var mainīt savu uzvedību, ja tie pazemīgi meklē Tā Kunga palīdzību un vadību.

Tie, kas vēlas palīdzību, lai izprastu un mainītu savu vardarbīgo uzvedību, var runāt ar savu bīskapu. Viņš varēs tiem sniegt padomus. Viņš arī var ieteikt speciālistus no LDS Family Services (PDS Ģimenes pakalpojumi) vai citiem sabiedrības resursiem, kas sniedz palīdzību, kas ir saskaņā ar Baznīcas standartiem.

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mācības un Derību 121:41–44.

- Kādos veidos šie panti attiecas uz to, kā vecākiem disciplinēt savus bērnus?

Kalpojot par pirmo padomnieku Augstākajā Prezidijā, prezidents Gordons B. Hinklijs mācīja:

„Bērnus nav jāper. Tiem nepieciešama mīlestība un atbalsts. Tiem nepieciešami tēvi, uz kuriem tie var lūkoties ar cieņu, nevis ar bailēm. Vairāk par visu tiem nepieciešams piemērs. . .

Mans lūgums . . . ir lūgums glābt bērnus. Pārāk daudzi no tiem staigā sāpēs un bailēs, vientulībā un izmisumā. Bērniem nepieciešama saules gaisma. Tiem nepieciešama laime. Tiem nepieciešama mīlestība un audzināšana. Tiem nepieciešama laipnība, atspirdzinājums un pieķeršanās. Katras mājas neatkarīgi no savas cenas var sniegt mīlestības vidi, kas var būt glābšanas vide” (Conference Report, 1994. g. okt., 74–75; vai *Ensign*, 1994. g. nov., 54).

Prezidents Brigams Jangs, otrais Baznīcas prezidents, mācīja:

„Audziniet savus bērnus Tā Kunga mīlestībā un bijībā; uzziniet viņu noslieces un raksturus, un attiecīgi pret viņiem izturieties, nekad neatļaujoties aizrādīt tiem savā emociju karstumā; māciet viņiem jūs mīlēt, nevis no jums baidīties” (*Discourses of Brigham Young*, apkop. Džons A. Vidso [1954], 207).

Bērni ienes lielu prieku savu vecāku dzīvē.

Norādiet, ka ir svarīgi, lai vecāki atcerētos savu svēto un nopietno atbildību, taču svarīgi ir arī, lai tie padomātu par prieku, ko bērni ienes to dzīvē. Kalpojot Divpadsmit apustuļu kvorumā, elders Džeimss E. Fausts ievēroja, ka „lai gan tikai nedaudzas cilvēciskas grūtības pārspēj to, kā būt labiem vecākiem, tikai nedaudzas iespējas sniedz lielākas prieka iespējas” (Conference Report, 1990. g. okt., 40; vai *Ensign*, 1990. g. nov., 32; skat. arī 46. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*).

Paaiciniet nozīmētos dalībniekus īsumā pastāstīt par prieku, ko bērni ienes to dzīvē (skat. „Sagatavošanās,” 4. punkts). Ja ir laiks, apsveriet iespēju dalīties savās izjūtās par prieku, ko bērni nesuši jūsu dzīvē.

Noslēgums

Uzsveriet, ka bērni ir dāvanas no mūsu Debesu Tēva. Kā teica psalmists: „Bērni ir Tā Kunga dāvana” (Psalmi 127:3). Tad, kad zemes vecāki uzņem Debesu Tēva bērnus savās mājās, tie uzņemas atbildību tos mīlēt, lolot, mācīt un vadīt uz mūžīgo dzīvi.

Atsaucieties uz 33–36. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot prezidenta Tomasa S. Monsona rakstu „Dārgie bērni ir Dieva dāvana.” Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie rakstus un studiju ceļvedi lasa un pārrunā kopā.

Mudiniet dalībniekus uz nākamo stundu ņemt līdzī savus studiju ceļvežus.

Izteikumi, lai risinātu to vajadzības, kam ir atšķirīga ģimenes situācija

Lai risinātu dalībnieku vajadzības, kam ir atšķirīga ģimenes situācija, izlasiet vienu vai vairākus no tālāk sniegtajiem izteikumiem.

Elders Boids K. Pekers no Divpadsmit apustuļu kvoruma paskaidroja: „Visiem cilvēkiem, kuriem no dabas vai apstākļu dēļ netiek sniegta laulības un paternitātes svētība vai kuriem ne savas vainas dēļ vieniem jāaudzina bērni un jāstrādā, lai tos apgādātu, mūžībā netiks liegta neviena svētība, ar noteikumu, ka tie ievēro baušļus. Kā apsolījis prezidents Lorencs Snovs [piektais Baznīcas prezidents]: Tas ir droši un pavisam noteikti” (Conference Report, 1993. g. okt., 30; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 23).

Prezidents Harolds B. Lī, 11-tais Baznīcas prezidents, teica: „[Sievietes], kuras šajā dzīvē nav saņēmušas svētību būt par sievu vai māti—kuras savā sirdī saka: Ja es būtu varējusi, es būtu darījusi; vai: Es būtu devusi, ja man būtu bijis, bet es nevarēju, jo man nebija—Tas Kungs svētīs, it kā jūs būtu darījušas, un nākamā pasaulē kompensēs tiem, kas vēlas savās sirdīs taisnīgas lietas, ko tie nespēj darīt ne savas vainas dēļ” („Maintain Your Place As a Woman,” *Ensign*, 1972. g. febr., 56).

Elders Džins R. Kuks no Septiņdesmitajiem paskaidroja: „Nāves vai šķiršanās dēļ dažkārt ģimenē ir tikai viens no vecākiem. Dažkārt tikai viens no vecākiem ir Baznīcas loceklis. Dažkārt viens ir mazaktīvāks par otru. Tomēr arī viens garīgi motivēts vecāks var veiksmīgi izveidot ģimeni Tam Kungam. Daži no labākajiem vīriešiem un sievietēm, ko esmu pazinis, ir nākuši no šādām ģimenēm. Lai Tas Kungs vienmēr svētī šādas labas mātes un tēvus, kuri varētu domāt, ka viss jādarā pašiem, taču patiesībā tie uzaudzina savus bērnus Tā Kunga vadībā” (*Raising Up a Family to the Lord* [1993], xv).

TĒVA UN MĀTES SVĒTIE PIENĀKUMI

10
STUNDA

1. daļa: Tēva pienākumi

Mērķis	Palīdzēt dalībniekiem saprast, kā tēvi izpilda savus svētos pienākumus un kā tēvi un mātes var palīdzēt viens otram kā līdzvērtīgi partneri.
--------	--

Sagatavošanās	<ol style="list-style-type: none">1. Apdomājiet veidus, kā jūs varat lietot principus no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).2. Apdomājiet mācības un principus, kas izklāstīti šīs stundas galvenajos virsrakstos. Nedēļas laikā padomājiet par veidiem, kā mācīt šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.3. Atgādiniet dalībniekiem, lai tie uz stundu paņem līdzīgu savu <i>Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības</i>.
---------------	---

Ieteicamā stundas gaita	<p>Tēviem un mātēm ir jāsadarbojas, lai katram no saviem bērniem nodrošinātu ticības vairogu.</p> <p>Uz tāfeles uzrakstiet <i>Ticības vairogs</i>. Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mācība un Derības 27:15, 17.</p> <ul style="list-style-type: none">• Kādos veidos ticība ir kā vairogs? <p>Izlasiet tālāk doto prezidenta Boida K. Pekera, Divpadsmit apustuļu kворuma prezidenta vietas izpildītāja, izteikumu. Palūdziet dalībniekiem uzmanīgi klausīties, lai saprastu, kādēļ bērniem mājās nepieciešams saņemt „ticības vairogu.”</p> <p>„Mūsu Tēva iecere prasa, ka līdzīgi pašas dzīvības radīšanai ir jārada un ģimene jāapvelta ar ticības vairogu. Abi nevar būt pilnīgi vienādi. Katram jātiek darinātam pēc individuāliem noteikumiem.</p> <p>Pēc Tēva veidotās ieceres vīrietis un sieviete, vīrs un sieva, darbojoties kopā, piemēro katram bērnam individuālu ticības vairogu, kas tiek piestiprināts tik stingri, ka to nevar ne novilkt, ne tam cauri var iziet ugunīgās bultas.</p> <p>Vajadzīgs neatlaidīgs tēva spēks, lai tas taptu izkalts, un mātes maigās rokas, lai tas tiktu noslīpēts un pielāgots. Reizēm ir atstāts viens no vecākiem, kam tas jāizdara vienatnē. Tas ir grūti, bet to var paveikt.</p> <p>Baznīcā mēs varam mācīt par materiāliem, no kā tiek gatavots ticības vairogs: godbijība, drosme, šķīstība, grēku nožēlošana, piedošana, līdzietība. Baznīcā mēs varam mācīties, kā to visu salikt kopā un pielāgot. Taču ticības vairoga īstā pagatavošana un pielāgošana notiek ģimenes lokā. Citādi krīzes situācijā tas varētu atraisīties un nokrist” (Conference Report, 1995. g. apr., 8; vai <i>Ensign</i>, 1995. g. maijs, 8).</p> <ul style="list-style-type: none">• Ko šis izteikums māca par tēva un mātes pienākumiem?
-------------------------	--

Palūdziet dalībniekus uzšķirt „Vēstījumu pasaulei: Ģimene”, kas atrodas *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības* iv. lappusē (skat. arī vii. lpp. šajā rokasgrāmatā). Kopā ar dalībniekiem izlasiet no vēstījuma septītās rindkopas šādus principus:

„Saskaņā ar Dieva ieceri tēviem ir jāvada ģimene ar mīlestību un taisnīgumu, un viņu pienākums ir rūpēties par dzīves vajadzību apmierināšanu un savas ģimenes aizsardzību. Mātes galvenokārt ir atbildīgas par savu bērnu audzināšanu. Pildot šos svētos pienākumus, tēviem un mātēm ir jādarbojas, palīdzot viens otram kā līdzvērtīgiem partneriem. Nespēja, nāve vai citi apstākļi var radīt nepieciešamību apmainīties šo pienākumu pildīšanā.”

Paskaidrojiet, ka šī un 11. stunda ir par tēva un mātes svētajiem pienākumiem. Lai gan viena no stundām veltīta vairāk tēva pienākumiem un otra mātes pienākumiem, abas stundas attiecas gan uz tēviem, gan uz mātēm, kuriem „ir jādarbojas, palīdzot viens otram kā līdzvērtīgiem partneriem”. Šīs stundas palīdz arī vientuļajiem vecākiem, kas ar Tā Kunga palīdzību dara visu, ko var, lai pildītu abas lomas.

Tēviem jāpārrauga ar mīlestību un taisnīgumu.

Norādiet dalībniekiem šo izteikumu no ģimenes vēstījuma: „Saskaņā ar Dieva ieceri tēviem ir jāpārrauga sava ģimene ar mīlestību un taisnīgumu.” Paskaidrojiet, ka vārds *pārraudzīt* nozīmē vest, vadīt un uzņemt atbildību par ģimenes labklājību.

Uzsveriet, ka, vīrietim pildot savu atbildību, pārraugot mājās, viņam jāsadarbojas ar savu sievu. Prezidents Hovards V. Hanters, 14-tais Baznīcas prezidents, sniedza padomu: „Vīrietis, kas ir priesterības nesējs, atzīst savu sievu par partneri mājas un ģimenes vadīšanā ar pilnīgām zināšanām un pilnīgu piedalīšanos visos ar to saistītos lēmumos. . . Atbildība prezidēt mājās ar dievišķu nozīmējumu gulstas uz priesterības nesēju (skat. Mozus 4:22). Tas Kungs iecerēja sievieti kā palīgu vīrietim—tas ir, kā vienlīdzīgu un nepieciešamu partneri pilnīgām attiecībām. Lai pārraudzītu taisnīgumā ir nepieciešams, lai šī atbildība tiktu dalīta starp vīru un sievu; kopā jūs darbojaties ar zināšanām un piedalāties visos ģimenes jautājumos. Ja vīrietis ģimenes vadīšanā darbojas neatkarīgi vai neņem vērā savas sievas sajūtas un padomu, tad tā ir valdīšana netaisnīgumā” (Conference Report, 1994. g. okt., 68; vai *Ensign*, 1994. g. nov., 50–51).

Prezidents Spensers V. Kimbals, 12-tais Baznīcas prezidents, mācīja, ka tēviem „jāvada, kā Jēzus Kristus vada Savu Baznīcu—mīlestībā, kalpošanā, labsirdībā un ar piemēru” (Conference Report, 1976. g. apr., 68; vai *Ensign*, 1976. g. maijs, 45).

- Kādēļ ir svarīgi, lai tēvi vadītu mīlestībā un taisnīgumā?

Kalpojot par pirmo padomnieku Augstākajā Prezidijā, prezidents Gordons B. Hinklijs paziņoja tēviem: „Jūsu galvenā un neizbēgamā atbildība ir būt ģimenes galvai. Tas sevī neietver nekādu diktatūru vai netaisnīgu valdīšanu. Tas ietver uzdevumu, ka tēviem ir jānodrošina savas ģimenes vajadzības. Šīs vajadzības ir vairāk nekā pārtika, apģērbs un pajumte. Starp šīm vajadzībām ir taisnīga vadīšana un mācīšana ar piemēru, kā arī ar pamācību par galvenajiem godīguma principiem, par godprātīgumu, kalpošanu un cieņu pret citu tiesībām, un izpratni, ka mēs esam atbildīgi par to, ko mēs darām šajā dzīvē ne tikai viens pret otru, bet arī pret debesu Dievu, kurš ir mūsu Mūžīgais Tēvs” (Conference Report, 1993. g. okt., 78–79; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 60).

Prezidents Hovards V. Hanters teica: „Mēs mudinām jūs, brāļi, atcerēties, ka priesterība ir vienīgi taisnīgas pilnvaras. Nopelniet savu bērnu cieņu un uzticēšanos, esot ar tiem mīlestības pilnās attiecībās” (Conference Report, 1994. g. okt., 69; vai *Ensign*, 1994. g. nov., 51).

Lai palīdzētu dalībniekiem saprast, kas tēviem jādara, lai saviem bērniem sniegtu garīgu vadību, palūdziet tiem atvērt 39–40. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Kopā ar dalībniekiem izlasiet un pārrunājiet šo prezidenta Ezras Tafta Bensona, 13-tā Baznīcas prezidenta, izteikumu:

„Ar mīlestību savā sirdī pret Israēla tēviem ļaujiet man ieteikt desmit konkrētus veidus, kā tēvi saviem bērniem var sniegt garīgu vadību:

1. Dodiet bērniem tēva svētības. Kristiet un konfirmējiet savus bērnus. Ordinējiet savus dēlus priesterībā. Šie notikumi kļūs par jūsu bērnu garīgās dzīves spilgtākajiem brīžiem.
2. Pats personīgi vadiet ģimenes lūgšanas, ikdienas Svēto Rakstu lasīšanu un iknedēļas ģimenes mājvakarus. Jūsu personīgā līdzdalība parādīs jūsu bērniem, cik patiešām svarīgi ir šie pasākumi.
3. Cik vien iespējams, apmeklējiet Baznīcas sanāksmes kopā kā ģimene. Visas ģimenes Dieva pielūgšana jūsu vadībā ir svarīga jūsu bērnu garīgajai labklājībai.
4. Dodieties uz tēva-meitas satikšanos un uz tēva-dēla izbraucieniem ar katru no saviem bērniem. Kā ģimene dodieties pārgājienos un piknikos, uz sporta spēlēm un koncertiem, uz skolas pasākumiem utt. Ir liela nozīme tam, vai tētis ir vai nav ieradies.
5. Veidojiet ģimenes brīvdienas, izbraucienus un ekskursiju tradīcijas. Šīs atmiņas jūsu bērni nekad neaizmirsīs.
6. Regulāri aprunājieties ar katru bērnu aci pret aci. Ļaujiet viņiem izstāstīt, ko viņi vēlētos. Māciet viņiem evaņģēlija principus. Māciet viņiem patiesas vērtības. Sakiet viņiem, ka mīlat tos. Laiks, ko pavadīsiet kopā ar saviem bērniem, vēstīs par to, kādas ir tēta prioritātes.
7. Māciet saviem bērniem strādāt un parādiet tiem, cik nozīmīgi ir strādāt cienīga mērķa dēļ. Iekrājumu veidošana misijai un izglītībai parāda bērniem to, ko tētis uzskata par svarīgu.
8. Veiciniet savās mājās labu mūziku, mākslu un literatūru. Mājas, kurās valda izsmalcinātības un daiļuma gars, uz mūžiem svētīs jūsu bērnu dzīves.
9. Cik vien atļauj attālums, regulāri ar savu sievu apmeklējiet tempļi. Tad jūsu bērni labāk sapratīs tempļa laulības, tempļi doto solījumu un mūžīgā ģimenes savienības svarīgumu.
10. Ļaujiet saviem bērniem redzēt jūsu prieku un apmierinātību par jūsu kalpošanu Baznīcā. Tas var atstāt uz viņiem tādu iespaidu, ka arī viņi paši vēlēšies kalpot Baznīcā un iemīlēties debesu valstību” (Conference Report, 1987. g. okt., 62–63; vai *Ensign*, 1987. g. nov., 50–51).

Tēviem jāsniedz savai ģimenei dzīvē nepieciešamais un aizsardzība.

Atgādiniet dalībniekiem, ka ģimenes vēstījumā teikts, ka tēviem ir „pienākums rūpēties par dzīves vajadzību apmierināšanu” un par savu ģimeni.

- Kādas ir dažas no laicīgajām dzīves vajadzībām? (Atbildes varētu būt: pārtika, nauda, apģērbs un pajumte.) Kādos veidos tēvi rūpējas par šīm vajadzībām?

Prezidents Hovards V. Hanters teica: „Jums, kas esat priesterības nesēji, ir atbildība, ja vien neesat invalīds, sniegt savai sievai un bērniem laicīgo atbalstu. Neviena vīrietis nevar šo atbildību novelt uz citu, pat ne uz savu sievu. Tas Kungs ir pavēlējis, ka sievietēm un bērniem ir tiesības uz apgādību no saviem vīriem un tēviem (skat. M&D 83, 1. Timotejam 5:8). . . Mēs jūs mudinām darīt visu, kas ir jūsu spēkos, lai ļautu savai sievai palikt mājās un rūpēties par bērniem, kamēr jūs uzturat ģimeni, cik vien labi to varat” (Conference Report, 1994. g. okt., 69; vai *Ensign*, 1994. g. nov., 51).

- Kādas ir dažas no garīgajām dzīves vajadzībām? (Atbildes var būt: liecība, mīlestība, ikdienas lūgšana un Svēto Rakstu studēšana, evaņģēlija mācīšana un priesterības priekšraksti.) Ko tēvi var darīt, lai gādātu par šīm vajadzībām?
- Kā sieva un bērni var atbalstīt savu vīra un tēva centienus par tiem gādāt?

Norādiet dalībniekiem šādu padomu no ģimenes vēstījuma: „Tēviem . . . pienākums ir rūpēties par . . . savas ģimenes aizsardzību.”

- No kā ģimenēm jātiek aizsargātām?
- Kādos veidos vīri un tēvi gādā par aizsardzību savai ģimenei?

Prezidents Hovards V. Hanters teica:

„Taisnīgs tēvs aizsargā savus bērnus ar savu laiku un klātbūtni to sabiedriskajos, izglītības un garīgajos pasākumos un pienākumos. . .

Vīrietis, kas ir priesterības nesējs, vada savu ģimeni, lai tā līdzdarbotos Baznīcā, lai tā zinātu evaņģēliju un atrastos derību un priekšrakstu aizsardzībā. Ja jūs vēlaties baudīt Tā Kunga svētības, jums vispirms jāsakārto savas mājas. Jūs kopā ar savu sievu nosakāt savās mājās garīgo klimatu. Jūsu pirmais pienākums ir sakārtot savu garīgo dzīvi ar regulāru Svēto Rakstu studēšanu un ikdienas lūgšanām. Nostipriniet un godājiet savu priesterību un tempļa derības; mudiniet savu ģimeni darīt tāpat” (Conference Report, 1994. g. okt., 69; vai *Ensign*, Nov. 1994. g. nov., 51).

- Kādus piemērus jūs esat redzējuši, kad tēvi pilda savus svētos pienākumus?

Piezīme: Ja jūs mācāt šo stundu un neplānojat mācīt 11. stundu, apsveriet iespēju pārrunāt šo izteikumu no ģimenes vēstījuma: „Pildot šos svētos pienākumus, tēviem un mātēm ir jādarbojas, palīdzot viens otram kā līdzvērtīgiem partneriem.” 11. stundā ietverta palīdzība, lai pārrunātu šo patiesību (skat. 55–56. lpp.).

Noslēgums

Vadoties no Gara, lieciniet par patiesībām, kas tika pārrunātas stundas laikā.

Atsaucieties uz 37–40. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) izlasot prezidenta Ezras Tafta Benson rakstu „Israēla tēviem.” Uzsveriet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie kopā lasa un pārrunā studiju ceļveža rakstus.

Atgādiniet dalībniekiem savus studiju ceļvežus ņemt līdzi uz nākamo stundu.

2. daļa: Mātes pienākumi

Mērķis Palīdzēt dalībniekiem saprast, kā mātes izpilda savas svētās lomas un kā mātes un tēvi var palīdzēt viens otram kā vienlīdzīgi partneri.

- Sagatavošanās**
1. Pārskatiet principus nodaļā „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.). Meklējiet veidus, kā lietot šos principus, kad gatavojaties mācīt.
 2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus, kas izklāsta stundas mācības un principus. Kā daļu no savas gatavošanās nedēļas laikā pārdomājiet šīs mācības un principus, meklējot Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
 3. Atgādiniet dalībniekiem, lai tie uz stundu paņem līdzīgu savu *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*.

Ieteicamā stundas gaita

Mātes piedalās Dieva darbā.

Kā ievadu stundai kopā ar dalībniekiem izlasiet tālāk doto izvilkumu no uzrunas, ko teicis elders Džefrijs R. Holands no Divpadsmit apustuļu kvoruma (42. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Nesen kāda jauna māmiņa man rakstīja, ka ir trīs lietas, par ko viņa ir nobažījies. Viena no tām bija, ka, dzirdot uzstāšanās par PDS mātēm, viņa satraucās, jo jūta, ka neatbilst šiem kritērijiem vai ka nespēs tikt galā ar šiem uzdevumiem. Otrkārt, viņa jutās tā, it kā pasaule sagaidītu, lai viņa mācītu saviem bērniem lasīt, rakstīt, interjera dizainu, latīņu valodu, matemātiku un datorprasmi—un to visu vēl pirms bērns ir pateicis ko tik ļoti parastu, kā „gu-gu.” Treškārt, viņa bieži sajūta, ka dažkārt cilvēki izturas pret viņu ar tādu kā augstprātību, lai arī bieži paši to nebija vēlējušies, jo saņemtie padomi vai pat komplimenti, šķiet, neatspoguļoja nedz viņas garīgo ieguldījumu, nedz emocionālo piepūli, nedz garās naktis un dienas, nedz spēku izsīkumu, kas dažkārt nepieciešams, cenšoties un vēloties būt par tādu māti, kādu viņu Dievs cer redzēt.

Viņa teica, ka tikai viena lieta dod viņai spēku izturēt: “Gan bēdās, gan priekos, laiku pa laikam noritot asarām, *dziļi sirdī es zinu, ka daru Dieva darbu*. Es zinu, ka būdama māte, es esmu mūžīgajās partnerattiecībās ar Viņu. Es jutos dziļi aizkustināta par to, ka Dieva vissvarīgākais mērķis un jēga ir tieši vecāku lomā pat tad, ja daži no Viņa bērniem liek Viņam raudāt.

Tieši šo atklāsmi, viņa saka, es mēģinu atsaukt atmiņā tajās neizbēgami grūtajās dienās, kad šķiet, vairs nevaru izturēt. Varbūt tieši mūsu bezspēks un bažīgums ir tas, kas mudina mūs tiekties uz Viņu un vairo Viņa iespējas tiekties mums pretī. Varbūt Viņš klusībā cer, ka mēs *būsim* noraižējušies,” viņa teica, “un *lūgšim* Viņa palīdzību. Un tad, esmu pārlicināta, Viņš var mācīt šos bērnus tieši un caur mums, ja mēs nepretojamies. Man patīk šī doma,” viņa nobeidzot teica. “Tā dod

man cerību. Ja varu būt taisnīga sava Debesu Tēva priekšā, iespējams, Viņa vadība mūsu bērniem var būt netraucēta. Iespējams, tieši tad tas var būt *Viņa* darbs un *Viņa* godība vārda tiešā nozīmē.” (Conference Report, 1997. g. apr., 47; vai *Ensign*, 1997. g. maijs, 36).

Uzaiciniet tos, kurus jūs mācāt, dalīties savās domās par to, kā mātes piedalās Dieva darbā.

Mātes galvenokārt ir atbildīgas par savu bērnu audzināšanu.

Palūdziet, lai dalībnieki atver iv. lpp. savā *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Norādiet tiem šo izteikumu ģimenes vēstījuma septītajā rindkopā: „Mātes galvenokārt ir atbildīgas par savu bērnu audzināšanu.”

- Kādos veidos mātes audzina savus bērnus? (Aiciniet dalībniekus dalīties pieredzēs, kas atspoguļo mātes labo ietekmi. Pēc tam dalieties tālāk dotajos izteikumos.)

Elders Ričards Dž. Skots no Divpadsmit apustuļu kворuma teica: „Kā māte, kas tiek Tā Kunga vadīta, jūs savos bērnos aužat rakstura audeklu no patiesības pavedieniem caur uzmanīgiem norādījumiem un cienīgu piemēru. Jūs ieaudzināt savu uzticīgo bērnu prātos un sirdīs šādas iezīmes: godīgumu, ticību Dievam, pienākumu, cieņu pret citiem, laipnību, pašpaļāvību un vēlēšanos dot ieguldījumu, mācīties un dot. Neviens bērnu aprūpes centrs to nespēj paveikt. Tās ir jūsu svētās tiesības un privilēģija” (Conference Report, 1996. g. okt., 102; vai *Ensign*, 1996. g. nov., 74).

Prezidents Boids K. Pekers, Divpadsmit apustuļu kворuma prezidenta vietas izpildītājs, novēroja: „Nekāda mācīšana nav līdzvērtīga, garīgi atlīdzinošāka vai paaugstinošāka par to, ka māte māca savus bērnus” („Teach the Children,” *Ensign*, 2000. g. febr., 16).

Lai dalītos vairāk domās par to, kā mātes var audzināt savus bērnus, palūdziet dalībniekiem atvērt 43–45. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Palūdziet tos sameklēt prezidenta Ezras Tafta Bensona 10 ieteikumus par to, ko mātes var darīt, lai kopā ar saviem bērniem lietderīgi pavadītu laiku. Kad dalībnieki atrod šos ieteikumus, uzrakstiet tos uz tāfeles, kā tālāk parādīts. Pārrunājiet ieguvumus no katra ieteikuma pildīšanas.

1. Esiet pieejama.	6. Esiet kopā ēdienreizēs.
2. Esiet īsts draugs.	7. Lasiet Svētos Rakstus katru dienu.
3. Lasiet priekšā saviem bērniem.	8. Dariet kaut ko kopā kā ģimene.
4. Lūdziet kopā ar saviem bērniem.	9. Māciet savus bērnus.
5. Ik nedēļu noturiet ģimenes mājvakarus.	10. Patiesi mīliet savus bērnus.

Norādiet, ka pēdējo dienu pravieši ir uzsvēruši, cik svarīgi mātēm ir palikt mājās ar saviem bērniem tā vietā, lai atsāktu strādāt. Dalieties tālāk dotajā prezidenta Gordona B. Hinklija, 15-tā Baznīcas prezidenta, izteikumā:

„Dažām sievietēm (patiesībā to ir kļuvis ļoti daudz) ir jāstrādā, lai apmierinātu savas ģimenes vajadzības. Jums es saku—dariet to labāko, ko jūs varat. Es ceru, ka, ja jūs strādājat pilnu darba slodzi, jūs to darāt, lai nodrošinātu pamata vajadzību apmierināšanu un nevis, lai vienkārši izdabātu iegribām pēc smalkas mājas, modernām mašīnām un citām greznībām. Lielākais darbs, ko ikviena māte jebkad darīs, ir savu bērnu audzināšana, mācīšana, iedrošināšana, mudināšana un kopšana taisnīgumā un patiesībā. Neviens nespēj pienācīgi viņu aizstāt” (Conference Report, 1996. g. okt., 93; vai *Ensign*, 1996. g. nov., 69).

- Kādus upurus ģimenēm vajadzētu nest, lai pildītu šo padomu?

Noslēdzot šo stundas daļu, dalieties vienā vai abos no tālāk dotajiem izteikumiem.

Kalpojot par pirmo padomnieku Augstākajā Prezidijā, prezidents Gordons B. Hinklijs teica: „Es atgādinu mātēm visur par jūsu aicinājuma svētumu. Neviens cits nespēj pienācīgi jūs aizstāt. Neviena atbildība nav lielāka, neviens pienākums nav saistošāks kā tas, ka jūs tos, kurus esat laidušas pasaulē, audzināt mīlestībā, mierā un godprātīgumā” (Conference Report, 1993. g. okt., 79; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 60).

Runājot par mātēm, elders Džefrijs R. Holands teica: „Jums liels piemērs ir Ieva, māte visai cilvēces ģimenei, kura saprata, ka viņai un Ādamam ir jākrīt, lai vīrieši un sievietes varētu būt [skat. 2. Nefija 2:25] un lai varētu gūt prieku. Jums liels piemērs ir Sāra, Rebeka un Rahēle, bez kurām nebūtu tie lieliskie patriarhālie apsolījumi Ābrahāma, Īzākam un Jēkabam, kas svētī mūs visus. Jums liels piemērs ir Loida un Eunika [skat. 2. Tim. 1:5] un 2000 jauno kareivju mātes. Jums liels piemērs ir Marija, kas tika izraudzīta un iepriekš ordinēta pirms šīs pasaules, lai ieņemtu, nestu un dzemdētu paša Dieva Dēlu. Mēs pateicamies jums visām, ieskaitot savas mātes, un sakām jums, ka šajā pasaulē nav nekā svarīgāka par tik tiešu piedalīšanos Dieva darbā un godībā, lai īstenotu Viņa meitu un dēlu nemirstību un mūžīgo dzīvi, lai nemirstība un mūžīgā dzīve varētu nākt tajos debesu celestiālajos mājokļos” (Conference Report, 1997. g. apr., 48; vai *Ensign*, 1997. g. maijs, 36; skat. arī 42–43. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*).

Tēviem un mātēm kā līdzvērtīgiem partneriem ir jāpalīdz viens otram.

Piezīme: Ja jūs mācāt šo stundu un neesat mācījuši 10. stundu, apsveriet iespēju iesākt šo stundu ar prezidenta Boida K. Pekera izteikumu no šīs rokasgrāmatas 49. lpp.

Norādiet dalībniekiem šo izteikumu no ģimenes vēstījuma: „Pildot šos svētos pienākumus, tēviem un mātēm ir jādarbojas, palīdzot viens otram kā līdzvērtīgiem partneriem.”

- Ko nozīmē vīram un sievai būt līdzvērtīgiem partneriem savos pienākumos?

Norādiet, ka vīri un sievas, kuri darbojas kopā kā līdzvērtīgi partneri, ir vienoti savos centienos. Tie atbalstīs viens otru un smelsies viens no otra spēka un talantiem. Katrs laulāts pāris var saņemt vadību no Tā Kunga, lai izlemtu, kā atbalstīt vienu otru savos pienākumos. Tie var pieņemt lēmumus, kas

pamatoti uz dievišķi atklātiem principiem un sava partnera unikāli stiprajām pusēm un spējām.

- Ko vīrs var darīt, lai atbalstītu savu sievu viņas atbildībā audzināt bērnus?
- Ko sieva var darīt, lai atbalstītu savu vīru viņa atbildībā vadīt un apgādāt?
- Kādus piemērus jūs esat redzējuši par to, kā vīri un sievas efektīvi atbalsta viens otru, rūpējoties un mācot savus bērnus?

Noslēgums

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mācības un Derību 64:33–34.

- Kā šie panti attiecas uz pienākumiem, kas ir tēviem un mātēm?

Uzsveriet, ka mātes un tēvi patiesi ieliek „liela darba pamatu.” Ikdienas uzdevumi audzināt bērnus var dažkārt likties mazi un nenozīmīgi, taču „no mazām lietām rodas tas, kas ir liels”. Tēviem un mātēm kopā darbojoties, pildot savas svētās atbildības, to ģimenes saņems lielas svētības no Tā Kunga.

Vadoties no Gara, dalieties savā pārlicībā par patiesībām, kas tika pārrunātas stundas laikā.

Atsaucieties uz 41–45. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) izlasot eldera Džefrija R. Holanda rakstu „Tāpēc, ka viņa ir māte” un prezidenta Ezras Tafta Bensonā rakstu „Mātēm Ciānā”. Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie lasa un pārrunā studiju ceļveža rakstus kopā.

Mērķis Palīdzēt dalībniekiem saprast, ka vecāki ir atbildīgi par to, lai mācītu savus bērnus ar piemēru un norādījumiem un visos savos centienos mācītu meklēt dievišķu iedvesmu.

Sagatavošanās

1. Sagatavojoties mācīt, meklējiet veidus, kā sekot principiem no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus. Šie virsraksti sniedz pārskatu par šīs stundas mācībām un principiem. Gatavojoties stundai, padomājiet par veidiem, kā palīdzēt dalībniekiem lietot šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
3. Ja ir pieejama *Family Home Evening Resource Book* (31106), studējiet „Mācīšana ar piemēru” 242–44. lpp. un „Spriešana kopā ar bērniem” 244–45. lpp. Apsveriet iespēju stundas laikā atsaukties uz šiem rakstiem.

**Ieteicamā stundas
gaita**

Vecāki ir atbildīgi par savu bērnu mācīšanu.

Dalieties tālāk dotajā prezidenta Gordona B. Hinklija, 15-tā Baznīcas prezidenta, stāstā:

„Neilgi pēc tam, kad mēs apprecējāmies, mēs uzcēlām savu pirmo māju. Mums bija ļoti maz naudas. Vairumu no darbiem es veicu pats. . . Apkārtnes labiekārtošana bija pilnībā mana atbildība. Pirmais no daudzajiem kokiem, ko es iestādīju, bija bezdzelkšņu akācija. . . Tas bija pavisam mazs kociņš, varbūt 2 cm diametrā. Tas bija tik lokans, ka es to viegli varēju noliekt jebkurā virzienā. Gadiem ejot es tam pievērsu maz uzmanības.

Tad kādā ziemas dienā, kad koks bija palicis bez lapām, es paraudzījos uz to pa logu. Es ievēroju, ka tas bija deformējies un sagāzies uz rietumiem. Es tam nespēju noticēt. Es devos laukā un, stumjot to ar savu ķermeni, centos iztaisnot. Taču tagad stumbra diametrs bija jau gandrīz 30 cm. Mans spēks to nespēja ietekmēt. . .

Ja uzreiz pēc koka iestādīšanas tas būtu nostiprināts ar auklu, tad spēcīgā vējā tā būtu varējusi noturēt koku savā vietā. Man vajadzēja tikai piesiet auklu, kas neprasītu lielu piepūli. Taču es to neizdarīju, un tas saliecās to spēku iespaidā, kas nāca pār koku” (*Teachings of Gordon B. Hinckley* [1997], 419–20).

- Kā prezidenta Hinklija pieredze attiecas uz vecāku atbildību mācīt bērnus? (Dalībniekiem pārrunājot šo jautājumu, kopā ar tiem izlasiet Salamana pamācības 22:6.)

Atsaucoties uz šo pieredzi ar koku, prezidents Hinklijs teica: „Daudzas reizes es esmu redzējis ko līdzīgu bērnos, kuru dzīvi esmu vērojis. Šķīta, ka vecāki, kas tos laiduši pasaulē, bija gandrīz atteikušies no savas atbildības. Rezultāti bija

tragiski. Daži vienkārši enkuri būtu devuši viņiem pretestību, lai stāvētu pretī spēkiem, kas bija pārveidojuši viņu dzīvi” (*Teachings of Gordon B. Hinckley*, 420).

Paskaidrojiet, ka Tas Kungs vecākiem ir devis svētu pienākumu mācīt savus bērnus. Pret šo atbildību nedrīkst izturēties vieglprātīgi vai atstāt citu ziņā. Elders M. Rasels Balards no Divpadsmit apustuļu kvoruma uzsvēra:

„Mēs *nevaram* un mēs *nedrīkstam* pieļaut, ka bērnu vērtības veidotu skola, sabiedrība, televīzija vai pat Baznīcas organizācijas. Tas Kungs šo pienākumu ir uzlicis mātēm un tēviem. No tā mēs nevaram izbēgt un to nevar deleģēt. Citi var palīdzēt, taču par to atbildīgi ir vecāki. Tādēļ mums jāšargā savu māju svētums, jo tur bērni izveido savas vērtības, attieksmi un ikdienas dzīves paradumus” (Conference Report, 1991. g. apr., 106; vai *Ensign*, 1991. g. maijs, 79–80).

- Kādēļ ir būtiski vecākiem mācīt savus bērnus, nevis atstāt šo atbildību citu ziņā? Kāda bīstamība pastāv, ja vecāki nepilda šo atbildību?
- Kādos veidos radnieki, piemēram, vecvecāki, tantes un onkuļi, var atbalstīt vecāku centienus mācīt bērnus?

Vecāki var saņemt iedvesmu, lai mācītu savus bērnus.

Palūdziet dalībniekiem atvērt Mācība un Derības 42:14. Paskaidrojiet, ka šajā pantā ietverts galvenais veids, kā vecākiem mācīt savus bērnus. Tad izlasiet šo pantu kopā ar dalībniekiem.

- Kāds galvenais mācīšanas veids ir atrodams šajā pantā? (Mums jānāca ar Garu.) Ko nozīmē mācīt ar Garu?

Kopā ar dalībniekiem izlasiet 2. Nefija 32:5 un 33:1. Norādiet, ka Gars jeb Svētais Gars var mums palīdzēt zināt, kas mums jādara un jāsaka. Kad vecāki māca saskaņā ar Svētā Gara pamudinājumiem, Svētais Gars nes šo vēstījumu bērnu sirdīs.

Dalieties šajā padomā, ko teicis prezidents Gordons B. Hinklijs:

„Jūs vecāki, mīliet savus bērnus. Lolojiet tos. Tie ir ļoti dārgi. Tie ir ļoti, ļoti svarīgi. Tie ir nākotne. To audzināšanā jums nepieciešams vairāk par savu gudrību. Jums nepieciešama palīdzība no Tā Kunga. Lūdziet pēc šīs palīdzības un atsaucieties uz iedvesmu, ko saņemat” (Conference Report, 1995. g. okt., 120; vai *Ensign*, 1995. g. nov., 89).

- Kādēļ vecākiem nepieciešama iedvesma savos centienos mācīt bērnus? Ko vecāki var darīt, lai, mācot savus bērnus, uzaicinātu Svēto Garu?

Dalieties tālāk dotajā stāstā, ko atstāstījis elders F. Enzio Bušē no Septiņdesmitajiem:

„Kādu dienu, kad apstākļu dēļ man bija jābūt mājās neierastā laikā, es dzirdēju no citas istabas, kā mūsu vienpadsmit gadus vecais dēls, kurš tikko bija pārnācis no skolas, savai jaunākajai mātai teica sliktus vārdus. Tie bija vārdi, kas mani aizvainoja—vārdi, ko es nekad nebiju domājis, ka mūsu dēls lietos. Mana pirmā dabiskā reakcija manās dusmās bija celties un iet pie viņa. Par laimi, man bija jāiet cauri istabai un bija jāatver durvis, pirms es līdz viņam nonācu, un es atceros, ka tajās dažās sekundēs es dedzīgi lūdzu savu Debesu Tēvu pēc palīdzības, lai es tiktu galā ar šo situāciju. Mani pārņēma miers. Es vairs nebiju dusmīgs.

Mans dēls, būdams šokēts, ka esmu mājās, bija izbijies, kad es viņam tuvojos. Man par pārsteigumu, es dzirdēju sevi sakām: „Sveiks mājās, dēls!” un es pastiepu savu roku sveicienam. Un tad es to uzaicināju apsēties man blakus viesistabā, lai personīgi aprunātos. Es dzirdēju sevi izsakām savu mīlestību pret viņu. Es runāju ar viņu par cīņu, kas katram no mums sevī jāizcīna katru dienu.

Kad es izteicu savu uzticību viņam, viņš izplūda asarās, atzīstot savu necienīgumu un ārkārtīgi sevi nosodot. Tagad mans uzdevums bija nolikt viņa pārkāpumu atbilstošā perspektīvā un viņu mierināt. Pār mums nāca brīnišķīgs gars, un mēs beidzām, kopā raudot, apskaujot viens otru mīlestībā un visbeidzot priekā. Tas, kas varēja kļūt par postošu konfrontāciju starp tēvu un dēlu, ar debešķīgu spēku palīdzību, kļuva par vienu no brīnišķīgākajām pieredzēm mūsu attiecībās, ko mēs abi nekad neesam aizmirsuši” (Conference Report, 1982. g. apr., 98–99; vai *Ensign*, 1982. g. maijs, 70).

- Kas būtu noticis, ja tēvs būtu pakļāvis savam impulsam rīkoties dusmās?

Palūdziet dalībniekus dalīties pieredzēs, kad Svētais Gars ir tos vadījis, mācot vai palīdzot bērnam noteiktā veidā—iespējams, tādā veidā, ko tie nebija iepriekš plānojuši.

- Ko vecāki var darīt, lai sagatavotu sevi saņemt Svētā Gara vadību? (Dalībniekiem pārrunājot šo jautājumu, aiciniet tos izlasīt dažus vai visus no šeit norādītajiem pantiem: Almas 17:2–3; M&D 11:21; 20:77; 121:45–46; 136:33.)

Vecāki māca ar piemēru un norādījumiem.

Paskaidrojiet, ka vecāki savus bērnus māca divos galvenajos veidos: ar savu piemēru un ar saviem vārdiem.

- Kādos veidos vecāku piemērs pievieno nozīmi viņu vārdiem, mācot savus bērnus?

Uzaiciniet dalībniekus izlasīt tālāk doto izteikumu, ko teicis elders Džeimss E. Fausts, kad viņš kalpoja Divpadsmīt apustuļu kvorumā (47. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Kad vecāki cenšas iemācīt bērniem izvairīties no briesmām, vecāki nevar saviem bērniem teikt: „Mēs esam vairāk pieredzējuši un gudrāki pasaules lietās, tāpēc mēs varam pieiet tuvāk aizas malai, nekā tu.” Vecāku liekulība var padarīt bērnus ciniskus un neticīgus tam, ko tiem māca mājās. Piemēram, kad vecāki dodas uz tādām filmām, kuras tie aizliedz skatīties saviem bērniem, uzticamība vecākiem mazinās. Ja no bērniem tiek sagaidīts godīgums, vecākiem ir jābūt godīgiem. Ja no bērniem tiek sagaidīta tikumība, vecākiem ir jābūt tikumīgiem. Ja jūs sagaidāt no saviem bērniem godājamu attieksmi, jūsu attieksmei ir jābūt godājamai” (Conference Report, 1990. g. okt., 41; vai *Ensign*, 1990. g. nov., 33–34).

- Ko vecāki var darīt, lai mācītu evaņģēlija principus ar piemēru?

Laikā, kad bīskaps Roberts D. Heilzs kalpoja par prezidējošo bīskapu, viņš teica: „Kad es domāju par . . . attiecībām savā ģimenē, es vienmēr atgriežos pie piemēra, ko saņēmu no saviem vecākiem” (Conference Report, 1993. g. okt., 8; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 8). Tālāk sniegtās atmiņas rāda, kā bīskaps Heilzs mācījās no saviem vecākiem:

„Mans tēvs man mācīja cieņu pret priesterību. Kalpojot Ārona priesterībā, mēs pasniedzām Svēto Vakarēdienu, lietojām paplātes no nerūsējošā tērauda, kas no cietā ūdens bieži kļuva nespodras. Kā Ārona priesterības nesējs, es biju atbildīgs par palīdzību sagatavot Svēto Vakarēdienu. Tēvs palūdza mani paņemt paplātes uz mājām, un mēs tās kopā tīrījām ar īpašu audumu, līdz katra paplāte mirdzēja. Kad es pasniedzu Svēto Vakarēdienu, es zināju, ka mēs bijām piedalījušies, lai padarītu Svētā Vakarēdiena priekšrakstu nedaudz svētāku (Conference Report, 1993. g. okt., 8; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 8).

Es esmu pateicīgs par māti, kura bija veltījusi sevi vīram un bērniem—māti, kura mācīja ar piemēru. Es esmu pateicīgs par viņas uzcītīgo kalpošanu Sieviešu Palīdzības biedrībā vairāk nekā trīsdesmit gadus. Sešpadsmit gadu vecumā, kad saņēmu savu autovadītāja apliecību, man bija iespēja no viņas mācīties, kad viņa paņēma mani līdzi, lai palīdzētu bīskapam rūpēties par trūcīgajiem un nabadzīgajiem” (Conference Report, 1992. g. apr., 90; vai *Ensign*, 1992. g. maijs, 65).

- Kādas iespējas ir vecākiem, lai mācītu savus bērnus ar saviem vārdiem?

Dalībniekiem pārrunājot šo jautājumu, paskaidrojiet, ka ģimenes lūgšana, ģimenes Svēto Rakstu studēšana un ģimenes mājvakars tiks pārrunāti 16. stundā. Papildu šīm noteiktajām mācīšanas iespējām daudzas mācīšanas iespējas rodas neplānotos brīžos dzīves laikā. Šīs iespējas var būt spēcīgi mācīšanas brīži, jo tie ir cieši saistīti ar to, ko bērni pieredz. Tādēļ, ka šādas iespējas var ātri rasties un ātri zust, vecākiem nepieciešams tās atpazīt un būt gataviem mācīt principus, ko viņu bērni ir gatavi mācīties.

- Kādi ir daži no neplānotiem mācīšanas brīžiem, ko vecāki var pamanīt? (Ja dalībniekiem ir grūti atbildēt uz šo jautājumu, apsveriet iespēju dalīties tālāk dotajos ieteikumos, kas mudina uz pārrunu.)

Vecāki var rast mācīšanas brīžus, kad bērniem ir jautājumi vai raizes, problēmas ar saprašanos ar brāļiem un/vai māsām, vai draugiem, kad tiem ir iespējas pieņemt lēmumus, vai rodas jautājumi par idejām, kas tiek sniegtas plašsaziņas līdzekļos. Citas mācīšanas iespējas rodas, kad bērniem nepieciešams mācīties no savām kļūdām, kad tie kalpo, kad tiem nepieciešams kontrolēt savas dusmas vai kad tiem nepieciešama palīdzība, lai atpazītu Svētā Gara ietekmi.

- Kādos veidos ģimenes ieražas, piemēram, ēdienreizes un gulētiešanas laiks, sniedz iespējas mācīt?
- Kādos veidos īpašais laiks divatā ar bērnu vecākiem sniedz iespējas mācīt? Ko vecāki var darīt, lai nodrošinātu, ka tie pavada laiku vienatnē ar katru no saviem bērniem?
- Ko jūs esat spējuši mācīt bērniem neplānotos mācīšanas brīžos?

Paskaidrojiet, ka nākamajās šī mācību kursa četrās stundās tiks pārrunāti principi, ko vecākiem vajadzētu mācīt saviem bērniem un kādas vecākiem ir iespējas mācīt.

Noslēgums

Uzsveriet, ka, ja vecāki meklē vadību no Tā Kunga, Viņš vadīs to centienos mācīt savus bērnus. Vecākiem jābūt uzcītīgiem un konsekventiem savos centienos mācīt ar savu piemēru un ar saviem vārdiem.

Vadoties no Gara, lieciniet par patiesībām, kas tika pārrunātas stundas laikā.

Atsaucieties uz 46–51. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot eldera Džeimsa E. Fausta rakstu „Vislielākais izaicinājums pasaulē—būt labiem vecākiem” un eldera Legranda R. Kurtisa rakstu „Mīlestības ieskaits galds.” Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie rakstus un studiju ceļvedi lasa un pārrunā kopā.

Mērķis Palīdzēt dalībniekiem palielināt vēlmi un spējas mācīt bērniem galvenos evaņģēlija principus un priekšrakstus.

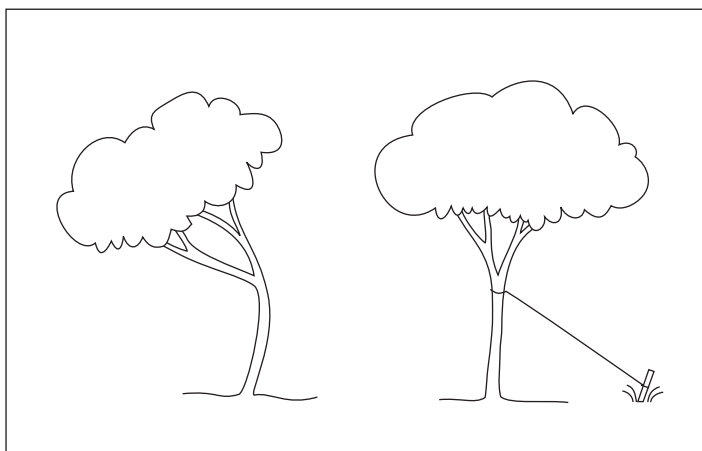
Sagatavošanās

1. Apdomājiet veidus, kā jūs varat lietot principus no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).
2. Apdomājiet mācības un principus, kas izklāstīti šīs stundas galvenajos virsrakstos. Nedēļas laikā meklējiet veidus, kā mācīt šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.

**Ieteicamā
stundas gaita**

Vecāku mācītais var palīdzēt bērniem kļūt stipriem ticībā.

Uz tāfeles uzzīmējiet šādus zīmējumus:

- Ko šie divi zīmējumi attēlo? Ko šie zīmējumi māca par bērnu audzināšanu?

Ja dalībniekiem ir grūti atbildēt uz šiem jautājumiem, atgādiniet tiem prezidenta Hinklija stāstu par koka stādīšanu 12. stundā. (Ja jūs mācāt šo stundu un neesat mācījuši 12. stundu, tad, pirms pārrunājat attēlus uz tāfeles, dalieties stāstā no 57–58. lpp.)

Koks kreisajā pusē simbolizē bērnu, kurš ir novirzījies no evaņģēlija, jo viņa vai viņas vecāki nav mācījuši un dzīvojuši pēc evaņģēlija mājās. Koks labajā pusē simbolizē bērnu, kurš mācās evaņģēliju no savu vecāku vārdiem un piemēra. Kad pūš stipri vēji, jaunais koks, ko tur aukla, turpinās augt taisni. Tāpat arī bērniem ir lielāka iespēja kļūt stipriem ticībā, ja to vecāki ir tiem mācījuši vienkāršus evaņģēlija principus.

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mācība un Derības 68:25–28.

- Saskaņā ar šo Rakstu vietu, ko Tas Kungs prasa no vecākiem, lai tie mācītu saviem bērniem? (Dalībnieku atbildes pierakstiet uz tāfeles, kā tas šeit parādīts.)

Ticība Jēzum Kristum
Grēku nožēlošana
Kristīšana
Svētā Gara dāvanas saņemšana
Lūgšana
Taisnīga dzīve Tā Kunga priekšā

- Kādēļ ir svarīgi, lai vecāki mācītu šos principus un priekšrakstus saviem bērniem, kamēr tie vēl ir mazi?

Bīskaps Roberts D. Heilzs, kalpojot par prezidējošo bīskapu, paskaidroja: „Bērni, kuriem ir mācīts lūgt un kuri lūdz kopā ar saviem vecākiem, kad tie ir mazi, visticamāk, ka lūgs, kad tie kļūs vecāki. Tie, kuriem ir mācīts, kamēr tie ir jauni, mīlēt Dievu un ticēt, ka Viņš dzīvo, pieaugot biežāk turpinās savu garīgo pilnveidošanos un attīstīs savas mīlestības izjūtas” (Conference Report, 1993. g. okt., 10; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 10).

Vecākiem jā māca saviem bērniem evaņģēlija galvenie principi un priekšraksti.

Lietojiet tālāk sniegtos jautājumus, lai pārrunātu veidus, kādos vecāki var palīdzēt saviem bērniem pielietot ticības un grēku nožēlošanas principus un sagatavoties kristīšanai un Svētā Gara dāvanas saņemšanai. Vadot šo pārrunu, mudiniet dalībniekus dalīties piemēros no savas dzīves.

- Lai izrādītu ticību Jēzum Kristum, mums jābūt pareizai izpratnei par Viņa raksturu un īpašībām. Ko vecāki var darīt, lai palīdzētu saviem bērniem izprast Glābēja raksturu un īpašības?
- Īsi pārskatiet aprakstus par to, kā Jēzus dziedināja Jaira meitu (Marka 5:21–24, 35–43) un to, kā Nefijs atsaucās uz pavēli iegūt misiņa plāksnes (1. Nefija 3:1–7). Kā šie apraksti no Svētajiem Rakstiem var palīdzēt bērniem izrādīt ticību Jēzum Kristum?
- Kā dalīšanās pieredzē no mūsu dzīves var palīdzēt stiprināt bērnu ticību?

Norādiet, ka vecākiem ir jāmeklē iespējas mācīt saviem bērniem to, ka ticība mums palīdz dzīves izaicinājumos un grūtībās. Piemēram, ja bērnam ir grūtības skolā vai ar kādu draugu, vecāki ar bērnu var kopā izlasīt kādu Rakstu vietu, palīdzēt tam lūgt pēc vadības un mierinājuma, un tad palīdzēt bērnam saprast, kā Tas Kungs sniedz palīdzību.

- Cenšoties mācīt savus bērnus par grēku nožēlošanu, kādēļ vecākiem ir svarīgi meklēt mācīšanas brīžus ikdienas dzīvē?

Paskaidrojiet, ka tad, kad vecāki pamana, ka bērni pieņem nesaprātīgus lēmumus, tie var bērniem vaicāt, kā tie jūtas par šiem lēmumiem un ko varētu darīt

savādāk. Tie var ļaut bērniem labot kļūdas un, ja nepieciešams, paust nožēlu Tam Kungam un tiem, kas ir apvainoti vai sāpināti. Vecāki var palīdzēt saviem bērniem arī atpazīt laimi un mieru, kas nāk caur patiesu grēku nožēlošanu.

- Īsi pārskatiet Almas, jaunākā, pievēršanos (Mosijas 27, Almas 36) un anti-nefij-lehijiešu pievēršanos (Almas 23). Kā šīs Rakstu vietas var palīdzēt bērniem novērtēt grēku nožēlošanas un piedošanas svētības?
- Pārskatiet kristīšanās derību, kopā ar dalībniekiem lasot Mosijas 18:8–10 un Mācības un Derību 20:37. Kā vecāki var palīdzēt saviem bērniem sagatavoties un turēt kristīšanās derību?
- Kādos veidos vecāki var palīdzēt saviem bērniem ilgoties pēc kristīšanas un Svētā Gara dāvanas saņemšanas?

Vecākiem „ir jāamāca saviem bērniem lūgt un staigāt taisnīgi Tā Kunga priekšā.”

- Kādēļ vecāku piemērs ir lielākais skolotājs, kas palīdz bērniem padarīt lūgšanu par regulāru savas dzīves sastāvdaļu?
- Papildu tam, kad vecāki parāda piemēru kā lūgt, kādi ir daži principi par lūgšanu, ko vecāki var mācīt saviem bērniem? (Dalībniekiem atbildot uz šo jautājumu, izlasiet un pārrunājiet tālāk dotās Rakstu vietas un citātu. Mudiniet dalībniekus dalīties pieredzēs, kas ir saistītas ar šīm mācībām.)
 - a. Jēkaba v. 1:5–6 (Dievs mums dos gudrību, ja mēs Viņu lūgsim ticībā.)
 - b. 2. Nefija 32:9 (Mums jālūdz vienmēr. Mēs lūdzam Tēvu Jēzus Kristus Vārdā.)
 - c. Almas 37:37 (Ja mēs apspriežamies ar To Kungu visā, ko mēs darām, Viņš mūs vadīs uz labu.)
 - d. 3. Nefijs 18:19–21 (Ja mēs lūdzam Tēvu Jēzus Kristus Vārdā, mēs to saņemsim, ja mēs lūdzam to, kas ir taisnīgi. Mums jālūdz savās ģimenēs.)
 - e. Mācība un Derības 112:10 (Ja esam pazemīgi, Tas Kungs atbildēs uz mūsu lūgšanām.)

Elders Dalins H. Ouks no Divpadsmit apustuļu kvoruma runāja par to, cik svarīgi ir lietot „lūgšanas valodu”. Viņš teica, ka bērni šo valodu var mācīties no saviem vecākiem:

„Savu dzimto valodu mēs mācāmies, vienkārši klausoties cilvēkos, kas tajā runā. Tā tas ir arī ar valodu, kurā mēs uzrunājam mūsu Debesu Tēvu. Apgūt lūgšanas valodu ir vieglāk un patīkamāk par jebkuru citu valodu. Mums ir jāsniedz iespēja saviem bērniem mācīties šo valodu caur klausīšanos, kā viņu vecāki to lieto dažādajās lūgšanās, kas katru dienu tiek teiktas viņu mājās” (Conference Report, 1993. g. apr., 20; vai *Ensign*, 1993. g. maijs, 18).

- Kā vecāki var lietot ģimenes lūgšanu kā laiku, lai mācītu savus bērnus?
- Ko vecāki var darīt, lai mudinātu savus bērnus lūgt individuāli?
- Tas Kungs ir teicis, ka vecākiem jāamāca saviem bērniem „staigāt taisnīgi” Viņa priekšā (M&D 68:28). Kādos veidos vecāki var izmantot mājas un ģimenes apstākļus, lai mudinātu savus bērnus „staigāt taisnīgi Tā Kunga priekšā”? (Atbildēs var būt ietverts, ka vecākiem jāamāca saviem bērniem paklausīt evaņģēlija likumiem un priekšrakstiem un stāvēt kā Dieva lieciniekiem visos laikos un visās vietās.)

- Ko vecvecāki un citi radnieki var darīt, lai palīdzētu vecākiem mācīt bērniem evaņģēlija principus? Kādos veidos jūs esat redzējuši labu piemēru, kā radnieki var palīdzēt bērniem?

Noslēgums

Uzsveriet, ka Dievs ir devis vecākiem atbildību mācīt saviem bērniem taisnīguma principus. Mudiniet dalībniekus censties dzīvot pēc principiem, kas tika mācīti šajā stundā, un noteikt veidus, kā tie var labāk mācīt bērniem šos principus.

Vadoties no Gara, dalieties savā pārlicībā par patiesībām, kas tika pārrunātas stundas laikā.

Atsaucieties uz 52–55. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) izlasot eldera Roberta D. Heilza rakstu „Ģimeņu stiprināšana: mūsu svētais pienākums.” Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie lasa un pārrunā studiju ceļveža rakstus kopā.

Mērķis Palīdzēt dalībniekiem palielināt savu vēlmi un spējas mācīt bērniem līdzjūtību, kalpošanu, godīgumu un cieņu pret cita īpašumu, godīga darba prieku un morālo šķīstību.

Sagatavošanās

1. Pārskatiet principus nodaļā „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.). Meklējiet veidus, kā lietot šos principus, kad gatavojaties mācīt.
2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus, kas izklāsta stundas mācības un principus. Kā daļu no savas gatavošanās nedēļas laikā pārdomājiet šīs mācības un principus, meklējot Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības. Ja nepieciešams, māciet šos principus divu mācību stundu laikā.
3. Ja pieejami norādītie materiāli, pārskatiet tos un paņemiet līdzī uz klasi:
 - a. *Jaunatnes morāles stiprināšanai* (34285).
 - b. *A Parent's Guide (Vecāku ceļvedis)* (31125).
 - c. *Family Home Evening Resource Book* (31106). Pārskatot šo grāmatu, īpašu uzmanību pievēršiet „Teaching Responsibility” (Atbildība mācīt) 246–47. lpp. un „Teaching about Procreation and Chastity” (Mācīšana par radīšanu un šķīstību) 253–60. lpp.. Apsveriet iespēju stundas laikā atsaukties uz šīm nodaļām.

Ieteicamā stundas gaita

Vecāki izrāda mīlestību pret saviem bērniem, kad viņi tos māca.

Dalieties šajā eldera Lorena C. Danna no Septiņdesmitajiem pieredzē:

„Uzaugot mazā kopienā, mans tēvs saskatīja nepieciešamību, lai mēs ar brāli mācītos darba principu. Tādēļ viņš lika mūs pie darba mazā saimniecībā pilsētas nomalē, kur mēs uzaugām. Viņš strādāja vietējās avīzes izdevniecībā, tādēļ viņš nevarēja ar mums kopā pavadīt daudz laika, izņemot agrus rītus un vakarus. Tā bija diezgan liela atbildība diviem pusaudžiem, un reizēm mēs pieļāvām kļūdas.

Ap mūsu mazo saimniecību atradās citas saimniecības, un kādu dienu atnāca viens no lauksaimniekiem, lai satiktu manu tēvu un pastāstītu viņam to, ko tas domāja, ka mēs darām nepareizi. Mans tēvs viņu uzmanīgi uz klausīja un tad teica: Džim, tu nesaproti. Redzi, es audzinu zēnus, nevis govīs. Pēc mana tēva nāves Džims pastāstīja mums šo stāstu. Cik pateicīgs es esmu par tēvu, kurš nolēma audzināt zēnus, nevis govīs. Neskatoties uz kļūdām, mēs iemācījāmies, kā strādāt tajā mazajā saimniecībā, un es domāju, ka, lai arī viņi par to daudz nerunāja, mēs vienmēr zinājām, ka Mātei un Tēvam mēs bijām daudz svarīgāki par govīm vai jebko citu” (Conference Report, 1974. g. okt., 12; vai *Ensign*, 1974. g. nov., 11).

- Kas šajā stāstā uz jums atstāj iespaidu?

Uzsveriet, ka elders Danns un viņa brālis vienmēr zināja, ka vecāki tos mīl. Viens no veidiem, kā vecāki izrāda mīlestību pret saviem bērniem, ir veltīt laiku, lai palīdzētu tiem mācīties un pielietot evaņģēlija principus. Šī stunda ir par to, kā mācīt bērniem piecus galvenos evaņģēlija principus, ko pielietot dzīvē: līdzjūtību un kalpošanu, godīgumu un cieņu pret cita īpašumu, godīga darba prieku un morālo šķīstību.

Vecākiem jā māca bērniem līdzietība un kalpošana.

Paskaidrojiet, ka Savas kalpošanas laikā Glābējs mācīja, cik svarīgi ir kalpot un mīlēt citus. Viņš mācīja šo principu ar vārdiem un ar piemēru.

- Ko bērni iegūst no tā, ja no saviem vecākiem tie ir mācījušies mīlēt un kalpot citiem? (Papildu tam, lai uzzinātu dalībnieku domas, dalieties tālāk dotajos piemēros.)

Prezidents Boids K. Pekers no Divpadsmit apustuļu kvoruma novēroja:

„Gadu gaitā es esmu vērojis kādu dārgu māsu, kura kalpoja daudz vairāk, nekā tas tiek prasīts viņas Baznīcas aicinājumā mācīt vai vadīt. Viņa saskata vajadzību un kalpo—nevis: „Pasauc mani, ja tev vajadzīga palīdzība”, bet: „Šeit es esmu, ko es varu darīt?” Viņa dara daudz mazu lietu, piemēram, sapulcē auklē kāda bērnu vai aizved kādu bērnu, kas ir nokavējis autobusu, uz skolu. Viņa vienmēr Baznīcā cenšas iepazīties ar jauniem cilvēkiem un sper soli pretī, lai ar tiem runātos. . .

Viņa mācījās šo kalpošanas garu no savas mātes. Kalpošanas gars vislabāk tiek mācīts mājās. Mums jā māca savi bērni ar piemēru un jā saka tiem, ka nesavtīgs gars ir būtiski svarīgs laimei” (Conference Report, 1997. g. okt., 5; vai *Ensign*, 1997. g. nov., 6).

Kādā ģimenē bērns saskārās ar grūtībām. Lai palīdzētu viņam pārvarēt grūtības, viņa vecāki to mudināja katru dienu veikt slepenu kalpošanu kādam citam ģimenes loceklim. Nedēļas beigās viņš mazāk uztraucās par savām raizēm un sāka baudīt svētības un mieru, kas nāk no rūpēm par citiem.

- Kas ir tas, ko par kalpošanu mēs varam iemācīties mājās un nekur citur?
- Kādus ieteikumus jūs varētu sniegt, kas varētu palīdzēt vecākiem mācīt saviem bērniem kalpot citiem?

Apsveriet iespēju pierakstīt dalībnieku atbildes uz tāfeles. Mudiniet dalībniekus, lai tie dalās piemēros no savas dzīves. Palūdziet tiem arī dalīties idejās par ģimenes kalpošanas pasākumiem. Vadot šo pārrunu, sniedziet šādas idejas:

- a. Vecāki var rādīt piemēru, kalpojot ģimenes locekļiem, pildot Baznīcas uzdevumus un cenšoties palīdzēt citiem apkārtējiem.
- b. Tie var raudzīties pēc iespējām, kad bērni varētu kalpot ģimenes locekļiem un citiem apkārtējiem. Pat ļoti mazi bērni var izjust kalpošanas prieku.

Vecākiem jā māca bērniem godīgums un cieņa pret otra īpašumu.

Dalieties tālāk sniegtajā padomā, ko teicis prezidents N. Eldons Taners, kurš kalpoja par pirmo padomnieku Augstākajā Prezidijā.

„Godīguma mācīšana sākas mājās. Katram no mums ir personīgās lietas, kas ir vienīgi mūsu. Mēs varam un mums jā dalās ar tādām lietām kā rotaļlietas,

spēles un kalpošana, taču mums ir nauda, dārglietas vai drēbes, kas ir katra personīgais īpašums un ko nedrīkst paņemt bez īpašnieka piekrišanas. Bērnam, kurš ciena šādu godīgumu mājās, nebūs nosliece pārkāpt šo principu ārpus mājām. No otras puses, ja nav tādas mācīšanas, tiek sekmēta necieņa pret citu tiesībām un īpašumu” (Conference Report, 1978. g. apr., 64; vai *Ensign*, 1978. g. maijs, 44).

- Kas var notikt, ja bērniem netiek mācīts cienīt citu īpašumu?
- Kādos veidos bērni mājās var būt godīgi un cienīt citu īpašumu? Kad vecākiem vajadzētu sākt mācīt šos principus saviem bērniem?

Vecākiem jā māca bērniem par godīga darba ieguvumiem.

Paskaidrojiet, ka Baznīcas vadītāji bieži vecākiem sniedz padomus par to, cik svarīgi ir mācīt bērniem strādāt. Lai gan dažkārt ir grūti bērniem mācīt strādāt, vecākiem jābūt neatlaidīgiem šajos centienos. Elders L. Toms Perijs no Divpadsmīt apustuļu kvoruma sniedza padomu: „Bērnu mācīšana par godīga darba prieku ir viena no lielākajām dāvanām, ko jūs tiem varat sniegt” (Conference Report, 1986. g. okt., 78; vai *Ensign*, 1986. g. nov., 62).

- Cik liela nozīme ir mācīt bērniem darba un strādīguma principus, kad tie ir mazi? Kā vecāki var palīdzēt saviem bērniem mācīties strādāt? (Dalībniekiem pārrunājot šo jautājumu, mudiniet tos dalīties piemēros no savas dzīves. Apsveriet iespēju minēt tālāk sniegtās idejas, lai rosinātu pārrunu.)
 - a. Rādīt bērniem piemēru, ar prieku veicot sīkos mājas darbus.
 - b. Dot bērniem atbildības, kas ir atbilstošas to spējām.
 - c. Veltīt laiku, lai mācītu bērniem, kā labi paveikt to pienākumus.
 - d. Izteikt bērniem pateicību par palīdzību.

Izlasiet vienu vai abus no tālāk dotajiem izteikumiem.

Prezidents Gordons B. Hinklijs, 15-tais Baznīcas prezidents, deva padomu: „Bērniem ir jāstrādā kopā ar saviem vecākiem—kopā ar tiem jāmazgā trauki, kopā ar tiem jāmazgā grīdas, jāpļauj zāliens, jāapgriež koki un krūmi, jākrāso, jālabo, jātīra un jādara simtiem citas lietas, kur tie var mācīties, ka tīrības, progresā un labklājības maksa ir darbs” (*Teachings of Gordon B. Hinckley* [1997], 707).

Kalpojot Divpadsmīt apustuļu kvorumā, elders Džeimss E. Fausts mācīja: „Lai bērniem iemācītu būt disciplinētiem un atbildīgiem, svarīgi ir mācīt viņiem strādāt. . . . Jau atkal, strādāšanas principa labākie skolotāji ir paši vecāki. Man darbs nesa prieku, kad es pirmo reizi strādāju līdzās savam tēvam, vectēvam, onkuļiem un brāļiem. Es esmu pārliecināts, ka visbiežāk es biju traucēklis, nevis palīgs, bet atmiņas ir tik miļas, un iegūtās mācības ļoti vērtīgas. Bērniem ir nepieciešams iemācīties atbildību un pastāvību. Vai vecāki personīgi izmanto laiku, lai parādītu un demonstrētu, un paskaidrotu tā, lai bērni varētu, kā mācīja Lehijs, „rīkot[ies] paši un nevis lai ar viņiem rīkotos”? (2. Nefija 2:26)” (Conference Report, 1990. g. okt., 42; vai *Ensign*, 1990. g. nov., 34; skat. arī 48. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*).

- Kādēļ bērniem ir svarīgi strādāt kopā ar saviem vecākiem un citiem ģimenes locekļiem? Kā tas ietekmē attiecības, ja ģimenes locekļi kopā strādā?
- Kāda ir atbildība par godīgu darbu? (Atbildes varētu būt līdzīgas tālāk dotajām.)

- a. Gandarījums un prieks par labi paveiktu darbu
 - b. Sasnieguma sajūta
 - c. Izglītība būtiskās praktiskās iemaņās
 - d. Pašvērtējuma pieaugums
 - e. Materiāla atlīdzība, piemēram, mācību apbalvojumi un finansiāli ieguvumi
- Kādos veidos darbs ir garīga svētība, kā arī laicīga svētība?
 - Ko vecāki var darīt, lai palīdzētu saviem bērniem nopelnīt naudu un gudri to izlietot? Kā vecāki var palīdzēt saviem bērniem sabalansēt darbu ar citiem pienākumiem, tādiem kā Baznīcas darbs, skolas uzdevumi un sīki mājas darbi?
 - Kādas briesmas pastāv, ja vecāki ļauj saviem bērniem izvairīties no atbildības strādāt?

Elders Nīls A. Maksvels no Divpadsmit apustuļu kvoruma mācīja:

„Daļa no evaņģēlija pilnības ir darba evaņģēlijs. Misionāru darbs ir darbs, lai arī tas ir prieka pilns. Tempļa darbs ir darbs, lai arī tas ir prieka pilns. Ir tikai nedaudzi no mūsu pārņemtās jaunatnes, kas strādā labi, taču lielākoties to dara, lai izpatiktu sev. . .

Esiet uzmanīgi . . . kad jūs pārmērīgi vēlaties, lai lietas jūsu bērniem būtu labākas, nekā tās bija jums. Tomēr nejauši nepasliktiniet stāvokli, atceļot sapratīga darba prasību kā daļu no bērnu pieredzes, tādējādi izolējot savus bērnus no tā, kas padarījis jūs par to, kas esat!” (Conference Report, 1998. g. apr., 50; vai *Ensign*, 1998. g. maijs, 38).

Vecākiem jā māca bērniem morālā šķīstība.

Uzsveriet, ka vecākiem ir pienākums mācīt saviem bērniem Tā Kunga standartus morālai šķīstībai. Tas bērniem palīdzēs pretoties kārdinājumam.

- Kādēļ vecākiem vajadzētu uzņemties iniciatīvu, lai ar saviem bērniem pārrunātu morālo šķīstību un seksualitāti? Kādi ir riski, ja vecāki neuzņemas šo iniciatīvu?

Norādiet, ka mūsdienu pasaulē bērni nevar izvairīties no dzirdēšanas par seksualitāti. Tomēr daudz no tā, ko tie pasaulē dzird, sekmē svētā radišanas spēku ļaunprātīgu izmantošanu. Bērniem—un jo īpaši pusaudžiem—par šīm tēmām ir nepieciešama pareiza informācija. Vecākiem ir jāpalīdz, lai bērni gūtu spēku pretoties maldiem, kas tiek mācīti pasaulē. Tiem jā māca bērniem Tā Kunga iecere par radišanas spēka lietošanu.

Uzaiciniet dalībniekus, kas ir vecāki, pastāstīt par veiksmīgām pieredzēm, kas tiem ir bijušas, mācot savus bērnus par šīm tēmām. Papildu tam, lai uzzinātu dalībnieku domas, dalieties tālāk dotajos principos.

Ļoti maziem bērniem jāsniedz skaidra un vienkārša informācija par viņu ķermeņu svēto dabu. Šāda izpratne palīdz bērniem aizsargāt sevi pret tiem, kas var mēģināt nodarīt pāri. Kad bērni sasniedz pubertātes vecumu, vecākiem vajadzētu uzmanīgi tiem izskaidrot, kādas pārmaiņas notiek viņu ķermenī. Tiem vajadzētu izskaidrot, ka fiziska nobriešana ir normāla un tā ir Dieva ieceres daļa.

Vecākiem vajadzētu arī palīdzēt saviem bērniem saprast, ka seksualitāte ir laba, ja tā tiek lietota robežās, ko noteicis Tas Kungs, taču tas ir nopietns grēks, ja tā

lietota, pārkāpjot Dieva pavēles. Pusaudžiem ir nepieciešamas skaidras vadlīnijas no saviem vecākiem par Tā Kunga standartiem.

Parādiet bukletu *Jaunatnes morāles stiprināšanai*. Paskaidrojiet, ka šis buklets sniedz lielisku palīdzību jauniešiem un to vecākiem. Tajā ietverta informācija par Baznīcas standartiem attiecībā uz randiņiem, apģērbu, valodu, plašsaziņas līdzekļiem, mūziku un dejošanu. Mudiniet vecākus lasīt un pārrunāt šo bukletu individuāli ar katru no bērniem, kas ir pusaudža gadus. Tas vecākiem sniedz vieglu veidu, kā aizskart tēmas, par kurām varētu būt grūti runāt. Tas arī sniedz jaunatnei iespēju uzdot konkrētus jautājumus par tikumības standartiem. Dalieties šādā izvilkumā no bukleta 26–27. lpp.:

„Mūsu Debesu Tēvs Saviem bērniem ir noteicis, ka seksuālā tuvība ir jātaupa laulības dzīvei. Fiziskā tuvība starp vīru un sievu ir skaista un svēta. To Dievs ir noteicis bērnu radīšanai un mīlestības jūtu paušanai laulības ietvaros: Tādēļ vīrs atstās tēvu un māti un pieķersies savai sievai: un tie kļūs par vienu miesu (1. Mozus 2:24).

Tādēļ, ka seksuālā tuvība ir tik svēta, Tas Kungs pieprasa paškontroli un šķīstību pirms laulības, kā arī pilnīgu uzticību pēc laulības. Ejot uz randiņiem, izturieties pret savu partneri ar cieņu un sagaidiet tādu pat cieņu no sava partnera. Nekad neizmantojiet savu partneri par savu miesaskārīgo vēlmju apmierināšanas objektu. Neatbilstošs fizisks kontakts var radīt paškontroles zudumu. Vienmēr kontrolējiet sevi un savas fiziskās izjūtas.

Tas Kungs konkrēti aizliedz noteiktu uzvedību, ieskaitot jebkādas dzimumattiecības pirms laulībām, glāstīšanu, perversijas (tādas kā homoseksuālismu, izvarošanu un asinsgrēku), masturbāciju un aizņemtību ar seksu domās, vārdos un rīcībās. . .

Homoseksuālas un lesbiskas attiecības ir grēcīgas un pret dabiskas Tam Kungam (skat. Rom. 1:26–27, 31). Nedabiskas jūtas, ieskaitot tās, kas ir pret sava dzimuma pārstāvjiem, ir pretējas Dieva mūžīgajai iecerei Viņa bērniem. Jūs esat atbildīgi/as par pareizu izvēļu veikšanu. Miesaskārīgas sajūtas un vēlmes neatkarīgi no tā, vai tās vērstas pret to pašu vai pretējo dzimumu, var vadīt uz daudz nopietnākiem grēkiem. Visiem Pēdējo Dienu Svētajiem jāmācās sevi kontrolēt un disciplinēt.”

Parādiet grāmatas *A Parent's Guide* un *Family Home Evening Resource Book*. Paskaidrojiet, ka šīs grāmatas piedāvā palīdzību vecākiem, kas cenšas saviem bērniem mācīt par šķīstību. *A Parent's Guide* ir pilnībā veltīts šai tēmai. Grāmatā *Family Home Evening Resource Book* par šo tēmu tiek runāts 253–60. lpp.

Uzsveriet, ka, vecākiem runājot ar saviem bērniem par seksualitāti, tie var liecināt, ka morālā šķīstība vada uz prieku un mieru.

- Kādēļ vecākiem ir svarīgi rādīt morālās šķīstības piemēru papildu mācīšanai par to? Kādos veidos vecāki var rādīt morālās šķīstības piemēru?

Norādiet, ka bērni var apgūt patiesus principus par morālo šķīstību no tā, kā vecāki izturas viens pret otru, no literatūras veidiem un citiem plašsaziņas līdzekļiem, ko vecāki ļauj turēt mājās, un no tā, kā vecāki runā par svēto radīšanas spēku.

Noslēgums

Uzsveriet, ka vecāki ir atbildīgi par to, lai mācītu saviem bērniem taisnīguma principus. Mudiniet dalībniekus censties dzīvot pēc principiem, kas tika mācīti šajā stundā, un noteikt veidus, kā tie var labāk mācīt bērniem šos principus.

Vadoties no Gara, dalieties savā pārlicībā par patiesībām, kas tika pārrunātas stundas laikā.

Atsaucieties uz 56–60. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedi: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot prezidenta Boida K. Pekera rakstu „Māciet bērnus”. Norādiet, ka laulāti pāri var gūt lielu labumu, ja tie rakstus un studiju ceļvedi lasa un pārrunā kopā.

Mērķis	Mācīt principus, kas palīdzēs vecākiem vadīt savus bērnus lēmumu pieņemšanā.
Sagatavošanās	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sagatavojoties mācīt, meklējiet veidus, kā sekot principiem no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.). 2. Izlasiet stundas galvenos virsrakstus. Šie virsraksti sniedz pārskatu par šīs stundas mācībām un principiem. Gatavojoties stundai, padomājiet par veidiem, kā palīdzēt dalībniekiem lietot šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības. 3. Ja ir pieejama grāmata <i>Family Home Evening Resource Book</i> (31106), studējiet „Rīcības brīvība—atslēga izaugsmei” 237–38. lpp. un „Ietiepīga bērna audzināšana” 252–53. lpp. Apsveriet iespēju stundas laikā atsaukties uz šiem rakstiem. 4. Uz klasi paņemiet līdzīgu mazu oli. Jūs to izmantosit šīs stundas pēdējā daļā.

Ieteicamā stundas gaita

Bērniem nepieciešama vadība, kad tie pieņem lēmumus.

Izlasiet šo dzejoli, ar ko vispārējās konferences runā dalījās prezidents Tomass S. Monsons no Augstākā Prezidija:

Viņš stāvēja krustcelēs gluži viens,
Un saule tam spīdēja sejā.
Tam nebija nojausmas par pasauli—
Viņš bija, lai dotos skrējienā.
Bet ceļi stiepās uz austrumiem, un ceļi stiepās uz rietumiem,
Un zēns nezināja, kurš ceļš ir labākais;
Viņš izvēlējās ceļu, kas veda to lejup,
Un zaudēja skrējieni un uzvarētāja kroni.
Galu galā viņš tika notverts lamatās,
Jo nebija neviena tajās krustcelēs,
Kas rādītu tam labāku ceļu.

Kādu citu dienu, tai pat vietā
Stāvēja kāds zēns ar lielām cerībām.
Arī viņš bija, lai dotos skrējienā,
Arī viņš meklēja to, kas ir labs,
Taču tur bija kāds, kas ceļus pazina,
Un kurb doties viņam rādīja.
Viņš nogriezās no ceļa, kas vestu to lejup,
Un uzvarēja un guva uzvarētāja kroni.
Tagad viņš dodas pa skaistu lielceļu,
Jo tajās krustcelēs bija kāds,
Kas parādīja ceļu labāku.

[citēts no *Central Christian Monitor*, Conference Report, 1993. g. okt., 66–67; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 48]

Paskaidrojiet, ka bērni un jaunieši bieži stāv krustcelēs—brīžos, kad tie saskaras ar lēmumiem, kam ir paliekoša ietekme uz to dzīvi. Vecākiem, kuri pazīst ceļus, ir jābūt līdzās, lai palīdzētu saviem bērniem pieņemt taisnīgus lēmumus. Pat, ja vecāki nevar būt kopā ar saviem bērniem lēmumu pieņemšanas brīžos, bērniem jāspēj saņemt vadību un palauties uz Svētā Gara mudinājumiem, atceroties vecāku mācības.

Vecāki var palīdzēt bērniem lietot savu rīcības brīvību taisnīgumā.

Paskaidrojiet, ka rīcības brīvība ir viena no Debesu Tēva lielākajām dāvanām mums. Rīcības brīvība ir spēks izvēlēties un rīkoties pašiem. Caur rīcības brīvību mēs izvēlamies sekot Glābējam un saņemt mūžīgās dzīves svētību (skat. 2. Nefija 2:25–28).

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Mācība un Derības 58:27–28.

- Kādos veidos šie panti attiecas uz vecākiem, kad tie palīdz saviem bērniem pieņemt lēmumus?
- Ko bērni iegūst, ja viņiem tiek ļauts pašiem pieņemt lēmumus?

Tālāk sniegtais materiāls izklāsta principus, kurus var lietot vecāki, lai palīdzētu saviem bērniem taisnīgi lietot savu rīcības brīvību. Pārrunājiet šos principus ar dalībniekiem.

Māciet bērniem Debesu Tēva diženo laimes ieceri.

Kopā ar dalībniekiem izlasiet šo izvilkumu no Almas 12:32:

„Tādēļ Dievs deva viņiem baušļus pēc tam, kad bija darījis zināmu tiem pestīšanas ieceri.”

- Kādēļ tas ir svarīgi, ka Dievs deva baušļus *pēc tam*, kad bija darījis zināmu pestīšanas ieceri? Kādos veidos šis princips attiecas uz vecāku centieniem mudināt savus bērnus paklausīt baušļiem?

Elders Boids K. Pekers no Divpadsmit apustuļu kворuma mācīja:

„Jauni cilvēki vaicā „kāpēc?”—Kāpēc mums ir pavēlēts *darīt* kaut ko, un kādēļ mums ir pavēlēts *nedarīt* kaut ko citu? Zināšanas par laimes ieceri . . . var jaunajiem sniegt atbildes uz šiem „kāpēc” . . .

Jūs nebūsit kopā ar [saviem] bērniem to kārdinājumu brīžos. Tajos bīstamajos brīžos tiem jāpaļaujas uz saviem spēkiem. Ja tie var sevī atrast evaņģēlija ieceres pamatus, tie tiks ļoti stiprināti.

Šo ieceri ir vērts atkārtot atkal un atkal. Tad tie zinās dzīves mērķi, par mūsu Izpircēja realitāti un iemeslu baušļiem.

Evaņģēlija studēšana, viņu dzīves pieredze papildinās vienmēr pieaugošo liecību par Kristu, par Grēku Izpirkšanu, par evaņģēlija Atjaunošanu” (*The Great Plan of Happiness* [uzruna reliģijas skolotājiem, 1993. g. 10. aug.], 3).

Sniedziet bērniem skaidras vadlīnijas, kas pamatotas uz evaņģēlija principiem.

Paskaidrojiet, ka vecākiem jāsniedz saviem bērniem skaidras vadlīnijas, lai pieņemtu lēmumus. Šie centieni ietver evaņģēlija mācīšanu un uzvedības standartu noteikšanu mājās. Elders Džo Dž. Kristensens no Septiņdesmitajiem mācīja:

„Nebaidieties noteikt skaidrus morālos standartus un vadlīnijas. Droši sakiet nē, kad tas ir nepieciešams. . . Lai [jūsu bērni] zina, ka dažas lietas jūs kā ģimenes locekļi vienkārši nedarāt. Šķiet, ka daži vecāki ir gandrīz patoloģiski noraizējušies par savu bērnu popularitāti un sociālo pieņemšanu un pieļauj daudz ko, kas ir pretēji to labākajiem uzskatiem, piemēram, dārgus modes untumus, nepiedienīgu apģērbu, vēlas stundas, randiņus pirms sešpadsmit gadu vecuma, neatļautas filmas un tā tālāk. Bērni un vecāki, iestājoties par to, kas ir pareizs, dažkārt var justies vientuļi. Var būt vakari vienatnē, izlaistas balles un neredzētas filmas. Vienmēr var nebūt jautri. Taču būt par vecākiem nav cīņa par popularitāti” (Conference Report, 1993. g. okt., 13; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 11).

- Ko vecāki var darīt, lai savai ģimenei noteiktu skaidras morālās vadlīnijas? (Dalībniekiem pārrunājot šo jautājumu, mudiniet tos dalīties piemēros no savas dzīves.)

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Moronija 7:15–19.

- Kādu padomu šie panti sniedz par to, kā atšķirt labu no ļauna? Kādos veidos vecāki var lietot šo padomu, nosakot vadlīnijas saviem bērniem?
- Kādos dzīves aspektos bērniem un jauniešiem dažkārt ir nepieciešama palīdzība, lai atšķirtu labu no ļauna? Kādos veidos vecāki var izmantot padomu no Moronija 7:15–19, lai palīdzētu bērniem pieņemt taisnīgos lēmumus?

Palīdziet bērniem atpazīt savā dzīvē Svētā Gara ietekmi.

Paskaidrojiet, ka Moronija 7:15–19 ir par Kristus gaismu, kas palīdz mums atšķirt labu no ļauna. Papildu tam, ka sekojam Kristus gaismai, mēs varam saņemt vadību no Svētā Gara, kurš „rādīs [mums] visu, kas [mums] jādara” (2. Nefija 32:5) un palīdzēs mums „zināt patiesību par visu” (Moronija 10:5). Bērniem mācoties atpazīt un sekot Svētā Gara mudinājumiem, tie saņems turpmāku palīdzību lēmumu pieņemšanā. Pēc tam, kad bērni ir saņēmuši Svētā Gara dāvanu, vecāki var tiem palīdzēt attīstīt vēlmi būt pastāvīgas Gara klātbūtnes cienīgiem.

Elders Roberts D. Heilzs no Divpadsmit apustuļu kvoruma stāstīja par to, kā viņa māte tam palīdzēja atpazīt Svētā Gara ietekmi:

„Pēc manas kristīšanas un konfirmēšanas māte pavilka mani savrup un vaicāja: „Ko tu jūti?” Es paskaidroju tik labi, cik spēju, silto miera sajūtu, mierinājumu un laimi, ko izjutu. Māte paskaidroja, ka tas, ko es izjutu, ir dāvana, ko es tikko saņēmu, Svētā Gara dāvana. Viņa man teica, ka, ja es dzīvošu tās cienīgs, šī dāvana būs ar mani pastāvīgi. Tas bija mācīšanas brīdis, ko esmu atcerējies visu savu dzīvi” (Conference Report, 1999. g. apr., 42; vai *Ensign*, 1999. g. maijs, 33).

- Ko vecāki var darīt, lai palīdzētu saviem bērniem sajūst un atpazīt Svētā Gara ietekmi? (Atbildes var būt: vecākiem jāmudina savi bērni studēt Rakstus, klausīties svētu mūziku, turēt baušļus un lūgt ar patiesu nodomu. Viņi arī var dalīties ar bērniem garīgās pieredzēs un paust pret tiem savu mīlestību.)

Uzsveriet, ka vecākiem ir svarīgi mudināt savus bērnus uz reliģisku uzvedību, piemēram, personīgi studēt Rakstus, lūgt un gavēt. Piedalīšanās ģimenes reliģiskajās aktivitātēs ir svarīga, taču ar to vien nepietiek.

Sniedziet maziem bērniem iespējas pieņemt vienkāršus lēmumus.

Norādiet, ka vecāki var sniegt maziem bērniem iespējas pieņemt lēmumus. To ieteiktie lēmumi var būt vienkārši, parasti piedāvājot tikai divas izvēles, kuras abas ir pieņemamas. Piemēram, vecāks varētu teikt: „Vai tu šodien vēlies vilkt savu zilo kreklu vai sarkano kreklu” vai „Vai tu vēlies dzirdēt stāstu vai turpināt spēlēties līdz gulētiešanas laikiem?” Kad vecāki ir piedāvājuši šādu izvēli, tie var pieņemt bērna izvēli.

- Kā šādi vienkārši lēmumi var palīdzēt bērniem sagatavoties pieņemt tālejošākus un sarežģītākus lēmumus vēlāk savā dzīvē?

Palīdziet bērniem saprast, ka dažiem lēmumiem ir sekas mūžībā.

Paskaidrojiet, ka tad, kad bērni saskaras ar grūtiem lēmumiem, piemēram, izvēlēties sabata dienas pasākumus, plānot izglītību vai noteikt karjeras mērķus, ir svarīgi, lai tie zinātu, kā pieņemt lēmumus, kas pamatoti uz evaņģēlija patiesībām. Būtiski, lai tie saprastu, ka to lēmumiem var būt sekas mūžībā. Vecākiem jāatvēl laiks, kamēr vēl bērni ir mazi, lai ar tiem runātu par šiem principiem.

- Kādi ir daži no veidiem, kā vecāki var vadīt savus bērnus, tiem sniedzot padomus? (Atbildes var būt: vecāki var dalīties savā pieredzē, atgādināt saviem bērniem par Tā Kunga baušļiem un palīdzēt saviem bērniem padomāt par dažādu izvēļu sekām mūžībā.)
- Kādās situācijās vecākam vajadzētu iejaukties, kad bērns pieņem nepareizu lēmumu?

Palūdziet, lai dalībnieki izlasa šo eldera M. Rasela Balarda no Divpadsmit apustuļu kvorumu izteikumu (63. lappuse *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*):

„Vecāku pienākums ir iejaukties, kad tie redz, ka tiek veiktas nepareizas izvēles. Tas nenozīmē, ka vecāki atņem bērniem dārgo rīcības brīvības dāvanu. Tādēļ, ka rīcības brīvība ir Dieva dota dāvana, galu galā izvēle, ko viņi darīs, kā viņi uzvedīsies un kam viņi ticēs, vienmēr būs viņu. Taču kā vecākiem mums ir jāpārlicinās, kas ir pienācīga uzvedība un kādas ir sekas, ja tie turpina iet pa nepareizu ceļu. Atcerieties, ka jūsu cenzūra mājās ir atkarīga vienīgi no jums. Filmas, žurnāli, televīzija, videofilmas, internets un citi plašsaziņas līdzekļi mājās ir kā viesi un tos jāuzņem vienīgi tad, kad tie atbilst ģimenes interesēm. Padariet savas mājas par miera un taisnības ostu. Neļaujiet ļaunām ietekmēm samaitāt jūsu īpašo garīgo vidi. Esiet laipni, apdomīgi, lēnprātīgi un apsveriet to, ko jūs sakāt un kā jūs cits pret citu izturaties. Tad ģimenes mērķi, kas pamatojas uz evaņģēlija standartiem, padarīs vieglāku labu lēmumu pieņemšanu” (Conference Report, 1999. g. apr., 114; vai *Ensign*, 1999. g. maijs, 87).

Vecākiem jāļauj bērniem mācīties no nesaprātīgu lēmumu sekām.

Norādiet, ka, lai arī vecākiem dažkārt jāiejaucas, lai palīdzētu saviem bērniem pieņemt taisnīgus lēmumus, tiem nav jāiejaucas, lai pasargātu savus bērnus no nesaprātīgu lēmumu sekām.

- Kas var notikt, ja vecāki sargā savus bērnus no lēmumu sekām? Ko bērni var iegūt no tā, ja viņiem ļauj pieredzēt savu lēmumu dabiskās sekas? (Mudiniet dalībniekus, lai tie dalās piemēros no savas dzīves. Pēc tam izlasiet tālāk dotos izteikumus.)

Elders Ričards Dž. Skots no Divpadsmit apustuļu kvoruma teica: „Vecāki, nepieļaujiet kļūdu, mērķtiecīgi iejaucoties, lai mazinātu vai novērstu dabiskās sekas sava bērna tišiem lēmumiem pārkāpt baušļus. Šāda rīcība pastiprina nepareizus principus, atver durvis daudz nopietnākam grēkam un mazina grēku nožēlošanas iespēju” (Conference Report, 1993. g. apr., 43; vai *Ensign*, 1993. g. maijs, 34).

Elders Roberts D. Heilzs mācīja: „Tas ir biedējoši—ļaut saviem bērniem mācīties no to pieļautajām kļūdām, taču to labprātība izvēlēties Tā Kunga ceļu un ģimenes vērtības ir lielāka, ja izvēle nāk no iekšienes, nevis kad mēs mēģinām šīs vērtības tiem uzspiest. Tā Kunga mīlestības un pieņemšanas ceļš ir labāks nekā Sātana spēka un piespiešanas ceļš, īpaši audzinot pusaudžus” (Conference Report, 1999. g. apr., 43; vai *Ensign*, 1999. g. maijs, 34).

Vecākiem jāizrāda nebeidzama mīlestība pret bērniem, kas novirzās no pareizā ceļa.

Norādiet, ka pat pēc vecāku vislabākajām pūlēm daži bērni var pieņemt lēmumus, kas sev un citiem rada lielas bēdas. Vecāki nekad nedrīkst pārtraukt mīlēt bērnus, kas novirzās no pareizā ceļa. Elders Ričards Dž. Skots teica:

„Dažiem no jums ir bērni, kas jums neklausa, izvēloties pilnīgi citus ceļus. Debesu Tēvam ir atkārtoti bijusi tāda pat pieredze. Lai gan daži no Viņa bērniem ir lietojuši Viņa rīcības brīvības dāvanu, lai izvēlētos pretēji Viņa padomam, Viņš turpina tos mīlēt. Jā, es esmu pārliecināts, ka Viņš nekad Sevi nav vainojis par to nesaprātīgajiem lēmumiem” (Conference Report, 1993. g. apr., 43; vai *Ensign*, 1993. g. maijs, 34).

Laikā, kad elders Hovards V. HanTERS kalpoja Divpadsmit apustuļu kvorumā, viņš sniedza šādu padomu vecākiem, kuri darījuši to labāko, bet skumst sava bērna kļūdu dēļ:

„Veiksmīgs vecāks ir tāds, kurš ir mīlējis, kurš ir upurējis, kurš ir rūpējies, mācījis un kalpojis bērna vajadzībām. Ja jūs to visu esat darījuši un jūsu bērns tomēr ir kaprīzs, nemierīgs vai pasaulīgs, jūs tomēr esat veiksmīgs vecāks. Iespējams, ka ir bērni, kas nāk pasaulē, lai izaicinātu vecākus jebkādos apstākļos. Līdzīgi, iespējams, ka ir citi bērni, kas svētītu dzīvi un būtu gandrīz jebkura tēva vai mātes prieks” (Conference Report, 1983. g. okt., 94; vai *Ensign*, 1983. g. nov., 65).

Iedodiet kādam dalībniekam oli, ko jūs esat atnesuši uz klasi (skat. „Sagatavošanās,” 4. punkts). Palūdziet dalībnieku, lai tas oli pieliek priekšā vienai acij. Tad palūdziet dalībnieku, lai apraksta, ko viņš vai viņa var redzēt. Izlasiet šādu līdzību, ar ko dalījās elders Ričards Dž. Skots, kad viņš kalpoja par Septiņdesmito:

„Kad es paņemu mazu oli un pielieku to tieši savas acs priekšā, tas izskatās kā milzīgs laukakmens. Tas ir viss, ko varu redzēt. Tas pārņem visu—līdzīgi kā mīļota cilvēka problēmas, kas ietekmē mūsu dzīvi katru brīdi. Kad tas, ko jūs reāli varat paveikt, ir paveikts, atstājiet to Tā Kunga rokās un vairāk neuztraucieties. Nejūties vainīgs, jo jūs nespējat darīt vairāk. Netērējiet savu enerģiju, nevajadzīgi raizējoties. Tas Kungs paņems oli, kas aizsedz jūsu skatienu un noietīs to

pie citām grūtībām, ar kurām jūs saskaraties savā mūžīgajā attīstībā. Tad to varēs saskatīt perspektīvā. Laika gaitā jūs sajūtīsiet iedvesmu un zināsiet, kā sniegt turpmāku palīdzību. Jūs atradīsiet lielāku mieru un laimi, nekad neizturēsities nevērīgi pret tiem, kam jūs esat vajadzīgs, un labāk spēsiet sniegt lielāku palīdzību šīs mūžīgās perspektīvas dēļ” (Conference Report, 1988. g. apr., 70; vai *Ensign*, 1988. g. maijs, 60).

- Kādos veidos vecāki var izrādīt pastāvīgu mīlestību dēlam vai meitai, kas ir novirzījies/usies no pareizā ceļa? Kā tie var izrādīt šādu mīlestību, neignorējot dēla vai meitas rīcību?

Kopā ar dalībniekiem izlasiet Lūkas ev. 15:11–32. Paskaidrojiet, ka šo Rakstu vietu bieži dēvē par līdzību par pazudušo dēlu. Tomēr to var arī uzskatīt kā līdzību par mīlošu tēvu.

- Ko mēs no šīs līdzības varam mācīties par to, kā vecāku mīlestība var ietekmēt kaprīzus bērnus?

Kalpojot par pirmo padomnieku Augstākajā Prezidijā, prezidents Gordons B. Hinklijs mācīja:

„Visā cilvēces paaudžu vēsturē nepaklausīgu bērnu rīcība ir nomākusi ar bēdām un sirdssāpēm, taču pat tad, kad ir bijusi nepaklausība, ģimenes dzīves stiprās saites ir sniegušās, lai apskautu nepaklausīgo.

Es nezinu brīnišķīgāku stāstu visā literatūrā kā to, ko pastāstījis Skolotājs, kas pierakstīts Lūkas evaņģēlija piecpadsmitajā nodaļā. Tas ir stāsts par pārsteidzīgu un mantkārīgu dēlu, kurš pieprasīja savu mantojumu, ko izšķērdēja, līdz nekas nebija palicis pāri. Nožēlas pilns tas atgriezās pie sava tēva, un viņa tēvs, redzēdams to no tālienes, skrēja tam pretī, apskāva to, krita tam ap kaklu un to skūpstīja” (Conference Report, 1991. g. apr., 95; vai *Ensign*, 1991. g. maijs, 72).

Noslēgums

Uzsveriet, cik svarīgi ir vadīt bērnus, kad tie pieņem lēmumus un tad ļaut tiem mācīties no savas rīcības sekām. Atgādiniet dalībniekiem, ka Tas Kungs svētīs vecākus, kad tie turpinās mīlēt un strādāt ar saviem bērniem. Tad izlasiet šo izteikumu, ko teicis bīskaps Roberts D. Heilzs, kad viņš kalpoja par prezidējošo bīskapu:

„Vecāki noteikti pieļaus kļūdas, taču caur pazemību, ticību, lūgšanu un studēšanu katrs cilvēks var apgūt labāku ceļu un, tā darot, nekavējoties svētīt ģimenes locekļu dzīvi, un mācīt pareizas tradīcijas nākamajām paaudzēm” (Conference Report, 1993. g. okt., 10–11; vai *Ensign*, 1993. g. nov., 10).

Vadoties no Gara, lieciniet par principiem, kas tika pārrunāti stundas laikā.

Atsaucieties uz 61–63. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) studējot eldera M. Rasela Balarda rakstu „Kā neapslāpējama liesma”. Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie lasa un pārrunā studiju ceļveža rakstus kopā.

ĢIMENES LŪGŠANA, ĢIMENES SVĒTO RAKSTU STUDĒŠANA UN ĢIMENES MĀJVAKARS

Mērķis

Mudināt ģimenes regulāri noturēt ģimenes lūgšanas, ģimenes Svēto Rakstu studēšanu un ģimenes mājvakarus un šajās reizēs mācīt evaņģēliju.

Sagatavošanās

1. Apdomājiet veidus, kā jūs varat lietot principus no nodaļas „Jūsu kā skolotāja atbildība” (šīs rokasgrāmatas ix–xi. lpp.).
 2. Apdomājiet mācības un principus, kas izklāstīti šīs stundas galvenajos virsrakstos. Nedēļas laikā padomājiet par veidiem, kā mācīt šīs mācības un principus. Meklējiet Gara vadību, lai izlemtu, kas jums jāuzsver, lai apmierinātu dalībnieku vajadzības.
 3. Ja pieejami tālāk norādītie materiāli, paņemiet visus vai dažus no tiem līdz uz klasi. Sagatavojaties tos parādīt, kad jūs runāsiet par ģimenes mājvakaru.
 - a. Svētie Raksti.
 - b. *Family Home Evening Resource Book* (31106).
 - c. *Ģimenes rokasgrāmata* (31180).
 - d. *Family Home Evening Video Supplement* (53276) un *Family Home Evening Video Supplement 2* (53277).
 - e. *Evaņģēlija pamati*.
 - f. Baznīcas žurnāli.
 - g. *Mūsu mantojums: Pēdējo Dienu Svēto Jēzus Kristus Baznīcas īsa vēsture* (35448).
 - h. Melshisedeka priesterības un Sieviešu Palīdzības biedrības rokasgrāmatas.
 - i. Dalībnieku studiju ceļveži Svētdienas skolas stundām.
 - j. *Jaunatnes morāles stiprināšanai* (34285).
 - k. Baznīcas izdotās Svēto Rakstu stāstu grāmatas, piemēram, *Mormona Grāmatas stāsti* (35666).
 - l. Evaņģēlija mākslas darbu kolekcija (34730).
 4. Ja jūs lietojat pārskata vingrinājumu, kas atrodams 84. lpp., paņemiet līdz uz klasi papīra lapu un pildspalvu vai zīmuli katram dalībniekam.
-

Ieteicamā stundas gaita

Ģimenes lūgšanai un Svēto Rakstu studēšanai, un ģimenes mājvakaram jābūt augstām prioritātēm katrā Pēdējo Dienu Svēto ģimenē.

Paskaidrojiet, ka 1999. gada februārī Augstākais Prezidijs Baznīcas locekļiem visā pasaulē izsūtīja vēstuli. Vēstulē ietverti šādi norādījumi:

„Mēs iesakām vecākiem un bērniem piešķirt augstāko prioritāti ģimenes lūgšanai, ģimenes mājvakaram, evaņģēlija studēšanai un mācīšanai, un vērtīgiem ģimenes pasākumiem. Lai arī cik vērtīgas un atbilstošas būtu citas nepieciešamības un pasākumi, tiem nedrīkst atļaut aizvietot Dieva dotos pienākumus, kurus izpildīt pienācīgi var vienīgi vecāki un ģimenes” (Augstākā Prezidija vēstule, 1999. g. 11. febr.).

- Kādēļ šis padoms sevišķi nozīmīgs ir mūsdienās?

Paskaidrojiet, ka šajā stundā tiks pārrunāts, ko vecāki var darīt, lai regulāri noturētu ģimenes lūgšanas, Svēto Rakstu studēšanu, un iknedēļas ģimenes mājvakarus.

Ģimene saņem lielas svētības, kad tā kopā lūdz.

Kopā ar dalībniekiem izlasiet 3. Nefijs 18:21. Pēc tam dalieties šādā prezidenta Gordona B. Hinklija, 15-tā Baznīcas prezidenta, padomā:

„Lai katra ģimene šajā Baznīcā kopā lūdz. Individuālās lūgšanas ir svarīgas, taču kopīga ģimenes lūgšana ir brīnišķīga. Lūdziet savam Tēvam debesīs ticībā. Lūdziet Tā Kunga, Jēzus Kristus, Vārdā. Jūs nevar izdarīt neko labāku savu bērnu labā, kā likt katram no tiem piedalīties ģimenes lūgšanā, izsakot pateicību par savām svētībām. Ja viņi to dara, kamēr tie vēl ir mazi, to sirdīs pieaugs pateicības gars” („Inspirational Thoughts,” *Ensign*, 1997. g. aug., 5).

- Ko ģimenes var darīt, lai ģimenes lūgšanu padarītu par ieradumu? Ar kādām grūtībām jūs esat sastapušies, lai noturētu ikdienas ģimenes lūgšanu, un ko jūs esat darījuši, lai tās atrisinātu?
- Ko ģimenes var darīt, lai ģimenes lūgšanu padarītu to par jēgpilnu laiku? (Papildu dalībnieku atbildēm dalieties dažos vai visos no tālāk sniegtajiem ieteikumiem.)
 - a. Vecāki var atvēlēt laiku pirms lūgšanas, lai pavaicātu, vai ir kaut kas īpašs, par ko ģimenei vajadzētu pateikties Debesu Tēvam, un vai ir kādas rūpes, par kurām būtu jāatceras savā lūgšanā.
 - b. Vecāki var pārliecināties, vai bērniem regulāri tiek sniegta iespēja teikt ģimenes lūgšanu.
 - c. Ģimene var atcerēties lūgt par Baznīcas vadītājiem, misionāriem un ģimenes locekļiem, kuriem nepieciešamas īpašas svētības.
 - d. Vecāki var izmantot savas lūgšanas kā laiku, lai mācītu. Piemēram, to pateicības paušana var attīstīt līdzīgas izjūtas viņu bērnos.
 - e. Vecāki savās lūgšanās var pieminēt katru no saviem bērniem, nosaucot viņus vārdā, tādējādi palīdzot bērniem izjust mīlestību, kas pret tiem ir viņu Debesu Tēvam un viņu zemes vecākiem.
- Kādas svētības jūs un jūsu ģimene ir saņēmusi, pateicoties ģimenes lūgšanai?

Ģimenes Svēto Rakstu studēšana palīdz ģimenēm tuvināties Dievam.

Uz tāfeles uzrakstiet šādas frāzes vai skaļi tās nolasi:

Lielāka godbijība

Lielāka cieņa un uzmanība

Mazāk strīdu

Spēja sniegt bērniem padomus lielākā mīlestībā un gudrībā

Lielāka atsaucība vecāku padomiem

Lielāks taisnīgums

Liela ticība, cerība un žēlsirdība

Miers, prieks un laime

Palūdziet dalībniekus padomāt par šādu jautājumu, neatbildot uz to skaļi:

- Ko jūs varētu darīt, lai daudz lielākā mērā ienestu šīs svētības savās mājās?

Paskaidrojiet, ka prezidents Marions Dž. Romnijs no Augstākā Prezidija liecināja, ka šīs svētības var nākt mūsu mājās daudz lielākā mērā, ja mēs studējam Svētos Rakstus, īpaši Mormona Grāmatu:

„Es esmu pārliecināts, ka, ja vecāki, gan paši, gan kopā ar saviem bērniem mājās ar lūgšanu un regulāri lasīs Mormona Grāmatu, šīs svarīgās grāmatas gars sāks caurstrāvot mūsu mājas un visus, kas tajās dzīvo. Pieaug godbijības gars, pieaug savstarpējā cieņa un uzmanība citam pret citu. Strīdu gars aizies. Vecāki sniegs saviem bērniem padomus lielākā mīlestībā un gudrībā. Bērni būs daudz atsaucīgāki un paklausīgāki savu vecāku padomiem. Pieaug taisnīgums. Ticība, cerība un žēlsirdība—tīrā Kristus mīlestībā—būs pārpilnībā mūsu mājās un dzīvē, nesot sev līdzīgu mieru, prieku un laimi” (Conference Report, 1980. g. apr., 90; vai *Ensign*, 1980. g. maijs, 67).

Atsaucoties uz prezidenta Romnija solījumiem, prezidents Ezra Tafts Bensons, 13-tais Baznīcas prezidents, teica: „Šie solījumi—lielāka mīlestība un saskaņa mājās, lielāka cieņa vecāku un bērnu starpā, lielāks garīgums un taisnīgums—nav tukši solījumi, bet tieši tas, ko domāja pravietis Džozefs Smits, kad viņš teica, ka Mormona Grāmata mums palīdzēs tuvināties Dievam” (Conference Report, 1986. g. okt., 6; vai *Ensign*, 1986. g. nov., 7).

Aiciniet dalībniekus pastāstīt par svētībām, ko ģimenes saņēmuša, pateicoties ģimenes Svēto Rakstu studēšanai.

- Ko jūs esat darījuši, lai ģimenes Svēto Rakstu studēšana būtu sekmīga? Ar kādiem izaicinājumiem jūs esat sastapušies, un ko jūs esat darījuši, lai tos atrisinātu? (Papildu dalībnieku atbildēm dalieties dažos vai visos no tālāk sniegtajiem ieteikumiem.)
 - a. Kopā strādāt, lai kā ģimene katru dienu atvēlētu laiku Svēto Rakstu studēšanai. Bieži vien visgrūtāk ģimenei ir kopā studēt Svētos Rakstus. Taču ģimenes var meklēt Gara vadību, nosakot, kas viņu apstākļos darbotos vislabāk.
 - b. Apsveriet iespēju noteikt konkrētu laika daudzumu vai pantu, nodaļu vai lapaspušu skaitu, ko lasīt katru dienu.
 - c. Ja iespējams, pārliecināties, ka katram ģimenes loceklim ir savi Svētie Raksti. Pat bērni, kas nespēj lasīt, gūs labumu, ja tiem pašiem būs savi Svētie Raksti. Vecāki var saviem bērniem dot Svētos Rakstus kristībās, dzimšanas dienās vai citos īpašos gadījumos. Vai arī bērni varētu nopelnīt naudu, lai iegādātos savus Svētos Rakstus.
 - d. Lasiet pēc kārtas, palīdzot mazākajiem bērniem, ja nepieciešams. Pēc Rakstu vietas izlasīšanas iztīrājiet, par ko tā bija, un pasakiet to tā, lai saprastu mazākie bērni.
 - e. Lieciet, lai mazākie bērni zīmē attēlus vai ataino Rakstu stāstus. Piemēram, ģimene var izveidot sienas zīmējumu, attēlojot Lehija vīziju par dzīvības koku.
 - f. Kopā iegaumējiet mīļākos pantus.
 - g. Lasiet pantus, kas attiecas uz īpašiem notikumiem, tādiem kā Lieldienas, Ziemassvētki, kristības, ordinēšana priesterībā vai tempļa iesvētīšana.
 - h. Kopā pētiet noteiktu evaņģēlija tēmu, lietojot Svēto Rakstu ceļvedi.
 - i. Turiet ģimenes piezīmju grāmatu, lai pierakstītu jautājumus, mērķus vai iedvesmas, kas saistītas ar Svēto Rakstu studēšanu.

Norādiet, ka, ja kļūst grūti sapulcināt kopā savu ģimeni Svēto Rakstu studēšanai, vecākiem jāatceras, ka to centieniem var būt paliekošāka ietekme, nekā tie spēj

iedomāties. Māsa Sjūzena L. Vārnera, kura kalpoja par pirmo padomnieci Sākumskolas vispārējā prezidijā, teica:

„Mūsu ģimenē mēs centāties noturēt Svēto Rakstu studēšanu agri no rīta. Taču mēs bieži bijām neapmierināti, kad viens no dēliem žēlojās un to bija jāpierunā kāpt laukā no gultas. Kad viņš beidzot atnāca, viņš bieži nolika savu galvu uz galda un izlikās guļam. Pēc vairākiem gadiem, kad viņš kalpoja misijā, viņš uz mājām uzrakstīja vēstuli: Paldies jums, ka mācījāt man Svētos Rakstus. Es vēlos, lai jūs zinātu, ka tajās reizēs, kad es izlikos, ka guļu, es patiesībā klausījos ar aizvērtām acīm” (Conference Report, 1996. g. apr., 109; vai *Ensign*, 1996. g. maijs, 79).

Ģimenes mājvakars palīdz ģimenēm nostiprināties pret pasaulīgām ietekmēm.

Paskaidrojiet, ka 1915. gadā prezidents Džozefs F. Smits ar saviem padomniekiem Augstākajā Prezidijā sniedza vecākiem norādījumus noturēt regulāru „Ģimenes mājvakaru”. Tam bija jābūt laikam, kad vecāki māca savai ģimenei evaņģēlija principus. Augstākais Prezidijs rakstīja: „Ja svētie paklausīs šim padomam, mēs apsolām, ka nāks lielas svētības. Palielināsies mīlestība mājās un paklausība vecākiem. Israēla jauniešu sirdīs izveidosies ticība, un tie gūs spēku, lai cīnītos pret ļaunajām ietekmēm un kārdinājumiem, kas tos aplenc” (James R. Clark, comp., *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 sēj. [1965–75], 4:339).

Prezidents Gordons B. Hinklijs stāstīja, kā viņa vecāki klausīja prezidenta Smita padomam:

„1915. gadā prezidents Džozefs F. Smits lūdza, lai Baznīcas ļaudis notur ģimenes mājvakaru. Mans tēvs teica, ka mēs tā darīsim, un tā mēs uzsildījām viesistabu, kur atradās mātes klavieres un darījām, ko Baznīcas prezidents bija lūdzis.

Kā bērni mēs bijām nožēlojami izpildītāji. Kad spēlējamies, mēs varējām kopā darīt visu ko, bet, kādam no mums citu priekšā dziedāt solo, bija tas pats, kā prasīt no saldējuma, lai tas neizkūst virtuves krāsnī. Sākumā mēs cits par citu smējamies un izteicām gudras piezīmes par uzstāšanos. Taču mūsu vecāki bija neatlaidīgi. Mēs kopā dziedājām. Mēs kopā lūdzām. Mēs klusi klausījāmies, kad māte lasīja Bībeles vai Mormona Grāmatas stāstus. Tēvs stāstīja mums stāstus pēc savas atmiņas . . .

No šīm vienkāršajām, nelielajām sapulcēm, kas tika noturētas mūsu vecās mājas viesistabā, radās kaut kas neapprakstāms un brīnišķīgs. Nostiprinājās mūsu mīlestība pret vecākiem. Palielinājās mūsu mīlestība pret brāļiem un māsām. Pieauga mūsu mīlestība pret To Kungu. Mūsu sirdīs pieauga izpratne par vienkāršu labestību. Šis brīnišķīgās lietas piepildījās, jo mūsu vecāki paklausīja Baznīcas prezidenta padomam. No tā es esmu mācījies kaut ko ārkārtīgi nozīmīgu” (*Teachings of Gordon B. Hinckley* [1997], 211–12).

Paskaidrojiet, ka katrs Baznīcas prezidents kopš prezidenta Džozefa F. Smita ir uzsvēris ģimenes mājvakaru nozīmīgumu. Mūsdienās Augstākais Prezidijs ir ģimenēm sniedzis padomu noturēt ģimenes mājvakaru katru pirmdienas vakaru.

Norādiet, ka ģimenes mājvakarā vienmēr ir jāiekļauj ģimenes lūgšana un stunda, ko var pasniegt kāds no vecākiem vai bērniem. Vecāki var palīdzēt mazākiem bērniem sagatavot un pasniegt stundas.

Paskaidrojiet, ka Baznīca ir izveidojusi materiālus, kas var palīdzēt ģimenēm noturēt veiksmīgus ģimenes mājvakarus. Parādiet Baznīcas izveidotus materiālus, ko jūs esat atnesuši uz klasi (skat. „Sagatavošanās,” 3. punkts). Īpašu uzsvaru lieciet uz *Family Home Evening Resource Book*, kas ir vērtīga palīdzība vecākiem. Šī grāmata ir Baznīcas galvenais materiāls, lai palīdzētu ģimenēm plānot un noturēt ģimenes mājvakarus. Tajā ietvertas stundas un ierosinājumi pasākumiem.

- Kādas vēl aktivitātes ģimenes var ietvert ģimenes mājvakaros papildu lūgšanai un stundai? (Atbildes var būt: spēļu spēlēšana, Svēto Rakstu lasīšana, Baznīcas un citu dziesmu dziedāšana, ģimenes padomes noturēšana un cienasta ēšana.)
- Kā vecāki var izmantot ģimenes mājvakaru, lai palīdzētu apmierināt ģimenes vajadzības? (Papildu tam, lai uzzinātu dalībnieku domas, dalieties tālāk dotajā piemērā.)

Kāds tēvs stundas ģimenes mājvakaram veidoja, individuāli runājot ar saviem bērniem. Runājot ar saviem bērniem, viņš bieži uzdeva jautājumus par noteiktām, svarīgām tēmām, piemēram: „Ko zēni skolā runā par meitenēm?” vai „Vai kāds jebkad runā par narkotikām?” Bērnu sniegtās atbildes palīdzēja viņam saprast, ko tiem nepieciešams mācīties un pārrunāt. Tad viņš ar savu sievu kopā apsēdās un plānoja stundas, pamatojoties uz šīm vajadzībām. Bērniem patika dalīties savās domās, un tie bija sagatavoti sastapties ar īstām dzīves situācijām.

- Ko vecāki var darīt, lai mudinātu katru ģimenes locekli piedalīties ģimenes mājvakārā?
- Kādas svētības ir nākušas jūsu ģimenē pēc ģimenes mājvakaru noturēšanas?

Noslēgums

Uzsveriet, ka ikdienas ģimenes lūgšana, Svēto Rakstu studēšana un iknedēļas ģimenes mājvakars stiprinās ģimenes attiecības, nostiprinās ģimenes locekļu liecības un sagatavos ģimenes locekļus pārvarēt dzīves grūtības.

Vadoties no Gara, paudiet savu mīlestību pret savu ģimeni un lieciniet par patiesībām, kas tika pārrunātas šīs stundas un visa mācību kursa laikā.

Atsaucieties uz 64–68. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības*. Mudiniet dalībniekus pārskatīt šīs stundas mācības un principus, (1) pildot vismaz vienu no ieteikumiem sadaļā „Ierosinājumi stundas praktiskai pielietošanai” un (2) izlasot prezidenta Gordona B. Hinklija rakstu „Ģimenes lūgšanas svētības” un eldera L. Toma Perija rakstu „Tādēļ es tiku mācīts”. Norādiet, ka laulātie pāri var gūt lielu labumu, ja tie lasa un pārrunā studiju ceļveža rakstus kopā.

Papildu materiāli

Piedalīšanās kopā ar ģimeni pilnvērtīgos atpūtas pasākumos

Paskaidrojiet, ka papildu ģimenes lūgšanai, ģimenes Svēto Rakstu studēšanai un ģimenes mājvakaram pilnvērtīgi atpūtas pasākumi var ģimenēm palīdzēt izveidot stipras mīlestības un vienotības saites. Vecākiem ir jāplāno laiks, lai ģimenes varētu kopā piedalīties šādos pasākumos. Prezidents Ezra Tafts Bensons sniedza padomu: „Veidojiet ģimenes tradīcijas atvaļinājumos, ceļojumos un izbraukumos. Šis atmiņas jūsu bērni nekad neaizmirsīs” (Conference Report, 1987. g. okt., 63; vai *Ensign*, 1987. g. nov., 51).

- Kāds labums ir no piedalīšanās atpūtas pasākumos kopā ar ģimeni?

Lai rosinātu pārrunu, apsveriet iespēju dalīties šādos vai dažos savos ieteikumos:

- a. Ģimenes locekļi, kas kopā piedalās pasākumos, attīstīs lielāku mīlestību un saskaņu.
 - b. Tie kopā jutīsies priecīgi un veidos attiecības, kas ilgs visu viņu dzīvi.
 - c. Bērni baudīs laiku kopā ar saviem vecākiem un vairāk vēlēšies paklausīt un pildīt savu vecāku padomus.
- Kādas atmiņas jums ir no ģimenes pasākumiem, kad jūs bijāt bērni? Kādos veidos šie pasākumi ir ietekmējuši jūsu dzīvi?

Aiciniet dalībniekus dalīties ierosinājumos par jautriem, interesantiem un neaizmirstamiem ģimenes pasākumiem, kas neprasa lielus izdevumus.

Mācību kursa: Laulības un ģimenes attiecības B daļas stundu pārskats

Šī stunda noslēdz mācību kursa: Laulības un ģimenes attiecības B daļu. Ja jūs mācījāt visu kursu, apsveriet iespēju veikt tālāk doto uzdevumu.

Katram dalībniekam iedodiet papīra lapu un pildspalvu vai zīmuli. Palūdziet dalībniekiem veltīt trīs minūtes, lai pierakstītu mācības un principus, ko tie atceras no šī kursa 9. līdz 16. stundai. Palūdziet, lai tie pasvītro tās mācības un principus, kas tiem ir bijuši visnozīmīgākie. Mudiniet tos sagatavoties runāt par kādu no principiem, ko tie ir pasvītrojuši. Ja tiem nepieciešama palīdzība, lietojiet satura rādītāju šīs rokasgrāmatas v–vii. lpp. vai kursa pārskatu vii–viii. lpp. *Dalībnieku studiju ceļvedī: Laulības un ģimenes attiecības.*

Pēc trim minūtēm palūdziet katram dalībniekam nolasīt vienu ierakstu no viņa vai viņas saraksta un paskaidrot, kāpēc tieši tas ir nozīmīgi. Apkopojiet dalībnieku domas uz tāfeles un apstipriniet katra izteikuma svarīgumu. Tad dalieties savās domās. Ja ir laiks, atkārtojiet šo uzdevumu vēlreiz.

Izsakiet savu pateicību tiem, kurus jūs mācījāt, par piedalīšanos šajā kursā un mudiniet tos turpināt dzīvot saskaņā ar mācībām un principiem, ko tie ir pārrunājuši mācību kursa laikā. Mudiniet tos arī periodiski ar savām ģimenēm lasīt „Vēstījumu pasaulei: Ģimene” un pildīt šos padomus savās mājās.